

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Berlini árpakiállítás és vásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a VIII. országos sörárpakiállításból a Berlinben f. évi október 17. és 18-án tartandó árpakiállítás és vásárra mintagyűjteményt fog felküldeni. Több felvidéki gazda felszólítására az O. M. G. E. a berlini kiállításon való részvételre alkalmat kíván azoknak is nyújtani, a kik az aratással elkészvén, az országos sörárpakiállításon részt nem vehettek. Ez okból felhívjuk a t. Gazdatársak figyelmét arra, hogy az O. M. G. E. a berlini kollekczióba egészen f. évi szeptemberhó 30-ig elfogad árpamintákat. E célból 15 kg. árpa küldendő be, a mely mintamennyiségből az országos sörárpavásárra is minták kerülnek ki. Főképp olyan mintákat érdemes beküldeni, a melyekből *eladó készlet* is van. A mintaküldeményekhez szükséges *bejelentő-íveket* az Országos Magyar Gazdasági Egyesület minden hozzáfordulónak megküldi. *Igazgató.*

V. (őszi) luxus-lóvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. év október hó 7. és 8-án tartja meg rendes őszi luxus-lóvásárját, Budapesten a lótenyésztési részvénytársaság „Tattersall” telepén. Bejelentési határidő szeptember hó 25-ke. A vásár az állami ménesek lóanyagának árverésével együtt fog megtartatni olyképp, hogy az állami lovak október 4. és 5-én, továbbá 9. és 10-én árvereztetnek el.

A vásár tervezete, bejelentő iver, valamint pedigree-nyomatványok az O. M. G. E. titkári hivatalánál szerezhetők be. Figyelmeztetjük a tenyésztőket, hogy

ez idén kevés hely áll rendelkezésre és hogy a lovak elhelyezésénél a bejelentés sorrendje irányadó. *Igazgató.*

Felhívás komlótermelőinkhez.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a VIII. sörárpakiállításra felküldött árpamintákkal, valamint a termelők által még csak ezentul beküldendő komlómintákkal részt vesz az idei berlini sörárpa és komlókiállításán.

Felhívjuk azon komlótermelőinket, kik terményeikkel e kiállításon résztvenni óhajtanak, hogy a komlót 5 kg.-os postai csomagokban az eladó mennyiség s az eladási feltételek bejelentésével szeptember hó 15-ig az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez (Budapest, Köztelek) beküldeni sziveskedjenek. *Igazgató.*

Pályázati felhívás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az általa kezelt következő földmivessiskolai alapítványi helyekre hirdet pályázatot:

1. A *nagyatádi gazdakör* alapítványára, elsősorban nagyatádi, illetve somogy-megyei illetőségű egyén részére; évi ösztöndíj 150 frt.

2. *Bakó-féle* alapítványra, elsősorban borsodmegyei illetőségű egyén részére; évi ösztöndíj 150 frt.

Pályázhatnak ezen ösztöndíjakra oly magyar honpolgárok fiai, kik 16-ik életévüket betöltötték, a mi keresztlevéllel igazolandó; továbbá iskolai bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a pályázó jól tud írni és olvasni. Hogy a pályázó hibátlan testalkatu, azt legalább a községi előjáróság által kell igazolni. Pályázhatank továbbá magyarországi földmivessiskolába

már felvett tanulók is, ha ezt az illető földmivessiskola igazgatója által bizonyítják. Kellő okmányokkal felszerelt bélyegtelen kérvények folyó évi október hó 15-éig az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóságához, Budapest (Köztelek) nyújtandók be. *Forster Géza*
igazgató.

Őszi gyümölcs vásár.

Az őszi gyümölcs vásár f. hó elsejével megnyílt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Köztelek helyiségében. A vásáron a gyümölcsárak minták után rendelkezhetők meg, azonban napi fogyasztásra friss szezongyümölcsök a helyszínén is állandóan árusítatnak. A vásárra mintákat a rendezőség bármikor elfogad. *Igazgató.*

Kainit-megrendelések.

A rozsok műtrágyázásának ideje augusztus hóra esik s különösen a kainit az, melyminél előbb kell felszórni. Miután a kainit szállítása sok időt igényel, nem mulaszthatjuk el a gazdaközönség figyelmét felhívni arra, hogy kainitszükséglete idejében való fedezése céljából a megrendeléseket már most tegye meg.

A kainit megrendelhető az O. M. G. E. titkári hivatalnál.

Árak: nagyban waggon-rakományonként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 forint, zsákban szállítva 130 forint. A vasuti szállítási-költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130-140 forint között váltakozik.

Kicsinyben métermázsánként zsákkal együtt egyesületi tagok részére a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete nyug. pályaudvar XX. számú raktárában levő készletünkből 280 forint, nem tagoknak 3 frtért szállítjuk.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők. *Igazgató.*

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

Ajánlunk:

Kitünő vetőmagvakat.
Gépolajokat, kenőcsöket.
Kötél, zsák, és ponyvák.
Permetező gépek s anyagokat.
Műtrágyákat.
Építkezési anyagokat.
Allatorvosi gyógyszereket.

Ajánlja:

Jól berendezett
gabona-bizományi osztályát
gazd. termények értékesítésére.
Tőzsdei kötések közvetítése.
Hízott marha és gyapju eladás.
Korpa, malátacsira, olajpogácsa, száritott moslák legjutányosabb beszerzése.

Ajánlunk:

Kitünő máv. gőcséplőgépeket.
Malmokhoz compound locomobileket.
Arató-, kéveköto- és kaszáló-gépeket.
Mindennemű gazdasági gépeket.
Takarmányosok berendezése.
Gazdasági mérnöki munkák közvetítése.

Mindennemű őszi- és tavaszi takarmánymagvak megvételre kerestetnek.

Gazdasági egyesületek az ezredéves kiállításon.

Két évvel ezelőtt a millennáris mozgalmak megindultakor Magyarország gazdasági egyesületei is elhatározták, hogy az ezredéves kiállításon kollektív kiállítással vesznek részt, melyben bemutatják, hogy nemzetünk gazdasági életének fejlődésében tevékenységüknek milyen rész jutott s az ezredéves, nagy nemzeti munkából e kulturális tényezőkhöz micsoda eredmények fűződnek.

A terv végrehajtása organikus együttműködést feltételezett; megalakult tehát a határozat után a nagybizottság, mint a gazdasági egyesületek központi szervezete. A nagybizottság egyetértőleg megállapította a kiállítás tervezetét, a melyhez 59 gazdasági egyesület járult hozzá és rövid idő alatt több mint 14 ezer forint gyűlt össze a közös rendelkezési alapba, mely a kiállítás rendezési költségeit hivatott fedezni.

Ez az összeg már lehetővé tette, hogy a kiállítás tervezete benső tartalmához méltó külső díszszel hajtassék végre.

Megalakult tehát a végrehajtó-bizottság, mely az Országos Magyar Gazdasági Egyesület köztelki helyiségében külön kiállítási irodát szervezett; ez uton tartja fenn az összeköttetést az összes gazdasági egyesületek között, hogy azok a kiállítás tervezetének végrehajtásánál egyöntetűleg s tervszerűen járjanak el.

A kiállítási iroda már ez év elejétől működésben van s miután a kiállítási tervezet pontjainak nagyobb része már előkészített a végrehajtásra, eddigi működése után tájékozva vagyunk már az

íránt, hogy az egyes gazdasági egyesületektől várható tevékenység révén a kollektív kiállítás minő tartalmat s milyen méreteket igér.

A kiállítás tervezetének végrehajtása általában nehéz, mert a cél nem az, hogy a gazdasági haladás csúcspontján álló egyes vívmányokat mutassák be, hanem az, hogy az egyes objektumokban a gazdasági egyesület tevékenységének eredményét demonstrálják. Már pedig itt a szemléleti módszernek megkövetelt alkalmazása igen nehéz, mert míg egyrészt a gazdasági egyesületek működése nem mindig érvényesül kézzelfogható objektumokban, addig másrészt a mezőgazdasági életben alig van egy vívmány, alig van a haladásnak egy diadaljele, melyet ne több tényezőnek együtthatása eredményezett volna s melyben egy közreható tényező befolyásának mérve és határa szabatosan kimutatható volna.

Éppen ezért a kiállítás lényegében két, egymást kiegészítő részből fog állani.

Az egyik a szemléltető rész: a mezőgazdaság köréből azokat az objektumokat állítja elő, melyeknek létesülésében, alakulásában, az egyesületek működésének több-kevesebb befolyás jutott.

A másik a magyarázó rész: ennek a befolyásnak mérveit mutatja ki. Erre szolgálnak az egyesületek monografiái s különböző termelési ágak körül kifejtett tevékenységüket előtűntető táblázatok, térképek s grafikus képek.

Az előbbi részhez, mely a kiállítás külső vázát alkotja, sorolandók az egyesületi intézmények modelljei; szoborminták azokról a szarvasmarhákról, me-

lyek a népies állattenyésztésnek legbecesebb anyagát képezik; növények, talajok, gazdasági kézi eszközök s háziipari cikkek és eszközök gyűjteménye.

Az egészet egybefoglalva, a kiállításnak legérdekesebb s legmaradandóbb mozzanatát mindenestre a gazdasági egyesületi életmonografiák fogják képezni. Ezt a monografiát a gazdasági egyesületek egy része megírta már és szükségképpen mindegyik megfogja írni. Valóban ezek adják az első művet, a melyből a gazdasági egyesületeket, mint az egész országot behálózó autonóm intézményeket, melyekben a legfőbb társadalmi erő: az öntevékenység jut kifejezésre, illő méretek után fogjuk vizsgálhatni.

Miután a monografiák az egyesület mindenirányú tevékenységéről számot fognak adni, a többi kiállítási objektumokhoz már egymagukban is magyarázatul szolgálnak. Alig van tehát alapja annak a szerény tartózkodásnak, melyből folyólag több gazdasági egyesület a kiállítás némely pontjainak kivételéhez nem csatlakozik azon indokolással, hogy az illető tárgyak előállítását nem vindikálhatja érdemül. Ez a nézet a kiállítást minden külső díszétől megfosztaná, e nélkül pedig a leglekiismeretesebben összegyűjtött s a legtöbbet mondó adathalmaz is hidegen hagyná a közönséget. Legnagyobb súlyt e szempontból éppen arra a mozzanatra kell fektetni, a melynél a vázolt felfogással legtöbbször találkozunk úgy a gazdasági egyesületek, mint az érdeklődők részéről. Ez a modellek csoportja, a mely a szarvasmarha tájfajtaokról, a gazdasági egyesületek kebelében fennálló egyes intézményekről (szőlő- és kert-mintatelepek, kísérleti ál-

TÁRCZA.

A kenyér.

A mindennapi kenyér az imába is bele van foglalva, mert az emberiség a kenyeret a mindennapi élet legszorgosabb létszükségleteivel azonosította. Nem szükség azonban a kenyér jelentőségét ez elvont értelemben keresnünk; a kenyér mint a gabonának az emberi élvezetre való alkalmas alakja, már egymagában véve is leghatalmasabb diadaljele az emberiség haladásának azok között, melyeket a kultur-történelem felmutathat.

A nomád élet ellen a legelső hadüzenetet maga a természet adta meg akkor, mikor a figyelmet a kenyeret adó növényre felhívta. Az az ember, a ki az első gabonaszálakat learatta, az emberi fensőbbség és jogok birtokba vételéhez óriási lépéssel segített bennünket. Ez kötötte őt először állandó lakhelyhez, felmenté az élelem beszerzésének kalandos veszélyei alól, békés tevékenységre ösztönözte, melynek eredményei a fejlődés és haladás alapforrásai voltak: ez indította meg a civilizációt. Hanem sajnos, a haladás törvényei nem mindig az egyenes utat és nem mindig a béke harmoniája között követik.

A mint a kenyér előállításával az egyének szorgalmának értékesítése s a munka eredményének felhalmozása lehetővé vált, a szerint a kenyér felhalmozásának, majd

idegen eltulajdonításának vágya az emberi bűnös törekvéseknek kiapadhatlan forrását kezdi képezni. A verejtékes munka által szerzett eredmények könnyű uton való eltulajdonítása inkább kecséget, mint az értéktelenebb zsákmány, melyet bárki, bárhol beszerezhet. A kenyérnek — mely a létszükségleteket a viszonyok minden viszontagsága mellett biztosítja — tulhalmozására mind több az impulzus; ez hatalmi fölényt kezd szolgáltatni; az egyenlőkön való felülemelkedés vágya anyagiakban kísért s ez ezredévek óta kísértő rém nyomán a nyomor esirái fakadnak s az emberiség bűnkrónikájának eseményei gazdagodnak.

A kenyérhez tehát az emberiség kulturális fejlődésének történetében nevezetes mozzanatok fűződnek; nem tartom azért érdektelennek ezen fontos élelmiszer multjára nézve az egyes népek életéből merített néhány régi adatot közölni.

Már a biblia különféleképp foglalkozik a kenyér előállításával s az ó-korban is megtaláljuk a kenyér felhasználását.

A kenyér ősalakja valószínűleg egyszerűen előállított, gyurt vagy törött szemből álló kása volt, melyet a napon szárítottak. A kenyér ezen formája az ó-görögök-nél volt szokásos, feltéve, hogy a régi korszakon s urnákon előforduló képek jól értelmezettek.

Görögország klasszikus földjén a kenyérsütés az asszonyok, a szolgálk dolga volt. A gorombán törött árpa vagy buza-lisztet vízzel egyszerűen tésztává gyurták s

abból alakították a körülbelül 30 czm. átmérőjű kerek kenyeret. Ezt vaspléhre fektették s széntűz fölött melegítették, illetve süttötték.

A törött vagy darált gabonaszem vízzel keverve s főzve valami levesfélére is használtatták. A tésztát a napon is melegítették (μυζα) vagy melegített kövek közé helyezték. A kemencékben dagasztott kenyér ugylátszik a Keletről származott át Görögországba. Olaszországban akkortájt még nem ismerték a kemencét.

Rómában valami buzáka-féle (alica) volt a kenyér. A törött s később melegített gabonadara találmánya oly fontosnak tartott, hogy Numa a római nép mondabeli királya e találmány tiszteletére minden évben nagy ünnepélyt rendeztetett.

A mozsár s kézi malom alkalmazása későbbi eredetű.

A szíriaiaknál a szokásos lisztkalács (yiz és liszt) volt a nép eledele s Elő-Azsiában s Egyiptomban ily alakban volt ismeretes.

A zsidóknál a savanyított kenyér már Mózes korában volt ismeretes, miután ennek élvezetét husvétüi ünnepkor megtiltotta.

Különben a kenyér előállítása valószínűleg Föniciából, az egyiptomi telepítvényesektől származhatott s ezt annyira becsülték, hogy egyenesen Dionysos-nak (a bor istenének) tulajdonították.

Az athéni ilyféle körmenetek alkalmával a papság díszedényben több kenyeret vitt magával. Híres volt akkortájt az alexandriai kenyér, kerek alakú s igen iz-

lomások, csikólegelők stb.) végre pedig egyes jellemzetes gazdasági objektumokról (alföldi-, havasi-, szász stb. parasztgazdaságok, gazd. munkáslakok stb.) modell, illetve domborzati képgyűjteményt foglal magában. E ponthoz 11 gazdasági egyesület jelentette be hozzájárulását, a mi máris diszes gyűjteményt biztosít.

A modell-gyűjtemény minden egyes tárgya kiváló műgondot igényel és igen óhajtható, hogy a gazdasági egyesületek igyekezzenek azoknak minden áldozat árán művészi értéket kölcsönözni, mert ezek keltik fel első sorban a laikus közönség érdeklődését s ösztönzik alaposabb vizsgálatra.

A tipikus talajnemek csoportjában egy-egy gazdasági egyesület működési területéről 3—4 talajminta fog bemutatni, még pedig a talajnemek megválasztásánál az egyes főbb kulturnövények termelésére való alkalmas voltuk lesz irányadó; maguk a főbb miveleti növények pedig a szerint választatnak össze, vármegyénként 3—6, a mint ott azoknak mezőgazdasági szempontból a legnagyobb jelentőség tulajdonítandó. E gyűjteményeknek tehát egészen külön céljuk van, melyet az ezredéves kiállítás megfelelő osztályainak hason és sokkal nagyobb méretű gyűjteményei nem pótolnak és nem tesznek feleslegessé.

A mezőgazdasági kézi eszközök gyűjteménye kitünő tanúságot szolgáltat bizonyos vidék mezőgazdasági fejlettségének megítélésére s ez a tanúság nagyobbá válik, ha a modern eszközökkel a régieket állítjuk szembe.

A házi ipar eszközei s termékeinek bemutatása a kiállítás más osztályában van ugyan külön és megilletőbb helye,

azonban itt a mezőgazdasági ipar csak azon jelentőségében fog demonstráltatni, a mint az a mezőgazdasági munkásnépnek mellékjövedelmi forrását képezi. A kollektív kiállítás mindezen pontjainak megvalósítása az eddigi bejelentések által biztosítva van.

Most már a feladat nehezebbik részére kerül a sor: a végrehajtás munkájára.

Ennek a munkának megoldása már nem intézhető központilag, mint ez a többé-kevésbé teoretikus értékű adatok gyűjtésénél lehető volt.

Ez a feladat minden gazdasági egyesületnek öntevékenységre támaszkodik, ennél juthat kifejezésre mindazoknak buzgalma, ötlete s leleményessége, a kik vidékenként a gazdasági egyesületek mozgató erőit alkotják. A végrehajtás munkájában tehát a gazdasági egyesületek kebelében részt kell vennie a gazdaközönségnek is, mert akkor, mikor a gazdasági egyesületek tevékenységük eredményeit s tetteik jeleit akarják lerakni az utókor maradandó emlékéül, voltaképpen azok hazafiúi érdemeinek szereztek elismerés, kik az egyesületnek alapvetői, támaszai voltak s kik a gazdasági életben rejlő szellemi s anyagi forrásokat a közjó javára igyekeztek megnyitni.

A gazdasági egyesületek kollektív kiállítása egy közös nagy társadalmi munka eredményeit mutatja be, azért minden gazdának, ki e tevékenységben részt vett, vállvetve oda kell hatnia, hogy a kollektív méltó legyen ahhoz a társadalomhoz, mely ezer óv óta legszilárdabb várát képezte a magyar államnak s melynek nevében az sikra lép.

B. B.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A lóherfojtó szádor (Orobancha minor.)

A nagyszámú szádorfélék közül szerencsére csak 3 bir mezőgazdasági jelentőséggel: ugymint a luczernán előforduló Orobancha rubens, a dohányon és kenderen élő Orobancha ramosa és a lóheren élő Orobancha minor. Utóbbi a vöröslóherének veszedelmes ellensége és annak mivelését akárhánny helyen lehetetlenné is tette már.

Ez utóbbi ellen gazdáink már sokféle módon iparkodtak védekezni, mint például a vajfüves lóhere tiszta s korai lekasálása, a lóheremag gondos rostálása, a vetőmag gondos kiválasztása által stb. Sokan ajánlják a lóheretermelés több éven át tartó megszakítását, a nélkül azonban, hogy határozottan tudnók hány évig kell ennek szünetelni. Mindenesetre egyes gazda ily baj ellen hiába küzd, itt vállvetett erővel kell a bajnak elejét venni s pontos megfigyelések alapján eljárni.

A lóherfojtó szádor magja rendkívül apró, mákszemnél kisebb, melyből minden növény egy-egy magtokban (70—80 magtok is van egy növényen), 1500—2000 dbot tartalmaz.

A magot a legkisebb légáramlat mértékekre viheti.

Ujabb időben Németországban a hohenfelsi uradalomban ez irányban jelentőségteljes tapasztalatot tettek. Oly mezőről pusztították el a lóherfojtó szádort, mely általa teljesen elvult lépve olyannyira, hogy a lóhere nagyrészt el volt száradva, míg a szádor vigan tenyészett.

Az inficiált lóheretáblákra ráerestették a birkanyáját s ez idő óta mintha eltűnt volna e növény. Hiába volt előzőleg minden kaszálás s a szádorhajtások gondos összegyűjtése, az nem használt; de a mióta a birkákkal legeltették e táblát, azóta a szádor eltűnt. Valószínűleg a birka ürülékében valami oly anyag, mely e növényt megöli. Közlebbi tapasztalat még hiányzik, de igen

letes sütemény. Előállításakor a liszthez olajat, bort, tejet s borsot kevertek. Athenben ez mint legfinomabb esemege szolgált.

170-ben Krisztus előtt, Augustus idejében Rómában már valami 300 péket számláltak. A panis valószínűleg Pan-tól származik, mert a rómaiak Pan-nak tulajdonították e találmányt. (Panemet circenses!)

A rómaiak a makedon népben ügyes mesterükre találtak s Plinius több helyen említést tesz nyilvános pékhelyiségekről, hol mozsárban törött gabonából kenyeret sütnek.

Rómából aztán a kenyérsütés mestersege észak s nyugat felé terjedt, a meddig csak a római hatalom befolyását érvényesíthette.

Plinius felemlíti egyszemmind a germánok s gallok eljárását, hogy élesztőt is használtak s hogy kenyérük különösen finom s puha volt.

A germánok kenyere viz-, tej- s lisztből álló tésztaanyag volt, ezt darabkára szabdalták s zsírral keverve ették.

A svédek még a XVI. században is csak kemény, viz- s lisztből álló tésztát ismertek, s ilyenforma kenyeret ettek Észak-Németországban s Oroszországban még későbbi időben is (XVIII. században).

Az élesztő használata ki tudja, mióta veszi eredetét? Rögtön, váratlanul lép fel, hisz Noah apánk is megsínylette hatását a borban, úgy, hogy abból csinos kis családi botrány támadt. Az élesztő nagy szerepet játszik a régi germánok dáridóinál, ez al-

kotta azon anyagot, mely mellett örömet eldözsöltek.

A XVII. században a párisi fakultás az élesztővel készített kenyérnek háborút üzent s keresztülvitte, hogy az élesztő használata a süteményhez jó darab ideig eltiltatt, azzal okolva e határozatot, hogy az élesztővel készített kenyér árt az egészségnek. De nemsokára az emberi társadalom újra befogadta az élesztőt, mert vén s ifjú, szegény és gazdag az izletes süteményt nehezen nélkülözhetette s az éjjel működő pékek kivitték, hogy a tilalmat megszüntessék.

A tulajdonképeni fehérsütemény (Weissgebäck) csak a múlt század találmánya s ámbár a papság hatalmasan felzudult azok használatát ellen s az új produktumban „pogány“ élvezetet látott, a fehérsütemény mindinkább terjedt.

Memsokára rá a korpatartalmu „Pumpnickel“*) (Bon pour Nickel?) állítólag valami francia Nickel nevű háziszolga találmánya tartá bevonulását.

Sok, majdnem a legtöbb terméke a „pékművészetnek“ egyes országokra, illetve népesoporra nézve jellemző.

Ki ne hallotta volna a szegedi cipó híret? a thüringi fekete kenyér, a stájer rozskenyér s Ausztria különféle buzaliszt-süteménye világhírűvé vált.

*) Származik: bonum paniculum-tól. Osnabrückben 1400-ban nagy éhínség ütött ki s ekkor a mai nap is Pernickel-nek nevezett toronyban készítették a kenyeret. Mások szerint egy francia „Nickel“ nevű lovát e szavakkal kínálta meg ily kenyérrel: „bon pour Nickel.“

Franciaország jobbra rozskenyeret fogyaszt. Csehország híres nemzeti süteményéről (golácsen) s a morvaiak „Bochty“-ja mákkal töltött valóságos kalács-óriás, mely e nép jó étvágyáról tanuskodik.*)

S végre a vallás is felvette szertartásaiba a kenyeret**, minden keresztény ismeri a kenyér (ostya) szerepét. Régi időben a szent vacsoránál csak közönséges kenyér használtatott s csak a IV-ik század óta ismerik az ostyát.

A XII. században az ostya a mai alakját nyerte (Hostia-vérnélküli áldozat.)

Igy tehát a kenyérnek itt is fontos szerep jutott, ismét egy bizonyítékkal több, mennyire van az emberiség életével összekapcsolva.

S ki ne ismerné a szláv nép szokását, fogadtatásoknál, kedves személyek megjelenésekor. Ilyenkor só és kenyérrel üdvözlök a vendéget.

Biz az a „darabka kenyér“ mindenkinek szükséges, mindenki rászorult s csak azzal a kívánsággal záron igénytelen soraimat, vajha sekinek sem hiányozzék a „mindennapi kenyere“!

R. A.

*) Németországban „Laetare“ vasárnapját „kenyér vasárnapja“-nak is nevezték, — latinal Dominica quinqve panem — az 5000 ember közt felosztott 5 kenyér emlékéül; Franciaországban „les Pains“. Franciaországban, Németalföldön, Tirolban még mai nap is némely helyen fennáll a szokás, hogy Invocavit vasárnapján 7-féle kenyeret sütnek és 7-féle látogatást tesznek, hol kenyérrel kínálják a vendégeket.

** A törött kenyér Krisztus testére emlékeztessen

érdekes s háladatos munka volna, ha gazdáink ez irányban is kísérleteket tennének.

R. A.

Fenti gyakorlati jelentőséggel bíró közleményre következőket kívánom még megjegyezni:

A lóherfojtó vagy lóherölő szádor (*Orobanche minor*) hazánkban távolról sem lép fel oly terjedelemben, mint egyik rokona az *Orobanche ramosa*, mely a dohányon (és kenderen) él s a dohánytermelést helyenként jóformán lehetne lenné teszi.

A lóherfojtó szádor különösen Németországban pusztit rendkívül nagy mértékben olyannyira, hogy irtása hatósági rendeletekkel kötelezővé tétetett.

Magyarországon a lóherfojtó szádort leginkább réteken találtam, a hol a vadon-élő lóherféségeket támadja meg, de arról — legalább ezidő szerint — nincs tudomásom, hogy hazánkban a vetett herésekben oly pusztítólag lépett volna fel, mint például az aranka, vagy hogy miatta a lóhertermelés kérdésessé lett volna téve.

A lóherfojtó szádor a réteken nemcsak a vörös herét, de a réti és kuszóherét, és a komlós csigaesővet (*Medicago lupulina*) és közönséges luczernát, a szarvaskerepet (*Lotus corniculatus*), a zsálya (*Salvia*) féléket, az ördögcsereket (*Eryngium campestre*), a vadmurkot (*Dancus carota*) is megtámadja; utóbbiakon azonban nem tenyészik oly bujáo, mint éppen a vörös herén. Másrészt azonban a réteken nem képes olyannyira elhatalmasodni, mert a pázsitféléken nem él meg, melyek ily módon tulságos terjeszkedésének gátat vetnek. Németországban is azt tapasztalták, hogy a füves herében nem lép fel oly pusztítólag, mint a tiszta heretetésben.

Hazánkban a lóherfojtó szádort leginkább a száraz fekvésű réteken találtam; nyirkos, üde fekvésű réteken nem él meg, öntözött rétekről eltűnik. Homokosabb talajú réteken bujábban tenyészik; minél kötöttebb a föld, annál kisebb mértékben lép fel. Igen jól emlékezem, hogy egy homokos talajú Balaton-melléki réten, csakis annak emelkedett, partos helyein élt; mélyebb fekvésekben a hol az altalajvíz magasra emelkedett, egyetlen egy szálat sem találtam.

A mi a lóherfojtó szádor fejlődését illeti, ez a dohányon élő vajfü fejlődésével megegyezik, melyet részletesen a „Köztelek” 1894. évi 86-dik számában ismerttettem s rajzban bemutattam.

Az *Orobanche minor* a lóher gyökerét támadja meg oly módon, hogy apró magja kicsirázva, az utjába eső lóhergyökérbe kis szívótestet (haustoriumot) bocsát, melynek segítségével a fejlődéséhez szükséges tápláló anyagokat a lóhere gyökeréből kiszívja.

Az *Orobanche minor* tehát élősdű növény, mely tápláló anyagait a lóheréből veszi épp úgy, mint az aranka; a mig azonban utóbbi a lóhere földfeletti részeit támadja meg, előbbi a gyökerén él. A kicsirázott s megkapaszkodott lóherfojtó szádor növekedése közben mindig több s több helyen támadja meg a lóher gyökerét sőt, a szomszédos lóhergyökerekre is átkuszik, folyton új s új szívócsapokat bocsátva beléjük, minek arányában mindig több és több táplálóanyagot rabol el; ezzel arányban növekedésnek indulnak hajtásai is, melyek végül a leveletlen, sárgásbarna száron ülő, vörösesbe játszó virágjaikkal a földfelett megjelennek s magot érlelnek.

A szádor azonban nemcsak magvai után szaporodik, hanem *ivartalan uton* is, részint a gyökérszerű készletek terjeszkedésével, részint a virágos hajtások alsó részén levő gumós megvastagodás segítségével, melyekből sarjhajtások fejlődnek. Ily módon egyetlenegy magból számos, virágotviselő

hajtás állhat elő s egy lóherfővön kedvező körülmények között 20–30 ilyen hajtás törhet elő fokozatos egymásutánban. Természetes, hogy a táplálóanyagok ilymórvü kiszívóztatását a lóhere nemcsak hogy meg-sínyli, hanem teljesen tönkre is mehet.

Az új vetésű lóherésben, a szádor rendszeren a vetés utáni első évben az első kaszálás után szokott fellépni; ez ideig leginkább a föld alatt terjeszkedik s nyuzza a lóherét. Már a szádor virágos hajtásainak megjelenése előtt felismerhető a megtámadott here arról, hogy fejlődésében elmaradva, sárgás-zöld színű. Az első kaszálás után, midőn a szádor elegendő levegőhöz juthat, rohamosan tör a föld színe fölé; ilyenkor azután a második kaszálásról le is mondhatunk.

A védekezési eljárások ez idő szerint következők voltak: Szádormentes lóhermag alkalmazása; a rendkívül apró szádormag e célra készített szitákkal könnyen eltávolítható. Ha szórványosan lépett fel, az átázott talajból kitepték vagy kiásták; ha elhatalmasodott, akkor a második kaszálásról lemondva magérés előtt leszántották. Az inficiált területen herét 7–8 évig nem vetettek, hanem gabonát, különösen pedig kapásnövényeket természetettek. A herét — a hol a talajviszonyok megengedték — luczernával pótofták, mert a luczerna mélyen lehatoló gyökereiben, az *O. minor* alig képes megélni. Helyenként azt is tapasztalták, hogy vasgáliczczal leöntve az inficiált helyeket, a szádor eltűnt; szintugy fahamu, kainit, thomassalak, ehormész felszórásával fejlődésének gátat vetettek.

Az előző cikkben említett eljárás új s alapos kipróbálása, mindenestre szükséges, mert általa egy jó s olcsó védekezéshez jutnánk. A közérdek szempontjából kérjük gazdatársainkat, hogy ezirányu tapasztalataikat velünk közöljék. *Rovatvezető.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Lovaink értékesítésének ügyéhez.

Alig van több olyan üzlet a mezőgazdasági és állattenyésztési termelés forgalmában, a mely annyi hagyományos bizalmatlansággal járna a vevő részéről, mint a ló adás-vétele.

Az a körülmény, hogy nem minden ember képes lovának jó tulajdonságait egyenlő mértékben feltűnővé tenni s ezzel fogyatkozásait némileg leplezni és hogy nem minden ember bír azon adománnyal, hogy a lóról rövid áttekintés után számbavehető ítéletet mondhasson, rendkívül óvatossá és sok esetben félénk ké teszi a vevőt, a ki mindenféle rejtett hibákat keres a megvételre kínált lovon. Erősíti ezt az óvatosságot még az a régi rossz szokás is, hogy a ló adás-vevésnél épp úgy nincs szokásban a helyzet őszinte feltárása, mint a kártyajátékban. Ez a zárkózottság némelykor annyira terjed, hogy egyesek oly hibákat is takargatnak, titkolnak, a melyek a ló értékét óriási mértékben csökkentik és a melyek az igazságszolgáltatási gyakorlat szerint (mert sajnos, erre vonatkozó törvényünk még nincs) az alku megkötése előtt határozottan közlendők lennének, mint pl. a havi vakság, a fekete hályog, a fulladozás, butacsira, csökönnyösség, gyanus mirigy, takony és bőrféreg.

Hogy az eladóra nézve a köteles őszinteségnek ez a hiánya mily hátrányos utókövetkezmenynyel jár, azt mindenki tudja. Egy eladott szembajos lónak a vevője, ha a bajt a konvencionális határidőn belül észreveszi, azonnal rendelkezésére bocsátja az eladónak a hibás állatot. Képzhetni, hogy mily kellemetlen hatással lehet ez az eladóra,

ha a lovat időközben néhány száz kilométernyire elszállították és kénytelen azt visszavenni, saját költségén visszazárlatni, vagy pedig a hiba bevallásával, kedvező alkalom híján még az így csökkent értéken alul is elvesztegetni.

Az ilyen eset persze nem alkalmas arra, hogy az eladó iránti bizalmat növelje. Tenyésztővel vagy reális gondolkodó lókereskedővel ez tudva nem is esik meg, de megeshet, hogy az eladott lónak bajáról nem volt tudomása és így ártatlanul került a kellemetlen szituációba. Ettől azonban mindig megóvhatja magát a lótulajdonos, ha lovait időközönként állatorvossal megvizsgáltatja, a mi bizonyára kevesebb költséggel jár, mint a mekkora a veszteség, ha a baj későn jön tudomására.

Általában igen ajánlatos ugy az istállóban felállított, mint a legelőre járó használati-, tenyész- és növendék-lovakat bizonyos időközökben — legalább kéthetenként egyszer — állatorvosilag megvizsgáltatni, a mivel az olyan lappangó bajok elterjedésének, a milyen pl. a takonykór, bőrféreg, tenyészbenaság stb. még kellő időben és csekélyebb áldozatokkal elejét vehetni. Szomorúan bizonyít e mellett egyik-másik általam tapasztalt eset, mikor egy tenyésztőnek tiz, tizenkét lova esett e pusztító bajnak martalékául, holott, ha kellő időben észrevette volna a ragályt behurcoló állat gyanúságát, ez egynek feláldozásával a többi megmenthetett volna. Még élénk emlékezetünkben van az a tengernyi kellemetlenség is, a mit a takonykór elharapódzása a budapesti postaiállók loállományában okozott az állatorvosi felügyelet teljes hiánya folytán.

Visszatérve a ló adás-vételi üzlet realizálására, hangsúlyoznom kell, hogy a producer tenyésztőnek még sokkal inkább meg kell őriznie eladói hírnevét, mint a kereskedőnek vagy közvetítőnek, mert a vevőt ért csalatkozás nemcsak az eladó egyéniségét, hanem a tenyésztést magát is hirbe hozhatja.

Főlöskéges ugyan emlitenem e helyen, hogy az állami ménesek eladó anyaga iránt mily nagy a bizalom a vevők körében, a kik várakozásaikban alig csalatkoznak. Számos nagyobb és kisebb hazai magántenyésztés is dicsekedhet e hírnévvel. De még mindig sok oly tenyésztő van az országban, a ki a mondottakra sulyt nem fektet, a ki olyan hibás kanczákat is felvesz a tenyészésébe, a melyek előbb-utóbb meghibásodó csikóknak adnak napvilágot és végül olyan tenyésztők, a kiknél a tenyészés csak melélékezél arra, hogy annak czégére alatt mindennemű lovat összevásárolva, azokat könynyebben és előnyösebben értékesíthessék.

Az ilyen művelet lehet egy időig jövedelmező, de a magántenyésztés kevésbé ismert rétegeire nézve csak hátrányos, mert az állandó vevőnek bizalmát megingatja.

Hogy a vevő részéről táplált bizalmatlanság tényleg meg van, arra például fel-említhetem, hogy egyes katonai loavatóbizottságok a kisebb tenyésztő által elővezetett lovak iránt rendszeren nem a legnagyobb bizalommal viseltetnek, ha azokon a csinosítás, a toilletezés feltűnőbb nyomait találják, ha jól táplált, megvasalt, megnyirt farku csikót látnak, mert mind e jelenségeknél az esetleges fogyatkozások leplezésére szánt fogásoktól tartanak és szivesebben veszik, ha borzas, vasalatlan körmű, legelőkondicióban levő, de korrekt és egészséges állatot mutatnak be nekik.

Mindezek daczára nem ajánlhatnám senkinek, hogy lovát elhanyagolt állapotban vigye a loavatóbizottság elé, mert végre is csak a jól gondozott, helyes kondicióban levő csikónak jobb benyomást kell tennie, ha az eladó mint tenyésztő reális eljárásá-

val megveti azon bizalomnak az alapját, a melyet műfogásokkal megvetni nem lehet.

A tenyésztőnek tehát azon kell lennie, hogy saját tenyésztésének termékeivel kereskedjék, ne pedig összevásárolt és hirtelen fölbrakolt lovakkal, mert azokkal az állandó vevőknek azt a bizalmát nem fogja megnyerni, a melyet egy jól kezelt tenyésztés csakhamar megszerez.

Ezért hát egyöntetű anyag előállítására, méltányos árak és a legmesszebbre menő realitás legyen a tenyésztő jelszava. E mellett állandó vevőkre fog szert tenni. Kis Mihály.

Az egyszer vagy a kétszer sajtoló olajpogácsa táplálób-e?

(Felelet a 436. számú kérdésre.)

△ Az olajat az olajtartalmu magvakból kétféle módon nyerik, t. i. kivonás (extrahálás) és sajtolással.

A kivonás után keletkezett melléktermény sokszor igen kellemetlen ízű és szagú extrahált liszt, mely éppen ez okból takarmányozásra nem igen alkalmas.

Ha az olajat sajtolás útján állítják elő, akkor a keletkezett melléktermény a pogácsa, melynek táplálóanyag-tartalma, illetőleg értéke nemcsak az olajgyártásra használt magvak minőségétől, hanem azon eljárástól is függ, a melyet követtek azon célból, hogy az olajat kinyerhessék.

Ezért tehát, hogy t. i. a pogácsa értékét megbíráshassuk, szükséges néhány szóban magáról az olajgyártásról megemlékeznünk, mely röviden a következő:

A nagyobb magvakat (napraforgó, tök stb.), melyeknek héja eltávolítható, kemezekben kiszáritják s aztán lehajazzák és megzúzzák. Azokat a magvakat pedig, melyeknek héja el nem távolítható (repcze, mák stb.) minden előzetes kezelés nélkül a zuzókóvek közé teszik és megzúzzák.

Az így megzúzott magvakat a gyárakban először hidegen sajtolják ki és nyerik a tiszta, világos színű olajat, mely emberi táplálékra alkalmas. Erre a már egyszer kisajtoló magvakat, még egyszer kisajtolják és pedig melegített hengerek között. Az ily módon előállított olaj már jóval sötétebb színű, kevésbé jóízű, miért is csak ipari célokra alkalmas.

Hazánkban a gyárak mellett kisebb-szerű olajütők is működnek, melyekben az olajgyártásnál úgy járnak el, hogy a megzúzott magvakat előzetesen megmelegítik s meleg állapotban sajtolják.

Melegített hengerek között, illetőleg meleg állapotban azért sajtolják a magvakat, mivel az olaj a hő behatása alatt hígabbá válik s könnyebben préselhető ki. De éppen a melegség okozója aztán annak is, hogy a magvakban levő fehérje megalvad, és nehezebben emészthetővé válik, különösen akkor, ha a kellőnél magasabb hőfok alkalmaztatik.

A kis olajütőkből származott olajpogácsa nem lévén jól préselve, lazább összeállású, a miért könnyen penészesedik, de e mellett több olajat tartalmaz, a miből aztán következik, hogy ugyanazon súlyu pogácsában kevesebb protein foglaltatik, mint hasonló súlyuban, nagyobb gyárból kikerült pogácsában, mely jobban van összepréselve, de a mely viszont kevesebb zsirt tartalmaz.

A kis olajütőkből származott napraforgó és tökmagpogácsa 15.5%—28.5% zsirt tartalmazhat, (Cselkó-Kosztány. Takarmányozástan 137. oldal), míg proteintartalma 25.5%—49.5% között ingadozik. A nagyobb gyárakból származott olajpogácsákban 4.5%—17.5% zsir van, a minek megfelelőleg a proteintartalom 55%-ig is emelkedhetik.

Ugyanezeket lehet mondani az egyszer és kétszer préselt pogácsáról is, hogy t. i. a kétszer préselt pogácsában több a protein és kevesebb a zsir, mint az egyszer préseltben.

Ezeket figyelembe véve a kérdésttevőknek az mondható, hogy inkább szerezzenek kétszer préselt pogácsát, mely a mellett, hogy tartósabb is, több proteint tartalmazhat — mely pedig értékesebb táplálóanyag a zsirnál — e mellett az ilyen pogácsában levő kevesebb zsir még mindig elegendő lesz arra, hogy állatainak a hizlalás különböző szakáiban a szükséges zsirmennyiséget megadhassa.

Különben minthogy éppen a gyári hulladéktakarmányok azok, melyek táplálóanyag-tartalom tekintetében nagyfokú ingadozásoknak vannak alávetve, mi a fentebbi számadatokból is kitűnik, azért legezészerűbb volna, ha a kérdésttevő a vásárlás előtt úgy az egyszer, mint a kétszer préselt pogácsából mintát küldene bármelyik vegykísérleti állomáshoz vegyelemezés céljából, mely uton biztosan megtudhatná egyiknek is, másiknak is értékét, a minek azonkívül, hogy a vásárlásnál nem esalatkoznék, azon jó oldala is meg volna, hogy a takarmányozást is a helyesebb, biztosabb alapon végezhetné. Sztankovics János.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

A tuberkulózis elterjedése és a tuberkulin-oltási kísérletek eredménye az Egyesült-Államokban.

I.

A „Köztelek“-ben már nem egy alkalommal foglalkoztunk a tuberkulinnal, mint oly szerrel, a melynek segítségével a tuberkulózis jelenléte kimutatható. Legutóbb a „Köztelek“ múlt évi 90. számában jelent meg egy közlemény „Védekezés a gümőkór ellen és a tuberkulin“ cím alatt, mely behatóan foglalkozott az európai szaktekinélyek által a gümőkór meghatározása céljából tuberkulinnal végzett kísérletek eredményével s reasumálta azokat abban, hogy e szer kiválóan alkalmas a gümőkór felismerésére.

Azt hisszük, hogy nem érdektelen azon nagyszabású kísérletek ismertetése is, melyeket az Egyesült-Államok egyik első-rangu kísérleti állomása a tuberkulin-oltásokkal végzett s azon teendők foganatosításának felsorolása, melyeket az Amerikában oly nagy fokban elterjedt tuberkulózis korlátozása, illetve teljes kiküszöbölésére az állomás javasol.

Szakkörökben általánosan úgy vélekednek, hogy Amerikában a tuberkulózis igen nagy mértékben van elterjedve, de az elterjedés mérvéről eddig pozitív adataink nincsenek. Sokan abból kiindulva, hogy a huskivonat készítése céljából levágott szarvasmarhák között csak 0.2% volt gümőkóros, azt állítják, hogy a baj elterjedése Amerikában nem oly nagyfokú, mint azt általánosan mondják; viszont a wisconsini kísérleti állomás jelentésében olvasható, hogy az Amerikából Angliába szállított és ott leölt állatokból 12% volt gümőkóros, mely hivatalos jelentés okvetlenül hitelt érdemlő s bizonyítja azt, hogy ott igenis nagy mértékben van a gümőkór elterjedve.

Remélhető, hogy e kérdés a közel jövőben tisztázva lesz, mert az Egyesült-Államokban nagyszabású kísérleteket végeznek a tuberkulinnal s rajta vannak, hogy ennek segítségével a baj igazi nagyságát mielőbb megállapítsák, hogy annak kiküszö-

böléséhez a legnagyobb erélylyel hozzáfogassanak.

A kísérletek eredményéről, melyeket a wisconsini (Madison, Egyesült-Államok) egyetem kísérleti állomása nagyszabású szarvasmarhán tuberkulinnal végrehajtott, érdekes adatokat közölt a „Milchzeitung“, melyeket alábbiakban ismertetünk.

A wisconsini kísérleti állomáson a tuberkulin-oltásokat eleinte csupán demonstráció, a hallgatókkal való megismertetés céljából végezték, de csakhamar azt tapasztalták, hogy a kísérleteknek alávetett állatok oly nagy százalékba reagáltak az ojtásra, hogy azt az állomás 30 darabból álló állományára kiterjesztették.

Az állatok legnagyobb része az állomás saját nevelésű félvér Shorthorn, Jersey és hollandi fajta teheneiből s borjakból állott s csak néhány darab telivér tehén szereztetett be vétel útján, de valamennyi már évek óta az állomás birtokában volt.

Eltekintve két gyanus esettől (idült orrhurut és tőgykeményedés), az állatok teljesen egészségeseknek látszottak s ezért igen megdöbbentő volt az ojtás által beigazolt azon tény, hogy nagyobb részök tuberkulózisban beteg. Az ojtáshoz előbb eredeti berlini Koch-féle tuberkulint használtak. Ezen anyagot ujabban a washingtoni „Bureau of animal industry“ készíti nagyban s most ezt használják általánosan.

Az itt divó eljárás szerint a tuberkulózis bacillusait gliceriumban kultiválják, mely kulturát azután egy porcellán szűrőn vezetnek keresztül és a teljes sterilizálásig hevítik. Az amerikai készítményt azonnali felhasználásra továbbítják, melylyel az ojtási eljárás épp olyan, mint a Koch-féle tuberkulinnal, t. i. mindkettőt bőr alá fecskendezve alkalmazzák s az állatot rendszerint a lapoczká tájékán ojtják be.

A beoltás legezészerűbben korán reggel, vagy későn este végezhető, darabonként 2—3 kc. ojtóanyagot számítva.

Az eredeti (berlini) tuberkulint kisebb adagokban s karbolsavval 1:100-hoz arányban hígítva használják fel az ojtásra.

A láz a beoltás után 6—9 óra múlva jelentkezik a beteg állatoknál, mely a test fokozatos emelkedésével 12—20 óra alatt éri el a maximumot, ezután pedig lassanként a rendes állapot áll be.

A test hőfoka minden 2 órában megméréendő. Egészséges állat a legtöbb esetben nem reagál az ojtásra, betegnél azonban a láz jelentkezik. Rendszerint elegendő a test hőfokának 2 F fokkal (1°C.) való emelkedése a tuberkulózis megállapítására, kétséges esetekben az ojtás ismételtető.

A Koch-féle eredeti, és az amerikai utánzott tuberkulinnal a wisconsini kísérleti állomás 18 állaton végzett összehasonlító ojtási kísérleteket, a melyekből kitűnt, hogy a két ojtóanyag hatása a gümőkóros állatra egyforma, s így mindkét anyag egyenlő sikerrel használható a gümőkór megállapítására.

Az állomás 30 drbból álló állatállománya tuberkulinnal beoltatván, közülök 25 reagált, a többi nem; a boncsolás beigazolta, hogy ezen 25 drb állat tényleg gümőkóros volt. A nem reagált 5 drb közül 3 leöletvén, kettőnél a kór némi nyomai voltak észlelhetők, míg egy darab teljesen egészséges volt.

A 30 állat közül az ojtást megelőzőleg eszközölt külső megvizsgálás útján csupán kettőn volt gümőkór konstataható, kettőnél valószínűnek mondták e baj jelenlétét, 4 darabot az állatorvosi vizsgálat gümőkórra gyanusnak nyilvánított, míg a többin nem volt e betegségnak semmiféle jele sem kimutatható. A tuberkulózisban beteg állatok nagyobb része 3—6 éves volt, de volt közöttük 8 darab borju is, melyek közül csak egy nem

reagált az ojtásra, vagyis a többi már ezen betegségben szenvedett (kettő közülök nagy fokban), a mi arra utal, hogy az eddig általánosan elfogadott nézet, hogy a betegedési százalék az állatok korával emelkedik, nem helyes.

Ha a borjak anyjokkal a szabad levegőn járnak (legelnek) akkor az inhaláció általi inficiálás veszélye csekély, habár ez esetben is a tejben levő mikroorganizmusok inficiálhatják a borju beleit; ezen eset az egyik borjunál, melynek anyjanagyobb foku tőgyturbekulózisban szenvedeti konstatáltatott is, a mennyiben ennek beleiben tuberkulózis jelei felfalálhatók voltak.

Hogy az ily állatok teje mennyire veszélyes, bizonyítja az, hogy több ezen tejjel beojtott tengeri nyul 7 hét alatt elpusztult.

A hét beteg borju születésük óta, a tehennel egy istállóban tartatott, s a később tuberkulózusnak bizonyult tehének tejével táplálkozott.

Nyílt kérdés már most az, vajjon a borjak nem örökelték-e anyjuk betegségét.

E kérdést nehéz eldönteni, mert eddig a betegség átörökítését abszolút biztossággal csak néhány esetben konstatálták.

Viszont azonban nincs kizárva annak lehetősége, hogy a magzat bőre az anya méhében valamiképpen megsérül és a sérült bőrön át inficiálta az ébrény. E feltevés nem tartozik a lehetetlenségek közé, de a valószínűségben oly ritkán történhetik meg, hogy a feltevésnek gyakorlati jelentőséget tulajdonítani nem lehet.

Egy másik eshetősége volna az átörökítésnek az, hogy a tuberkulózis nemzés közben vitetik át az embrióra; ez azonban csak az esetben volna lehetséges, ha a tehén anyaméhe gyöngykóros volna; miután azonban ösmeretes, hogy az ily betegségben szenvedő tehének rendszerint elvetélnék, nagyon csökken annak valószínűsége, hogy a betegség ily uton átörökíthető.

Lássuk már most, miképpen vélekedik a kísérleti állomás a tuberkulózis elterjedéséről Wisconsin államtan s miket tanácsol a betegség korlátozása, illetve teljes kiirtása céljából, tekintettel egy a közegészségre, mint az állategészségügyre és a tenyésztésre.

Nem valószínű, mondja a jelentés, hogy Wisconsin állam állatállományában oly nagy fokban volna a tuberkulózis elterjedve, mint a madisoni kísérleti állomás tehenei között, melynek intenciált egyedei az állomány 87%-át teszik ki. Miután a kísérleti állomás az utolsó 3 évben nem vásárolt idegen marhát, kétségen kívül áll azon föltevés, hogy a tuberkulózis már elebb lépett fel az ottani tehének között. A betegség elterjedtségének mérvéről nincsenek biztos adatok s épp ezért nagyon kesves kérdés az, mily intézkedések fogantatosítandók a tuberkulózis kiküszöbölése érdekében. Habár a fennálló állapotok nagyon elszomorítóknak látszanak is, mégis feltehető, hogy ezek a közel jövőben nem fognak súlyosbodni, úgy, hogy nem forog fenn ok arra nézve, hogy az állattenyésztő gazdák a szükséges felül nyugtalanítsanak. Az állapotok tulsötét színben való feltüntetése válságos helyzetbe sodorhatná Wisconsin állam tejjgazdaságát s évekre visszavethetné fejlődésében.

Ennek dacára szükséges azonban, hogy úgy a fogyasztók, mint a tenyésztők tisztán lássák a tényleges állapotokat. A közegészség kívánalmái súlyosabban esnek latba minden pénzügyi aggodalmaknál és ha tény az, hogy ezen betegség elterjedése a csecsemők és gyengébb szervezetű egyének egészségére veszedelmet rejt magában, úgy a valóságot minden egyéb tekintetek mellőzésével, nyilvánosságra kell hozni.

Jeszenszky Pál.

Budapesti gyapju-aukezió.

A gyapju értékesítése — a mint azt minden gazda jól tudja — egyike a legnehezebb feladatoknak és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert a termelő a gyapju árval soha sincs tisztában s nem tudja, mily árt kérjen érte vevőjétől. De meg nem könnyű dolog, még az árak ismerése mellett is, a gyapju minőségét, illetve értékét pontosan meghatározni, úgy, hogy a termelő sem magát meg ne károsítsa a tulalacsony becslés által, viszont a tulmagas becslés következtében ki ne tegye magát annak a veszélynek, hogy terménye anyakán marad.

Ennek a kifolyása volt azon visszás állapot, melynek főleg a kistenyésztő volt kitéve, hogy — merta gyapju nagyon korlátolt forgalmi cikk — kénytelen volt bevárni, míg őt valamely gyapjukereskedő fölkeres is ezzel alkudozasba bocsátkozva eladni terményét oly áron, a melyet a kereskedő érte kínálni jónak talált, mely üzlet rendszeren nem a gazda előnyére ütött ki.

Igaz hogy voltak, illetve vannak a jelenben is egyes vidéki városok, hol az év bizonyos szakában speciális gyapjuvásárokat rendeznek s a hol a gazda terményét minden bizonynyal előnyösebben értékesítheti mint odahaza, de ezen vásárok kisebb jelentőségűek, egyrészt azért, mert csak egyes vidékek igényeit elégíthetik ki, másrészt mert azokon csekély számú vevő jelenik meg s a nagy fogyasztók az európai híré czégek ezekről tudomást nem vesznek.

E körülmény indította az O. M. G. E.-t arra, hogy Budapestben, kereskedelmünk emporiumában, egy ily intézményt létesítsen, a mely gazdáinknak lehetővé tegye a gyapju a legmértányosabb áron értékesíthetni az által, hogy fővárosunkban európai piacot teremtsen s rábírija a külföldi fogyasztókat arra, hogy ezen gyapjuaukeziókon megjelenjenek.

Tervbe vehette ezt az O. M. G. E. anynyival inkább, mert megfelelőtünk mindazon kívánalmaknak, melyeket egy ily intézményhez fűzni lehet. Rendelkezünk oly anynyaggal, a melylyel egy európai állam sem versenyezhet s gyapjunk minősége egyike a legkitünőbbnek.

Az O. M. G. E. kezdeményezését siker koronázta, a mennyiben tavaly július hó közepén a kereskedelemügyi miniszterium támogatásával megtartott Budapestben az első gyapjuaukezió, várakozáson felüli sikerrel. Az aukeziót a Heller és társa fővárosi ismert cég rendezte, melyet a kereskedelemügyi miniszterium erre két év tartamára felhatalmazott. Már az első aukezió alkalmával sikerült e czégek Európa legelső gyaráit ezen vásár eszméjének megnyerni, a kik tömegesen jelentek meg úgy ezen, mint a következő aukeziókon.

Hazai kereskedőink természetesen érdekeik csorbitását láták ezen intézményben, s megtették mindent, hogy hitelét megrontsák; de fáradozásuk kárba veszett, mert a most megtartott aukezióra a nagy európai czégek még sokkal nagyobb számban jelentek meg, mint ezideig. Azonban a mit hazai kereskedőinknek nem sikerült elérniök, az sikerülni fog — gazdáinknak, ha továbbra is oly közönyt tanúsítanak ezen az érdeklükben létesített intézmény iránt, a mint azt ez alkalommal kellett sajnos tapasztalunk.

Mert mit láttunk a mostani aukezió alkalmával? Azt, hogy az aukezióra bejelentett gyapjunak egy tetemes részét kereskedők bocsátották áruba, a kik, hogy a vásár intézményét lehetlenné tegyék, összevásárolták a kisebb termelők gyapjuját s érte oly magas árakat jelentettek be, hogy ily árakon azt a külföldi vevők nem vásárolhatták meg.

Kereskedőink tendenciája világos; nem célzott az egyebet, minthogy megértessék a megjelent külföldi vevőkkel, hogy nálunk nem alkalmasak a viszonyok arra, hogy gyapjuértékesítési világpiacot teremtsünk. De ezen jó urak erőlködése kárba veszett, mert a vásáron megjelent nagy termelőink, habár nem teljesen, mégis kielégíthették a külföldi vevők igényeit s a kontreminőrök azt nyerték, hogy kínált árujuk nem talált vevőre.

Tanulságot azonban vonhatunk a mostani vásárból, s ez az, hogy kistermelőink a pillanatnyi előnyös értékesítés lehetősége által ne engedjék magukat félrevezetni s ne tegyék kockára a budapesti gyapjuaukeziók fenttarthatását indolenciájuk által, mert ennek az lesz a következménye, hogy a gyapjuértékesítés terén ismét a régi, lehetetlen viszonyok fognak beállani, a minek keserves árát adhatják meg termelőink.

Gyapjunk minősége, dacára a birka-tenyésztés terén uralkodó desolut viszonyoknak, még mindig olyan, hogy teljes biztossággal számíthatunk külföldi vevők megjelenésére a budapesti gyapjuaukeziókon. Beszéltem a legnagyobb európai posztó-gyárosokkal, a kik kinyilatkoztatták, hogy eddig bizonyos gyapjumínőségek beszerezhetése végett kénytelen voltak az angol, az orosz és más piacokat bejárni, holott a mint örömmel tapasztalják, Magyarországon megtalálják mindazon minőségeket, melyeket szükségelnek. Kinyilatkoztatták azt is, hogy Budapest mintegy arra van hivatva, hogy itt európai piac létesíttessék, mert fekvése s az Al-Duna hajózhatósága tétele által lehetővé van téve, hogy a piacot egy a szomszéd, valamint a távolabbi keleti államok és Oroszország felkereshesse gyapjujával. De persze első sorban szükséges, hogy hazai termelőink biztosítsák ezen aukeziók fejlesztését és renomméját.

A budapesti gyapjuaukeziók eddigi sikerét és jó hírnevét mi sem bizonyítja jobban, mint azon tény, hogy a mostani vásárra már *Drinápolyból* (Törökország) is küldtek fel nagymennyiségű gyapjut és *Merv* (Turkomania), valamint a *Don* tartományból (Oroszország) és *Bokharából* (Orosz Közép-Ázsia) is jelentettek be nagyobb mennyiségű gyapjut, a mely azonban a Duna jelenlegi alacsony vizállása folytán nem érkezhett meg a kitűzött időre.

Látni való ezekből, hogy Magyarországon könnyű szerrel lehetne létesíteni olynemű világvásárokat, a minők például a londoni gyapjuvásárok s egy kis jóakarattal biztos piacot teremtenünk gyapjunk értékesítésére.

Gazdáinkon mulik ennek lehetővé tétele, tegyék meg saját érdekükben.

A legutóbbi letöltött gyapjuaukeziót a következőkben ismertetjük:

Arverés alá került 985 zsák posztógyapju, 1292 zsák szövetyapju, 4355 zsák fésüs-gyapju, 439 zsák báránygyapju, 374 zsák kétnyiretű gyapju, 824 zsák czigaja és raczkagyapju, összesen 8269 zsák gyapju.

E mennyiségből eladatott összesen 4423 zsák.

Az árak az ez évi július havi árverésen elért árakat pár forinttal tulszárnyalták. Különösen áll ez a hibátlan fésüs-gyapjukról, melyekre a verseny mindkét nap élénk volt. Különös keresletnek örvendettek a finom és legfinomabb báránygyapjuk, melyek a mult éviéknél mintegy 25 százalékkal magasabb áron keltek. Elérették a következő árak: Finom és középfinom posztógyapjukért 145—195 frt, közép posztó- és jobb szövetyapjukért 120—150 frt, hibátlan fésüs-gyapjukért 112—120 frt, hibás fésüs-gyapjukért 85—100 frt, alárendelt egy- és kétnyiretűkért 95—106 frt, legfinomabb báránygyapjukért 250—333 frt, középfinom báránygyapjukért 140—220 frt 100 kilogrammonként.

Érdekesnek tartjuk termelőink tájékoztatása czéljából az egyes eladásokat autentikus kimutatásban közölni, melyből a gyapju mai tényleges áráról szerezhetnek tudomást, valamint arról, hogy a vásáron tényleg Európa minden részéből voltak vevők jelen.

Nem tagadható, hogy a vásárra hozott gyapju egy tetemes része nem talált vevőre, mint azonban már előbb említettük, ezen gyapjut kisebb kereskedők jelentették be és pedig oly magas áron, hogy eladása teljesen ki volt zárva. A termelők által bejelentett és illő áron tartott gyapju csaknem mind elkelt. De voltak egyes termelők is, a kik túlmagas árakat kértek, a mi az értékesítést szintén lehetetlenné teszi.

Nagyon kívánatos volna, hogy termelőink a gyapjuár meghatározásánál zsinór-mértékül vegyék az O. M. G. E. és a kereskedők részéről kiküldött szakemberek árbecslését, mert tapasztaltuk, hogy ezen becslés (mely a bizottság által az árverés végeztéig titokban tartatik) a legtöbb esetben oly precíz, hogy a vevők csak ritkán ígérnek többet egy-két forinttal.

Érdekes jelenség, hogy egyes nagyon keresett gyapjufajtákért a kereskedők aránylag mily nagy árakat fizetnek, így például az idén igen nagy volt a kereslet bárángyapju után, úgy, hogy q-át 50-70 frittal fizették túl a rendes áron.

Egészben véve a most lefolyt gyapju-aukcióval gazdáink teljesen meg lehetnek elégeelve, de kívánatos volna ezen intézmény megszilárdítása érdekében, hogy termelőink nagyobb mérvben támogathassák részvételükkel, a mi gyapjuértékesítésünket a jövőben teljesen biztosítaná és gazdáinkat függetlenítené a kereskedők önkényétől.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy a vásárt rendező Heller és társa czégnak igen nagy érdeme van ennek sikerében, valamint dicséretére válik, hogy a tavaly csupán német nyelven kiadott katalógusok mellett az idén magyar és francia szövegű katalógusokat is bocsájtott a közönség rendelkezésére. *Jeszenszky Pál.*

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

431. kérdés. Tengerikóro szeeskát gödörbe savanyítani, illetve tartósan eltenni lehet-e?

Bihar. *R. L.*

432. kérdés. Hány méter öl I. rendű hasított cserfa vagy gömbölyű fa szükséges 1000 db téglá kiégetéséhez zárt kemencében. A fa egy évi vágás.

D. M. J.

433. kérdés. Száraz homokos vályogtalajú rétet, mikor tanácsosabb műtrágyázni, őszszel-e vagy tavasszal-e? Thomaassalak és kainit megfelel-e a fentnevezett talaj-nemnek.

Prószér. *J. A.*

434. kérdés. Egy fővárosi napilap hírvonatában egy érdekes esetet említ „két miniszter ellenmondása” ezim alatt történt ugyanis, hogy egy sopronmegyei kis község táviratilag kereste meg a földmívelésügyi miniszteriumot, hogy az aratás alatt, vasárnap, az isteni tisztelet bevégezte után mezei munkát végezhesse a község lakói. A miniszter megtagadta a kérelmet. A község erre a belügyminiszterhez fordult, a ki azt hivatközéssel az 1868. LIII. t.-cz. 19 §-ára megengedte.

Tekintve, hogy itt vidékemen, több nagyobb uradalmat és bérgazdaságot ismerek, a hol nemesek aratás idejében, de egész

Származás	Faj	Mennyiség		Vevő neve
		Zsák	Ár q-kint frtokban	
Gróf Szapáry Géza Muraszombat	merino	14	810	160 Scheffert-Schmacht Lipese
Gróf Károlyi Tibor Tasnádszarvad	szövet	18	1020	126 " " "
Gróf Andrássy Aladár Letenye	"	17	860	142 Singer, Bécs
Benkert János Nógrád	"	14	940	115 Löwbeck, Elisenthal
Gróf Stubenberg József Székelyhid	merino	65	3400	175 Singer, Bécs
Justh Gyula Varjasháza	fésüs	8	580	119 Fuhrmann, Berlin
Kis termelők Sáp	"	45	3450	104 Löw, Zsolna
Kis termelők Tisza-Ujlak	"	123	8600	114 Schaffer, Lipese
"	"	116	8050	113 Jean Requillart, Roubaix
Windisch József Polgárdi	"	33	2770	93 Löw, Zsolna
Több nagyobb termelő Beregszász	"	84	5420	115 Jean Requillart, Roubaix
Ugyanaz	"	85	5530	115 " " "
Hartstein Péter Hajdu-Nádudvar	"	52	4110	120 Fuhrmann, Berlin
Báró Wesselényi Béla Zsibó	"	53	3580	118 Schmacht, Lipese
Több nagytermelő Beregszász	"	84	5400	114 Fuhrmann Berlin
"	"	85	5520	113 Löw, Zsolna
Récsey uradalma Zsibó	"	42	2710	117 Quittner, Troppau-Szilézia
Több nagyobb termelő Szatmár	"	54	3630	108 Löw, Zsolna
Bárany Samu Lázár	"	33	2240	116 Schmacht, Lipese
Kis termelők Tisza-Ujlak	fésüs	101	6950	115 Jean Requillart, Roubaix
Eszterházy Pál herceg Nosztán	merino	23	1300	195 Singer, Bécs
Gróf Károlyi Gyula örökösei Buják	szövet	74	5100	133 Cziriák, Berlin
Nógrád	"	25	1750	118 Diamant, Budapest
József főherceg Kisjenő	merino	95	6650	175 " " "
Gróf Károlyi István Nagy-Károly	fésüs	33	1930	127 Weisz Zsigmond, Vöslau
Kis termelők Mikola	"	76	4810	113 Offermann, Brünn
Wamoscher Ferdinánd Monostorszeg	"	58	3720	100 Herzl, Fürstenberg
Torontál	"	60	3830	105 Jean Requillart Roubaix
Zenta	fésüs	23	1850	86 Diamant és Társa
"	zigaja	69	5520	90 Diamant, Budapest
Makó	fésüs	74	4780	100 Wakenfeld, Bistritz
Nyitra	fésüs	48	2080	171 Stocz R., Bécs
Putnok	őszi gyapju	16	900	79 J. Wertheim, Bielitz
Hajdu-Szoboszló	községi bárány	14	980	62 Löw, Zsolna
Beckerek	fésüs	8	440	87 Diamant, Budapest
Gróf Schönborn Buchheim Ervin Munkács	raczka	8	510	89 Dinglinger, Berlin
Kisebb termelők Losonez	tavaszi gyapju	73	4700	100 Herzl, Basel
Gróf Stubenberg József Székelyhid	bárány	9	405	160 Schlesinger J., Boroszló
Gróf Andrássy Aladár Tisza-Dob	"	2	120	120 Löwbeck, Elisenthal
Gróf Károlyi Alajos örökösei Erdőd	"	4	156	165 Schmacht, Lipese
Ugyanaz	"	14	695	310 Fuhrmann, Antwerpen
Nyitra	"	5	260	177 " " "
"	"	2	95	143 Cziriák J., Berlin
"	"	2	80	178 Lessner, Berlin
Gróf Chotek Rudolf Futtak	"	25	1650	123 Löw, Zsolna
Gróf Károlyi Alajos örökösei Stomfa	"	7	345	312 Fuhrmann, Berlin
Gróf Károlyi István Nagy-Károly	"	5	228	131 Csiriák, Berlin
"	"	6	340	268 Lessner, Berlin
Gróf Károlyi Gyula Buják	"	6	330	120 Cziriák, Berlin
Gróf Károlyi István Gyulamező	"	3	125	160 Diamant, Budapest
Gróf Károlyi Alajos örökösei Tótmegyer	"	18	965	331 Lövényi, Angol orsz.
Gróf Károlyi Mihály Debrő	"	30	1760	280 Fränzel, Berlin
Gróf Andrássy Aladár Letenye	"	3	99	153 J. Cziriák, Berlin
Gróf Zichy N. János Vrászló	"	3	178	230 Lessner, Berlin
Pécsi püspök uradalma Mohács	"	3	160	121 Cziriák, Berlin
Gróf Károlyi József Csurgó	"	7	340	200 Cziriák J., Berlin
Gróf Károlyi Alajos örökösei Mágoes	"	16	765	303 " " "
Zalavári apátság, Zala-Apáti	szennyes merino	45	5670	44 Offermann, Brünn
" Rada	szennyes szövet	33	4380	41 Héber Vilmos, Hintersdorf
" Strasser Zsigmond, Perkáta	szenny. m. teny. á.	11	1300	40 " " "
Zalavári apátság, Zalavár	szennyes szövet	36	4240	43 " " "
Gr. Károlyi Alajos örökösei, Tótmegyer	szennyes merino	5	425	56 Lessner, Berlin
Milkovics Imre, Koronczó	szennyes szöv.	31	4160	40 Löw, Zsolna
Ifj. Keszlerffy János, Göböljárás	szennyes fésüs	28	2750	46 Offermann, Brünn
Tövis	szennyes zigaja	9	1200	58 Dinglinger A. F., Berlin
Kalocsa	szennyes fésüs	9	1200	45 Herzl A., Basel
Gr. Chotek Rudolf, Korompa	szennyes merino	2	340	42 Diamant, Bpest
Döry Dénes, Juhé	szennyes szöv.	65	8900	42 " " "
Gr. Károlyi István, Janova	szennyes bárány	5	515	45 Cziriák, Berlin
Gr. Zichy N. János, N.-Hantos	"	9	1245	45 Lessner, Berlin

Szármarzás	faj	Mennyiség		Vevő neve
		Zsák	Ár Kq. q-kint frtokban	
Gr. Károlyi Tibor, Mácsa	szennyés bárány	9	965	60 Wertheimer, Bielitz
"	"	6	600	59 Cziriak, Berlin
Pannonhalmi főapátság, Tömörd	"	3	360	42 Heber, Wintersdorf
Gr. Hunyadi Imre, Szemes	"	5	445	54 Haber, Boroszló
Gr. Zichy N. János, N.-Loók	"	11	1480	45 Scheffer & Schmach, Lipese
Graeff Jenő, Poroszló	"	8	905	49 Cziriak, Berlin
Ifj. Keszlerffy János, Göböljárás	"	3	280	36 Weiss, Bpest
Zalavári apátság, Rada	"	3	348	45 Heber, Wintersdorf
"	"	3	375	44 " "
"	"	5	500	52 Cziriak, Berlin
Gr. Károlyi Tibor, Tasnád	"	3	355	50 " "
"	"	4	403	49 " "
"	"	2	112	51 Herzl, Bpest
Pécsi püspöki urad., Mohács	szennyés merino	9	590	54 " "
Pécs	urad. sz. bárány	4	355	54 Herzl Antal, Basel
Gr. Desseffy Aurél, B.-Szt.-Mihály	szennyés bárány	10	1225	59 Cziriak J., Berlin
Réde	"	10	1210	58 " "
B.-Szt-László	"	7	790	48 Scheffer és Schmach, Lipese
M. kir. állad. ménesbit., Kisbér	"	2	168	45 Schatteles L.
M. kir. korona urad., Gödöllő	"	1	38	50 Cziriak, Berlin
Gr. Chotek Rudolf, Futtak	szennyés fésüs	1	138	39 " "
Gr. Károlyi István, Gyulamező	szennyés merino	1	80	45 Diamant, Bpest
Gr. Schönborn Buchheim Ervin, Munkács	"	6	1250	45 Cziriak, Berlin
Ugyanaz	szennyés fésüs	4	330	56 Herzl
Tövis	szennyés raczka	117	12300	47 Diamant, Bpest
Ugyanaz	"	19	2000	38 " "
Graeff Jenő, Poroszló	szennyés fésüs	101	11550	47 Scheffer és Schmach, Lipese
Pannonhalmi főapátság, Tárkány-Csanak	szennyés szöv.	30	4330	40 Löwbeck, Elisenthal
Forster Gyula, Virághalom	"	12	1515	39 Heber, Wintersdorf
Urad. gyapju. Munkács	szennyés fésüs	6	550	58 Herzl, Bpest
"	szennyés raczka	5	450	48 Dinglinger, Berlin
Drinápoly-Andrinople	zigaja	72	10000	75 " "
Kistermelők, Hajdu	fésüs	88	7210	102 Quittner, Tröppau
Fried Emil, Ohat	szövet	81	6349	107 Löwbeck, Elisenthal
Gr. Festetics Andor, F.-Bogárd	merino	50	2680	182 Éliász J, Bielitz
Nyitra	"	18	910	165 Diamant, Bpest
Reszege	fésüs	20	1315	103 Fuhrmann, Antwerpen
Beőkönyi Viktor, Ludas	"	19	1500	118 Offenmann, Brünn
Gr. Chotek Rudolf, Korompa	szövet	20	1340	126 Löwbeer, Elisenthal
Több kisebb termelő, Békés	fésüs	82	5950	110 Fuhrmann, Antw.
Csánadapátfalva	"	21	1300	98 Offermann, Brünn
Préposti uradalom, Csorna	szövet	44	2480	134 " "
"	Türje	43	2660	130 Löw, Zsolna
Poklostelek	"	13	870	114 Fuhrmann, Berlin
Kohner Adolf fiai, Jánoshida	"	57	4150	120 Offermann, Brünn
"	Szőcskőd	66	5050	113 Heber, Wintersdorf
Nyitrai uradalom	keresztezett fésüs	2	111	121 Bárkány, Eperjes
Gr. Schönborn Buchheim Ervin, Munkács	fésüs	6	315	126 Herzl
Nyitrai uradalom	keresztezett fésüs	13	632	133 Cziriak J., Berlin
"	"	9	375	134 Herzl, Budapest
"	"	22	715	143 Cziriak, Berlin
Privigyé	timárgyapju	33	2250	75 Elias, Bielitz
Franjova	nemesített zigaja	74	6200	96 Dinglinger, Berlin
Margitta uradalom, Margitta	fésüs	30	2439	119 Offermann, Brünn
Losonez	kétnyiretű	27	1870	207 Cziriak
Beeskerek	fésüs	9	700	96 Diamant
Gr. Széchényi Béla, Poloszka	bárány	6	290	207 Cziriak

éven át vasárnap is dolgoznak s a cselédek már előre ezen feltétel mellett lesznek felfogadva, kérdem, hogyan egyeztethető össze fenti eset azzal, hogy a hatóság eddig — legalább tudtommal — soha sem avatkozott ezen dologba, *kell-e tehát külön engedély a vasárnapi mezői munkához vagy sem?*

N.-Bélicz.

B. L.

435. kérdés. Az alacsony gabonaárak miatt már második éve próbálok borsót és lenesét termelni és pedig elég jó eredményel; azonban a zsiszik, különösen a lenesében igen nagy kárt tett. Miképpen kell ezen kártékony rovarok ellen védekezni? illetőleg, mit tegyek lenese- és borsó-vetőmagommal, hogy meg ne zsiszikesedjék.

Meggyesgyháza. Dr. Zs. E.

436. kérdés. A kétszer préselt pogácsában több táplálóanyag van-e, mint az egyszer préseltben? Illetve a kevesebb vagy

több olajtartalma pogácsában van több táplálóanyag hizlalási célra?

Thuez.

Gr. J.

Feleletek.

Baltaczim őszi vetése.

Felelet a 427-ik számú kérdésre. A baltaczimet épp úgy, mint a lóherét s luczernát lehet őszzel is vetni s úgy, a hogy utóbbiaknál is jó eredményeket nyertek az őszi vetéssel, a baltaczimmel is jó sikereket értek el. Az őszi vetés sikere azonban mindig a talaj s klimatikus viszonyoktól függ; ha a vetés a tél beállta előtt kellően megerősödni képes, ha a talaj víztől nem szenved, ha a vetést hótakaró borítja, s ha hóolvadáskor a víz gyors lefolyást talál, az őszi vetés sikere biztosítva van.

Megjegyzem azonban, hogy ez esetben az őszi vetéssel sietni kell, mert a baltaczim

az első hetekben lassan nő. A védőnövényül szereplő rozst ritkásan kell vetni — különösen a korai vetésre való tekintettel — különben a baltaczimet könnyen elnyomja. Legcélszerűbb lenne ezen rozstot tavasszal zöldtakarmánynak levágni. Első ízben jó lesz az őszi vetéssel csak kísérletet tenni.

Felelet a 428. számú kérdésre. Tavaszkalászos után őszi kalászosot vetni egyáltalán nem helyes eljárás. Ha már a dolog nem lehet változtatni, úgy célszerű lesz a tarlót először sekélyen lehántani (pl. hármás ekékkel) s jól meghengerezni. A rozsvetése előtt legalább egy héttel adjuk azután a közepmély vetőszántást, melyet közvetlen a vetés előtt jól megboronálunk. — Ha csak egy szántást adhatunk — a mi az előnövényre való tekintettel mindenesetre hiba lesz — akkor lehetőleg előhántóval ellátott ekékkel (Sack ekével) dolgozzunk, hogy a tarlót egyenletes mélységre teljesen lebuktassuk, ezzel nemcsak megkönnyítjük a vetési munkálatot, hanem a rozson is segítünk, mely az üreges s későbbben erősen leülepedő földet egyáltalán nem szereti.

K. K.

Zöldesalamádé konzerválása.

Felelet a 429. számú kérdésre. A zöldesalamádé konzerválásának legjobb módja a *zombolyai kazalozás*, melylyel a gyakorlatban oly kiváló jó eredményeket értek el. Ha tehát takarmányvermei nincsenek, úgy határozottan zombolyai kazalozást ajánlom alkalmazni *szalmapakolás* nélkül. Utóbbi ugyanis egészen feleslegesnek találták s helyette a kész kazal széleit körülnyesik; ezzel is tetemesen olcsóbbá lett ezen eltartási mód. A kazal fenekébe szalmát vagy tengeri szárat rakunk, a kazlat 4—6 méter szélességben, 4 méter magasságra készítjük, tetejét szalmával befödve, leföldeljük. Először csak 25—30 cm.-es földréteget dobunk reá; a többi (80—100 cm. magasságig) a kazal ülepedése után adjuk.

Ha kész vermei vannak, úgy ezek kihasználása mindenesetre észszerű lesz. Ez esetben tanácsosabb a esalamádét kissé fonyasztott állapotban behordani s a veremben jól letaposva beföldelni; ily eljárás mellett kevésbé savanyu takarmányt nyernek, melyet az állatok szívesebben esznek.

Kukoricza elhelyezése padlásokon.

Felelet a 430-ik számú kérdésre. Csöves tengerijének időleges beraktározására minden további nélkül felhasználhatja gazdasági épületeinek padlásait is, s így teljesen felesleges volna magát valami építkezéssel költésbe verni. Bármely lakóház, kocsiszin stb. padlását felhasználhatja e célra, sőt, ha istállóit boltozva vagy valamiképp a kigőzölgések ellen izolálva volnának, ezekre is rakhat csöves tengerit.

Legjobb természetesen a nád-, szalma- vagy cserépszindelytető, mert ezekre, feltéve, hogy a tengeri teljesen száraz s a padlás elbirja a csöveket 0.5—0.8 méter magasságra is rakhatja. A kevésbé szellős péplemez vagy bádogtetők alá már 30—40 centiméternél magasabb halmot rakni nem tanácsos. Magától értetődik, hogy az összes padlásablakok az egész idő alatt nyitva maradnak. Ezer hektoliter csöves tengerijének beraktározására 50 centiméter átlagos magasságot feltételezve — mindössze csak 200—220 m² padlásterületre van szükség.

Ezelőtt 2 évvel a magy.-óvári főhercegi uradalom papréti kerületében a kukoriczatermés egy része nem fért el a rendelkezésre álló górékba, s így kénytelenek voltak, mintegy 2400 hl. tengerit a fent leírt módon helyezni el. Lemorzsoláskor a kukoricza teljesen épnek találtatott.

Nagyon természetes, hogy tanácsos a padlason elhelyezett tengerit figyelemmel kísérni s hébe-hóba alaposan átforgatni. Sz.

Felelet a 431. számú kérdésre. A tengerikórót megszeccskázvas gödörbe savanyítva, nemcsak hogy jól lehet eltartani, de igen jó minőségű takarmányt is szolgáltat. Mindenesetre czélzerű lesz eze etben a tengeri letörése után azonnal hozzáfogni a kóró eltetéséhez, mielőtt kiszáradna. Mikor a kukoricacsövet borító csuhalevelek megfehéredtek, a törés nyugodtan megkezdhető; ez esetben a kukorica még nedvdús s zöldek. Ily állapotban zombolyai módon kazalba rakva s földdel erősen megterhelve, szintén igen jó takarmány nyerhető kivált akkor, ha sósvízzel kissé meglocsoljuk. A kóró szeccskázása ellen csak azt lehet felhozni, hogy igen nehézkes és költséges munka. Ky.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Berlini árpakiállítás és vásár. — V. (ősz) luxus-lóvásár. — Felhívás komlótermelőinkhez. — Pályázati felhívás. — Őszi gyümölcs vásár. — Kamit megrendelések.	1473
Gazdasági egyesületek az ezredéves kiállításon. <i>Buday Barnabás</i>	1474
Budapesti gyapju-aukciók. <i>Jeszenszky Pál</i>	1478
Tárca. A kenyér.	1474
Növénytermelés.	
A lóherfojtó szádor. (Orobanche minor).....	1475
Állattenyésztés.	
Lovaink értékesítésének ügyéhez. <i>Kis Mihály</i> ...	1476
Az egyszer vagy a kétszer sajtolt olajpogácsa táplálóbba? <i>Szankovics János</i>	1477
Állategészségügy.	
A tuberkulozis elterjedése és a tuberkulin-ójtási kísérletek az Egyesült-Államokban. <i>Jeszenszky Pál</i>	1477
Levélsekény	1479
Vegyések.	1481
Kinevezések. — Házaságok. — Halálozások. — Budapesti gyapjuaukciók. — Az állami ménesek lóanyagának árverése. — Bejelentések a luxuslóvásárra. — Gazdasági gépek kedvezményes szállítása. — Mezőgazdasági gépbemutató Tarnokon. — Gyümölcsfák és szőlővesszők eladása. — Szállítási díjkezdmények.	1482
Kereskedelem, Tőzsde.	1482
Budapesti gabonátözsde. — Abraktakarmányok. — Határidők árfolyama Budapesten. — Határidők árfolyama külföldön. — Vetőmagvak. — Szeszüzet. — Élelmiszerek a budapesti hetivásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Gazdasági és tenyészmehavásár. — Budapesti vágómehavásár. — Budapesti szurómehavásár. — Kőbányai sertésvásár. — Ingatlanok árverései (20000 forint becsértéken felül)	1483
Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek.	1483

Kinevezések. Ő felsége a király a földmivélségi miniszter előterjesztésére *Fridrik Géza* gazdasági intézőnek a gazdasági felügyelői címet és jelet, *Bloch Ignác* miniszteri irodatisztnak pedig a segédhivatali aligazgatói címet adományozta. — A földmivélségi miniszter, a vezetése alatt álló miniszteriumhoz *Tóth Sándor* Rába-szabályozó társulati gyakornokot és *Csörgeő Zoltán* budapesti lakost díjtalan miniszteri számgyakornokká nevezte ki.

Házasságok. *Váradi Imre*, a telegdi uradalom gazdatisztnak leányát *Juliát*, oltárhoz vezette f. hó 8-án *Pap István*. — *Gyalus László* építész, e napokban vezette oltárhoz Budán *Nagy Idát*, *Nagy Imréné* a „Nemzeti színház” nemrég elhunyt feles tagjának leányát. — *Dr. Leövey Elek* szabolcsvármegyei árvászeki elnök e hó 7-dikén tartotta esküvőjét *Ujfehértón Szunyoghy Ilonával*, *Szunyoghy Miklós* földbirtokos leányával.

Halálozások. *Gnari* és felső-szelestei *Gnary Emil* vas megyei földbirtokos e hó kilencedikén ötvenhét éves korában *Sőptén* elhunyt. — *Dr. boronkai Boronkay László* magyar földhitelintézeti tisztviselő és földbirtokos folyó hó 12-én élte 27. évében Budapesten elhunyt. A megboldogult hűlt tetemeit szeptember 12-án beszntelik, s a családi sirboltban helyezik örök nyugalomra.

Budapesti gyapjuaukciók. A budapesti gyapjuaukciók ezidei második sorozata f. hó 11-én és 12-én folyt le a vigadó egyik

kistermében. Az aukción a kereskedelemügyi minisztert dr. *Balkay Béla* miniszteri osztálytanácsos képviselte, a földmivélségi miniszterium részéről dr. *Rodiczky Jenő*, az O. M. G. E. részéről *Lejthényi György*, *Forster Géza* és *Jeszenszky Pál*, az állami ménesbirtokok részéről *Fridrik Géza* gazd. felügyelő voltak jelen, míg a főváros képviselőiben *Rakovszky* ker. előjáró jelent meg az aukción. A vigadó kistermében igen nagyszámú árverező közönség jelent meg nemcsak Magyarországból, hanem Európa csaknem minden államából s az érdeklődés az árverésre került egyes gyapjufajok iránt meglehetősen élénk volt. Az árverezés lefolyásáról és az elért eredményről lapunk más helyén számolunk be.

Az állami ménések lóanyagának árverése. A f. évi október hó 4., 5., 6., 9. és 10-én Budapesten a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság „Tattersall” telepén az állami ménesekből és ménetelepekből árverés alá kerülő kisorsolt anyakanczák, számfeletti fiatal kanczák és kiselejtezett ménék árverési jegyzéke már megjelent. Az árverések sorrendje a következő és pedig: október 4-én a kishéri ménesből 22 db számfeletti fiatal angol félvérkancza; 30 db számfeletti fiatal kancza a mezőhegyesi ménesből és 20 db számfeletti fiatal kancza és herélt a bábolnai ménesből; október 4—5-én 20 db számfeletti kancza a fogarasi ménesből: október 5—6-án a kishéri és mezőhegyesi ménesekből 52 db angol félvér és telivér anyakancza; s ugyanez alkalommal a bábolnai és mezőhegyesi ménesekből kisorsolt 30 db anyakancza. Október 9-én a mezőhegyesi és kishéri ménés 110 db heréltje; ugyane napon kerül árverés alá az állami ménetelepekből kisorsolt 36 db mén és herélt is. Az O. M. G. E. által rendezendő ősz (V.) luxuslóvásár az állami ménések lovainak két ciklusra felosztott árverése között, vagyis október hó 6., 7. és 8-án fog ugyancsak a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság telepén megtartatni.

Bejelentések a luxusló-vásárra. A ősz luxusló-vásárra mai napig a következő lótenyésztők jelentettek be lovakat és pedig: *Farkas Abrahám* (Tamásfalva) 8, *Farkas Zoltán* (Tamásfalva) 7, báró *Jeszenszky Béla* (Kölesd) 6, ifj. *Szent-Ivány Farkas* (Gomba) 2, *Sebastiani Jenő* (Pécel) 2, *Kubinyi Márton* (Erdőtarcsa) 4, *Berger Mór* (Sötétkerek) 2, dr. *Burián Aladár* (Batta) 5, gróf *Keglevich Gyula* (Pétervásár) 4, *Forster Géza* (Conohát) 3, báró *Jeszenszky Sándor* (Kövesd) 5, br. van der *Becke Imre* (Szügy) 2, *Hajós Menyhért* (Szada) 2 lovat, összesen bejelentett 52 ló. A bejelentési határidő szeptember 25-ike.

Gazdasági gépek kedvezményes szállítása. A szerbiai vasutak igazgatósága méltányolva az ottani gazdasági egyesületeknek a gazdasági gépek kedvezményes szállítása érdekében tett felterjesztését, arról értesítette az egyesületet, hogy a vasuti fuvardíjnak felét elengedi és így a kedvezmény nagysága 50%. Ezen intézkedés reánk nézve nagy jelentőségű, mert valószínűvé teszi gépkivitelünk emelkedését.

Mezőgazdasági gépbemutató Tarnokon. A nyitrai megyei gazdasági egyesület f. évi szeptember hó 16-án báró *Stummer Agoston* uradalmában Tarnokon mezőgazdasági gépbemutatót rendez, mely alkalommal *Louis Fedor* a Hille-féle petróleum-motort egy 10 lóerejű eszlógép hajtására alkalmazva, *Propper Samu* javított *Sack*-féle vetőgépet és répakiemelő ekéjét, *Friedländer József* vetőgépet, *Szücs Zsigmond* a *Melichar*-féle javított vetőgépet és a *Bäcker*-

féle répakiemelőt, *W. Unterilp* potsdam gyáros ugyancsak répakiemelőjét fogja bemutatni. Ugyanekkor működésben lesz az uradalom tulajdonát képező eredeti amerikai „Viktor” lóherceszlógép is. A gépbemutató reggel 9 és fél óratól d. u. 6 óráig tart. Tarnokon vasuti állomása Nagy-Tapolcsány, hol az érkező vendégekre reggel 9 óra 29 perczkor és 6 óra 39 perczkor kocsik fognak várakozni. A vendégek ellátásáról a tarnok vendéglős gondoskodik. A megelőző napon érkező vendégek a nagy-tapolcsányi szállodában kapnak lakást.

Gyümölcsfák és szőlővesszők eladása. A főváros iskolája és szőlőtelepe az idén nagyobb mennyiségű, különböző fajgyümölcsfa-plantákat és szőlővesszőket bocsát áruba. Minden megrendelés Deák Tamás székesfővárosi szőlő- és gyümölcs gazdászati intézőhöz (Budapest, X., Kőbánya, fővárosi mintaszőlőtelep) küldendő. A csemeték ára az intéző által kiállított utalvány alapján a székesfővárosi bármely kerületi előjáróságnál fizetendő le, miért is a csemeték csakis a fizetés megtörténtéről a kerületi előjáróságok által kiállított nyugta előmutatása mellett adatnak ki. Vidéki megrendelések utánvétel mellett szállítanak el, mely esetben csomagolás és a feladási vasut- v. hajó-állomáshoz való szállítási költsége fejében 100 drb csemete után 60 kr számítottak.

Szállítási díjkezdmények. A m. kir. államvasutak igazgatósága a Kassán szeptember 21—23-ig rendezendő kertészeti kiállításra, valamint a Baján október 5—7-ig rendezendő terménykiállításra szállítandó áruk után egy a saját vonalain, mint a pécs-barcsi vasuton a kiállításokra megállapított szállítási díjkezdeményeket engedélyezte.

Kedvezményes vasuti szállítás a milleniumi kiállításra. A kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy azon árukra, melyeket a budapesti ezredéves kiállításra fognak felküldeni avagy onnét elszállítani, akár kiállítási tárgyak azok, akár kimutathatólag a kiállítás épületeinek céljaira szolgálnak, különös mérsékelt díjteleket engedélyez. Ezen díjszabás most már átdolgozás alatt van és a mérséklés nemcsak az államvasutak, hanem az általa üzemben tartott helyi érdekű vasutak, valamint a többi hazai vasutakra is ki fog terjedni. A kereskedelmi miniszter egyidejűleg elrendelte, hogy a már ide szállított épületanyagokra nézve ezen kedvezmény visszahatólag visszaterítés útján érvényesíttessék.

Szerbiai sertések szállítása Magyarországon át. A földmivélségi miniszter engedte, hogy Szerbiából származó élő sertések Magyarországon át Olaszországba szállíthatassanak. A szállítás csak ólomzárral ellátott zárt vasuti kocsikban egyhuzamban történhetik, minden ki- és átrakodás nélkül, csupán a sertéseknek itatása és etetése céljából szükséges megállapodás van megengedve. Minden szállítvány ál esetről-esetre igazolandó, hogy az olasz kormány a bevett engedélyezte. A sertések csupán *Zimony* vasuti állomáson, illetve az ottani belépő állomáson át bocsáthatók a jelzett átvitel céljából való behozatalra.

Terménykiállítás Békés-Csabán. A békés megyei gazdasági-egylet folyó évi október hó 19. és 20-án B.-Csabán terménykiállítást rendez. A jelen kiállításnak egyik célja az, hogy az itt díjazott, vagy díjra érdemesnek ítélt terménymagvak összegyűjtessenek s a jövő év május 1-én megnyitandó orsz. ezredéves kiállításra bemutatassanak. A díjnyertesek és a díjra érdemített magvak az orsz. kiállításra is a termelő neve alatt lesznek kiállítva s a nyelendő kitüntetések őket illetendik. Gabona, takarmány, valamint ipari és olajnövények magvaiból 5—5 liter, a főzelék-félékből 3—3 liter, a terményekből, szalmában vagy ku-

róban néhány szál küldendő a kiállításra. A kiállítandó tárgyak október 13-ig a „Békés-megyei Gazdasági Egylet Titkárságához” küldendők be B.-Csabára.

A „Miklós Gyula” szobornü leleplezése. A megholdogult Miklós Gyula, orsz. kormánybiztos szobornüvének leleplezése f. évi szeptember hó 29-én fog végbemenni. Mint értesülünk, az ünnepély programja a következőleg állapított meg: *Indulás* Keeskemétre a leleplezés napján két ellenkező irányból: Budapest felől reggel 8 óra 30 perczkor, érkezés Keeskemétre d. e. 11 ó. 37 p. Szeged felől d. e. 10 órakor, érkezés Keeskemétre 11 ó. 33 p. — 1. Déli 12 órakor étkezés tetszés szerint. 2. Délután 3 órakor kivonulás fogatokor a várostól félóránnyira fekvő „Miklós”-telepre. 3. Délután 4 órakor a szobornü ünnepélyes leleplezése. 4. A leleplezés után: a) A szobornü felállítás költségein felül maradt összegből egy, a „Miklós Gyula” nevet viselő alapítvány létesítésének elhatározása. b) Esetleges elhatározása az ezredéves kiállítás alkalmával megtartandó szőlő- s borgazdasági kongresszusnak. c) A „Miklós”-telep megtekintése. d) Este fél 7 órakor visszatérés a városba. e) Este 8 órakor társas vacsora. Azoknak, a kik a szobornüre adományoztak, külön meghívót küld a rendező-bizottság, de részt vehet az ünnepélyen bárki is, a ki részvételével a megholdogult emléke iránti tiszteletét leróni óhajtja.

Módosítás a vasuti üzletszabályzat 51. §. I. pontjához. A vasuti üzletszabályzat szerint a fuvarlevélnek tartalmaznia kell a következő szállítási utirány megjelölését is, melynek hiányában a vasut azon utirányt köteles választani, melyet a feladó javára legezelszerűbbnek vél. Minthogy ezen utolsó pontot a vasut mindig úgy magyarázta, a mint neki a felszólamló féllal előnyösebb volt, (természetesen ennek hátrányára) az illetékes körök sürgetésére megváltoztatták ezen határozmányt, még pedig olyképpen, hogy az esetben, ha a fuvarlevelek az utirány előírása nélkül adatnak fel, akkor a vasut által választott elszámolással szemben elérhető olesőbb díjszámítás utólagosan alkalmaztatik az alábbi kivételekkel: ha a kivételes díjszabás avagy a díjkezdvezmény nem érvényes az egész szállítási utvonatra, továbbá nem vétetik figyelembe a díjvisszatérítési igény, ha utólagosan oly utirányokon igényeltetik díjszabási kombináció, mely a tekintetbe jövő forgalmi viszonylatban szállításra nem jogosult stb. A szállításra jogosult utirányokról, ha azok a díjszabásokból ki nem vehetők, az állomások felelősség nélkül felvilágosítást adnak. Minthogy a szállítók érdekei így a vasutak tulkapásai ellenében megvédve nincsenek, a miniszterium utasította a vasutakat, hogy ily irányítási szabályokat a közönség részére mielőbb dolgoztasson ki.

Ügető-verseny Deésen. A Szolnok-dobokamegyei gazdasági egylet által Deésen f. évi szeptember 8-án a szolnok-dobokamegyei birtokosok és egyleti tagok fogatai részére rendezett ügető-verseny alkalmával a versenybírótság 4 kettősfogatot bocsátott versenyre, melyek a kitűzött husz kilométeres pályát a szabályok betartása mellett befutották és pedig: *Barcsay* Tamás, gróf *Vass* Jenő, *Boros* Arpád és *Szabó* Lajos kettős fogatait. Az első díjat, negyven darab 10 frankos aranyat, *Barcsay* Tamás nyerte (52 p. 15 mp. alatt téve meg a husz kilométernyi utat), a másodikat, 40 forintot, mely a tételekből származott, gróf *Vass* Jenő. Az egyes fogatok versenye nevezők híján elmaradt. Érdekesnek tartjuk még ide iktatni, hogy a deési versenyeknél 1887-ben a 20 km. pályát az első díjat nyerő 54 p. 30 mp. alatt, 1889-ben 50 p. 23 mp.; 1891-ben 50 p. 50 mp. alatt futotta be. Az

idei verseny alkalmával az idő sem volt kedvező s a pálya sem volt kellőleg előkészítve.

Földmivesiskola Jászberényben. Mint értesülünk a Jászberényben létesítendő földmivesiskola terve végelegesen meg van állapítva. Építési fognak egy iskolát internátussal, egy igazgatói, egy élelmezői lakást, — egy ló-, egy ököristálló s eseléd- és gazdálakást, — összesen 6 különálló épület 37500 frt előirányzati költséggel. — Az épületek kivételére vonatkozó pályázatok folyó hó 15-én déli 12 óráig az építészeti hivatalhoz adandók be. Az építés befejezésére záró határidőül 1896. év aug. hava van megállapítva.

Sertésszállítási mizériák. A „Köztelek” 71. számában fenti ezim alatt szelöltettük az osztrák állategészségügyi közegek elbarnását egy Magyarországól Bécsbe indított nagyobb sertésszállítmányynal szemben, melynek következtében a szállítók nagy anyagi veszteséget szenvedtek. Az ügy lényege az volt, hogy az osztrák kormány elrendelte a határozat Magyarország ellen, melynek közhírre tétele előtt 4 bács-bodrogmegyei gazda *Csantavér* állomásáról 300 db hizott sertést indított utnak Bécsbe, mely szállítmányt azonban az osztrák állategészségügyi közegek Bruckban feltartóztatták. A csantavéri állomáson dr. *Kuszena* állami főállatorvos által egészségnek nyilvánított és f. évi augusztus 23-án utbaindított sertések csak 7 napi koplalás után — waggonból lemérve — voltak értékesíthetők a „Wiener Productiv Gesellschaft der Fleischseleher” részére, nagy rész eldöglése után, jelentékeny sulyapadással és 9 krral olesóbban kilónkint, mint a szabad vásáron, minek folytán a szállítók körülbelül 16 ezer frtnyi kárt szenvedtek. Bács-Bodrogmegyében a lezárás csak f. évi augusztus 24-én lett kihirdetve és foganatosítva, tehát méltányos-e, hogy a sertések tulajdonosai minden ok nélkül ily nagy anyagi kárt szenvedjenek? És vajjon nem tartja-e kötelességének az osztrák kormány az okozott kárt haladéktalanul megtéríteni, mert feltűnő, hogy az osztrákok 2 kocsirakomány sertést ugyanesak Csantavérről a f. évi augusztus 30-án megtartott szabad vásárra engedtek, 6 kocsit pedig az előbb említett okból feltartóztattak s több napi koplalás után kénysereladásra szoritottak. Az ily önkénykedések tönkreteszik a magyar állatkereskedelmet és lehetlenné teszik az állatszallítást, mert a gazda sohasem tudhatja, hogy a szállítás közben nem-e lép érvénybe valamely tiltó rendelet, mely az egészsegesen feladott és ép állapotban megérkezett állatszallítmányt ilynemű állategészségügyi rendszabályokkal tönkreteheti. Nem elég a rendeletek érvénybe lépésére a szokásos 48 óra, hanem legalább is 8 nap volna engedélyezendő, nehogy ily esetek ismétlődhessenek a jövőben. Értesülünk szerint a kárt szenvedett gazdák kártérítést kérnek s szükség esetén pör útján érvényesítik jogos követelésüket.

Mükertészeti kiállítás Zentán. A királyfogadási ünnepség egyik kimagasló programmpontját képezi a „Magyar mükertészek és kertészgazdák országos képző- és segélyző egyesülete” által szeptember 11-én Zentán rendezendő virág- és gyümölcskiállítás. Már felállították az impozáns pavillont, szomszédságában meglepő összhangban két kisebb kupolászerű csarnokkal. A homlokzat előtt a főtér egyik legszebb pontján diszes angol park terül el, melyet gyönyörű szimpompájú szőnyegvirágok szegélyeznek. A művészi kivitelű parkban és a főpavillonban lesznek elhelyezve az egyesület virágpéldányai, míg a szomszédságukban levő kisebb csarnokok a gyümölcskiállítás céljaira szolgálhatnak. A város által a kiállítás céljaira felajánlott 2000 frt segélylyel szemben az

egyesület magára vállalta ő felsége és a vezérkar lakosztályának díszítését.

Uj hegyközségek. Az uj mezőrendőri törvény intézkedései következtében Magyarád község kivételével az egész Arad-Hegyalján megalakultak már a hegyközségek. Uj hegyközségek alakultak: Radnán 414 szőlőbirtokos 273 holddal, Ménesen 334 szőlőbirtokos 476 holddal, Gyorokon 167 szőlőbirtokos 476 holddal, Kuvinban 433 szőlőbirtokos 484 holddal, Kovaszinezon 710 szőlőbirtokos 658 holddal, Világoson 1414 szőlőbirtokos 1955 holddal, Galsán 492 szőlőbirtokos 428 holddal, Muszkán 192 szőlőbirtokos 285 holddal, Pankotán 702 szőlőbirtokos 577 holddal, Agrison 402 szőlőbirtokos 206 holddal és Drancezon 268 szőlőbirtokos 174 holddal. Magyarádon a hegyközség újraalakítását el kellett halasztani, mert az e napokban megtartott alakuló gyűlés nem volt határozatképes. Hegyközségi alakuló gyűlés tartandó még Apatelken, a hol 371 szőlőbirtokos van 383 hold szőlőterülettel, Borosjenőn 323 szőlőbirtokos 113 holddal, Eleken 556 szőlőbirtokos 799 holddal és Otlakán 185 szőlőbirtokos 190 holddal.

Allatvásár áthelyezése. A keresk, miniszter megengedte, hogy a fővárosi állatvásárt, melyet szeptember 19-én kellett volna megtartani a zsidóknak e napra eső nagy ünnepe miatt az előtte való napon, e hó 18-án tartassák meg.

Nemzetközi kutyakiállítás. A Münchenben székelő Szt-Bernát-klub nemzetközi kutyakiállítást rendezett, a melyet e napokban nyitottak meg s a melyen Németország minden részéből, Sváczbjól, osztrák-magyar monarchiából, Belgiumból, Hollandiából, Angliából stb. a legkülönbébb fajtájú kutyákat állítottak ki. A kiállítás teljesen sikerültnek mondható: összesen 1268 nevezés történt. Igen sok luxus-kutyát, doggot, orosz agarat, bulldogot, pineslüt, vadász-kutyát, taeskót és szent-bernáti-t állítottak ki. Összesen 170 tiszteletdíjat osztottak ki. Az állatok etetéséről a leghiresebb berlini kutyatáplálék-készítő cég gondoskodik.

Orosz kormányintézkedések a cukoripar érdekében. Habár az orosz cukoripart nem érintette a mult évi cukorkrizis oly nagy mértékben, mint a többi európai államok cukoriparát, annak daczára legujabban az orosz cukorgyárosok szindikátusa a kormánytól a következő kedvezmények megadását kérelmezte. 1. A külföldi cukorkivitel törvényhozásilag szabályoztassék. 2. A belföldi cukorfogyasztás adója annyira csökkentessék, hogy nagyobb mérvű cukorfogyasztás állhasson be; ennek elérése céljából a) hogy a finnországi cukorvám vagy teljesen megszüntetessék, vagy tetemesen alacsonyítsassék, b) hogy a cukorfogyasztási adó a fehér porecukornál pudonként 30 kopekre szállíttassék alá (körülbelül 2—2 kr. kg.-kint), további kérelme, hogy a kormány a fogyasztási adót a sárgacukor alárendelt minőségeinél teljesen engedje el. 3. Engedélyezzen a kormány pudonként egy rubelnyi kiviteli premiát az ázsiai országokba szállítandó cukor után (körülbelül 8 frt 100 kg.-ként). 4. A szállítási tarifák mérsékeltesseken mindazon cukorküldemények számára, melyek a külföldre szállíttatnak. A szindikátusnak ezen kérelmével szemben a kormány a következő előnyöket biztosította az orosz cukorgyáraknak: 1. A belföldi fogyasztás összmenyiségét 27 millió pudban állapítja meg (körülbelül 4 és fél millió mm.); hogy a kisebb, főleg mezőgazdasági cukorgyárak segélyeztessenek. A kormány megengedte, hogy azok egyenként a belföldi fogyasztás számára 60 ezer pud cukrot (körülbelül 10 ezer mm.) szállíthassanak; ezzel azonban a belföldi fogyasztás számára preliminált 27 millió pud cukorszükséglet még nincsen fedezve és ezért a

fennmaradó mennyiség az összes cukorgyárak között egyformán fog felosztatni. 2. A termelendő cukorfeleslegből minde- nekélőtt 3 millió pud (körülbelül 500 ezer mm.) rezerv készlet gyanánt a cukorgyár- rakban visszatartandó. Az eladandó cukor- felesleg után az eddigi adónak kétszerese fize- tendő vagy pedig az országból kiszállítandó. A cukoralap ára a téli hónapokra pudonként 4³/₄ rubel (körülbelül 38 frt 100 kg.-ként) a nyári hónapokra pedig pudonként 5 rubelben (körülbelül 40 frt 100 kg.-ként) állapít- tatott meg. A kormány már jóvá is hagyta ezen intézkedéseket és elrendelte, hogy az adatok beszerzessenek főleg azon gyárakat illetőleg, a melyek az 1894-95-iki kampany- ban a belfogyasztásra több mint 60 ezer pudot szállítottak, a kiktől a szállított 60 ezer pudon felüli mennyiséget a legközelebbi kampanyban le fogják vonni.

Kertbirtokosok minden szükségletüket, a mi kertjük számára: magvakból, legkivált a jelenleg melegágyakhoz szükséges magvak- ból, műtrágyákból és szerszámokból kell, legmegbízhatóbb és legjobb minőségben a legjutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, a ki az ezen szükségletekre vonatkozó, gazdagon illusztrált árjegyzéket a vásárolni szándékozókknak in- gyen és bérmentve megküldi.

E hó folyamán jelenik meg a „Köztelek Zsebnaptár” és „Köztelek Évkönyv” 1896. évre. Szerkesztik: Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az O. M. G. E. titkárai. A két könyv előfizetési ára 1.50 frt; bolti ára 2 frt. Posta- díj 10 kr. Előfizetések lapunk kiadóhivata- lába küldendők.

Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk Freund A. és fia jóhírnevű czég lapunk mai számában közzétett hirdetését.

Szent Lukácsfürdő részv.-társaság BUDAPEST.

Kénes iszapfürdő, nagy nyitott és zárt medencékkel, melyekben a forrásvíz naponként négyyszer megújul. Douche-massage, Iszaporogatások. Olcsó és szép lakások, pensio és lifttel. Uszodák, kádfürdők, gőzfürdők stb. **Prospektust küld ingyen az igazgatóság.**

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.
Szeptember 12-iki jegyzések 100 kg.-kint.

Búza					
Tiszavidéki	uj	74-75 kiló	---	---	3 óra
		76-77	uj	6.10-6.20	
		78-79		6.20-6.35	
		80-82		6.30-6.55	
Pestvidéki		74-75		---	
		76-77		6.05-6.15	
		78-79		6.10-6.30	
		80-82		6.25-6.50	3 óra
Fehérmegyei		74-75		---	
		76-77		6.05-6.15	
		78-79		6.10-6.30	
		80-82		6.25-6.50	
Bácskai		74-75		---	
		76-77		6.15-6.25	
		78-79		6.25-6.40	
		80-82		6.35-6.60	
Bánsági		74-75		---	
		76-77		6.05-6.15	
		78-79		6.10-6.30	
		80-82		6.25-6.50	

Budapesti gabonatőzsde. 1895. szeptember hó 12. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése a „Köztelek” részére.)

A lefolyt hét első napjaiban tikkasztó melegünk volt és csak 1-2 nap óta hűlt le a levegő, s minden jel arra mutat, hogy ezután esőt kapunk. A láthatár teljesen beborult, nagyon kívánatos is volna, hogy jó csapadékot kapjunk, mert a szántási és vetési munkálatok eddig is részben elkéstek. Az utóbbi napokban uraikodó nagy forróság a tengeri növényekben is ártott és általában az a vélemény, hogy a termés nem lesz oly kedvező, mint a hogy azt előre gondolták.

A külföldi tőzsdék üzletmenete az alábbi volt: Amerikában a készleteknek órára gyarapo-

dása és a kiviteli kereslet, nagymérvű csökkenést idézet elő, es egyenlegként a net végéig, mintegy 3 centtel olcsóbban zárulunk. Mindezekből világosan kitünik, hogy az annak idején a vetések állásáról híresztelt rossz hírek nem feleltek meg a valóságnak, mert Amerikában a termés eredménye elég jó volt, és egyelőre alig képzelhető ott árfelválás mindaddig, míg a kivitel nem fog nagyobb dimenziókat venni.

Angliában az üzlet nem akar élénkülni, nagyobb árhanyságot ugyan nem konstatalhatunk, de vevők tartózkodása folytán csak erőltetett üzletek jönnek létre.

Németországban többszöri ingadozások folytán az árak a múlt heti nivón maradtak, ellenben francia piacokon inkább szilárdabb irányzat mutatkozott, mert fogyasztók szükségletüket e héten nagyobb mérvben fedezték.

Saját piacunkon az üzlet képe lényegesen megváltozott. A múlt heti árszilárdulás teljesen veszendőbe ment. A hozatalok gyarapodásával sürgősebb kínálat fejlődött búzában és míg egyrészt a mal- mok a rossz lisztüzlet következtében bevásárlásaikkal tartózkodóbbak lettek, a spekuláció is látva a rohamos külföldi árjegyzéseket, beszüntette bevásárlásait, s ez okozta az üzlet lanyhulását.

Lajtántuli számlára azonban elég élénk volt a kereslet, de nagyon természetes az árak hanyatlásával ottani fogyasztók is mérsékelték limitjeiket. A kivitel még most sem indult meg, s ha csak az árkonstellációk nem változnak meg, vajmi kevés kilátás van, hogy az kezdetét vegye. Mintegy 2000 mm. forgalom mellett az árak vagy 10-15 krral estek.

Rozs. A múlt heti magas árak elég árut hoztak a piacra, ezzel szemben a kereslet megecsökkent, s mintegy 20-25 kr árvesztéséget szenvedett. Fizettek budapesti paritással 5.40-5.50 frt ellenben Galiczia felé gravitáló állomásokon elég jó kereslet mutatkozott, és jegyeztek Debreczenben 5.10 frt Nylregyházán 5.15 frt.

Árpa. E czikk a legelhanyagoltabb piacunkon. Közép minőségűek alig találunk vevőt, míg finom fa- jok nem igen kerülnek piacra, mert az idei kvalitá- sok nem sikerültek. Etető árpa is elhanyagolt, mert a kőbányai szükséglet igen minimális, azért alig lehet budapesti paritással 5 frtnál többet elérni.

Zabban a hozatalok nagyjából az irány- zat ellanyhult és helybeli paritással minőség szerint 5.60-5.80 frt fizettek.

Tengeriben alig van forgalom és csak néhány kocsirakomány kelt el 5.30-5.40 frttal.

Határidőkben a tegnapi felmondásokra sok le- bonolyítások következtek be, melyek részben tavaszra prolongálva lettek és így a forgalom elég élénk képet nyújt. Az árak hanyatlásával a spekuláció ismét véleményvásárlásokba becsúszkodik.

Tengeri határidők kedvező időjárásra szintén el- lanyhultak, míg a repce a hét elején szilárd volt, utóbb esők reményében árban kissé engedett.

Határidők árfolyama Budapesten.

	szept. 10.		szept. 11.		szept. 12.	
	legal.	legm.	legal.	legm.	legal.	legm.
Búza						
Ószre	6.27	6.28	6.22	6.24	6.21	6.22
Máj.-jun.	---	---	---	---	---	---
Tavasza	6.78	6.79	6.74	6.75	6.73	6.74
Tengeri						
Máj.-jun. 1896.	4.56	4.57	4.52	4.53	4.51	4.52
Szept.-Okt. 1895.	5.28	5.30	5.30	5.35	5.30	5.33
Zab						
Tavasza	5.90	5.91	5.88	5.90	5.83	5.85
Ószre	5.62	5.63	5.58	5.60	5.54	5.56
Repce						
Aug.-szept.	9.60	9.65	9.60	9.65	9.55	9.60
Rozs						
Tavasza	6.03	6.04	5.98	6.00	5.92	5.93
Ószre	5.65	5.66	5.58	5.60	5.52	5.53

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vöröslőhere e héten is kevés forgott, mert a je- lenlegi árak mellett a termelőknek nem igen van kedve az eladáshoz. Mihelyt az erdélyi termés piacra fog kerülni, ennek hihetőleg szilárd irányzat és ár- emelkedés lesz a következménye.

Lucerna e héten nem igen lett ajánlva és ez a kevés is csak kisebb tételekből állott.

Ószi vetésre való magvaknak, búkkönyvek, bor- sónak, mustárnak stb. folytatólag is kelendőse van. Jegyzéseink nyersáruért 100 kilónkint Buda- pesten: Ószi borsó 6.1/2 frt. Ószi búkköny 8-8 1/2 frt Homokbúkköny 14-14 1/2 frt. Biborhere 18-20 frt.

Műtrágyák. (Sátori Miksa és Mór czég heti jelentése.)

A műtrágya iránti érdeklődés mindinkább na- gyobb mérvet ölt és kivált Thomassalak és szuper- foszfátban történtek jelentékenyebb eladások változat- lan árak mellett.

Áraink: Thomassalak teljes kocsirakományokban 18-20%

foszforsavtartalommal kilőperccenként 16 1/2-19 1/2 kr., illetve mmként 3.30-3.90 forintig.

I-a. szuperfoszfát 16-18% vízben oldható fosz- forsavtartalommal kilőperccenként 23-30 kr., mi 4.75-5.50 frtnyi mmázsánkénti árak felel meg.

Chilisalétrom 15% légenysavtartalommal a szállí- tási idő szerint mmként 13.25-13.75 frt.

Kénsavas káli 95% kénsavas kálitartalommal mé- termázsánként 13-13.50 forint.

Trágyafosz az állomások szerint mmként szá- kal együtt 1.30-1.50 forint.

Határidők árfolyama külföldön.

	szept. 12.	árcsök- kenés	ár- emelke- dés
Bécs (100 kgrként frtban.)			
Búza tavaszra	7.13	---	-.07
Ószre	6.57	---	-.11
Rozs tavaszra	6.42	---	-.04
Ószre	6.09	---	-.01
Zab tavaszra	6.80	---	-.02
Tengeri	4.90	---	-.09
Búza máj.-jun.	---	---	---
Rozs máj.-jun.	---	---	---
Zab máj.-jun.	---	---	---
Ószre	6.06	---	-.04
Tengeri szept.-okt. 1896.	5.80	-.03	---
Uj repce	10.05	---	---
Berlin (1000 kgrként márkában.)			
Búza szept.	134.50	---	---
okt.	136.75	-.25	---
Rozs szept.	115.75	1.25	---
okt.	120.50	-.25	---
Zab szept.	118.50	---	1.50
Uj tengeri	---	---	---
Zab október	117.50	---	1.50
Páris (100 kgrként frankban.)			
Búza folyó óra	18.25	---	-.35
okt.	18.50	---	-.25
4 hó utolsó	19.25	---	---
4 hó nov.-tól	19.40	---	-.10
Liszt folyó óra	41.75	---	-.50
okt.	42.40	---	-.10
4 hó utolsó	43.10	---	-.20
4 hó nov.-tól	43.50	---	-.25
New-York (bushel-ként cents-ben.)			
Búza szept.	62 1/4	---	1.7 1/2
okt.	62 1/4	---	---
Búza decz.	64 1/4	---	5.1 1/2
Tengeri máj. 1896	35.3/8	---	---

Szeszület.

Szész. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása a „Köztelek” részere.)

Szész. A szeszületben e héten is igen lanyha üzletmenet uralkodott és az árak azonnali szállításra 1/4 frttal olcsóbban zárulnak.

Későbbi kötések iránt még mindég hiányzik a vételkédv és így üzlet nem is létesült.

Mezőgazdasági szeszgyarak által a kínálat igen élénk, és valamivel jobb vételkédv mellett néhány kö- tés létesült is nyitra, bars, szabolcsmegyei állomások- hoz szállítva.

A budapesti piacon azonnali szállításra elkelt: Finomított szesz 52.50 frt, élesztő-szesz 53.50 frt, nyersszesz adózva 51.50 forintig, adózatlan (exkontingens) 13.75 forint, denaturált szesz 18.50 fo- rintig.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 15.50-15.60 frt.

Bécsi jegyzés 15.90-16.00 frt kont. nyersszeszért. Prágai jegyzés 51.00-51.25 frt adózott burgonya- szeszért.

A kivitel e héten szünetelt.

Fiumébe 103 q. finomított szesz érkezett Aradról.

Vidéki szeszgyarak közül: Temesvár, Győr, Losonc egy negyed frttal olcsóbban, a többiek változatlanul jegyeznek. Az üzletmenet igen korlátolt és az árak további esése elvárható.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 52.50-52.75 frt, élesztő-szesz 53.25-53.50 frt, nyers- szesz adózva 51.50-51.75 frt, nyersszesz adózatlan 13.50-13.75 frt. Denaturált szesz 18.50-18.75 frt.

Az árak 10.000 literfokként hordó nélkül budapesti vasutállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Szárzamoslék: Gyér forgalom mellett néhány tétel azonnali szállításra 5.70 frton kelt el 100 kilon- ként szákal nélkül.

Élelmiczikkek a budapesti hctivásáron. 1895. év szeptember 13-án. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részere.)

Halvásár a hctéren. A fővámtéri, Ferencz József- raktári és hctéri piacra 16 helybeli halász és halkereskedő által 70 q, és vidéki kocson 10 q, összesen 80 q kevert hal hozatott. A vásár élénk. Az árak métermázsánként az apró halaknál 2 frttal emelkedtek.

Viszontelárusítók fizették a hal q-át: nagy 615 70-90, nem 615 40-60, közép nagy 615 55-80, nem 615 30-40, apró 615 14-26, nem 615 10-15 frtig.

Vad. Hozatott a fővámtéri piacra vasp. 12 drb

hajón kb. — drb., — kocsin — db, gyalogárusok által kb. — db, összesen 12 db. A vásár élénk volt. A következő árak jegyzetettek: nyul 1 db — 200 krig, fogoly —, vad kácsa —, vad lud —, fenyőmadár 1 csomó (4 drb) — krig.

Baromfi. Hozatott a fővámterre vaspályán kb. 7400 db, hajón kb. 1900 db, kocsin kb. 1700 db, helybeli árusoktól kb. 2300 darab, összesen kb. 13900 db. A vásár élénk volt. Nagybani árak páronként: tyúk 120—140, csirke 70—130 (idei kiv.), kappan hizott —, kappan sovány 120—150, récze hizott —, (idei —) récze sovány —, lud (liba) biz. 450—650 lud sovány 280—300. (idei —), pulyka hizott idei — sovány 240—300, gyöngy-nyúl 130—130, galamb pecsenyének 35—45 krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott köz-
ségekben vasp. kb. 1800 db, kocsin 2100 db, gyalog-
árusok 490 drb., helybeli árusok 1800 drb., összesen
1000 drb baromfi. A forgalom élénk. Az árak páron-
ként következők: tyúk 130—150 csirke 60—120
dei —, hizott kappan —, sovány 130—150,
hizott récze 200—300, sovány récze 120—160, hizott
lud (liba) 400—700 sovány lud 250—300, hizott pulyka
—, sovány pulyka 280—300 vöngytyúk —,
—, galamb pecsenyének — krig.

Tojás. Hozatott a fővámterre vaspályán kb. 17000
drb., hajón kb. 6000 drb., kocsin kb. 7000 drb.,
helybeli árusoktól 2100 drb., összesen kb. 51000
drb. A vásár élénk. Nagybani árak: 1 láda friss (144
db.) 3100—3150 kr., 10 db 240—280 kr., 1 db 3—3
krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott
köz-
ségekben vasp. kb. 9000 drb., kocsin — drb,
gyalogárusok 1000 drb., helybeli árusok 20000 darab,
összesen 30000 darab friss tojás. A forgalom
élénk. A következő árak jegyzetettek: friss tojás
1 drb 2—3, 100 darab 220—230, 40 krért 16—18
drb., 1 láda 1440 drb., 2900—3200, meszes tojás 1 db
—, 100 drb —, 40 krért — drb., 1 láda
1440 drb — krig

Zöldség. Hozatott a Ferencz József-rakpartra vasp.
300 q, hajón 200 q, kocsin 1440 q, helyb. árusok
kb. 1000 q, oss. kb. 2940 vegyes zöldség. A vásár é.
Nagy árak sárgarépa 100 cs. 70—400, 1 q —,
petrezselyem 100 cs. 70—400 1 q —, zeller
100 db 50—120, karalábé 100 db. 50—120, vöröshagyma
100 cs. 30—300, 1 q 400—500, fokhagyma 100 cs.
800—2000, 1 q 1400—1500, fehérrépa 100 darab
—, vörösrépa 100 db 50—100, fejeskáposzta 100 db
150—450, kelkáposzta 100 drb 70—160, vöröskáposzta
100 db 300—700, fejes saláta 100 db 70—180, kötött
saláta 100 db —, burgonya 1 q 200—300, fekete
retek 100 drb 50—180, hónapos retek 100 db —,
ugorka sav. való 100 darab 30—45, ugorka savanyu
100 db 70—120, zöldpaprika 100 db 10—70, tök
100 drb 400—800, paradicsom 100 db 20—200, zöld-
bab 1 kg. 6—14, zöldborsó 1 kg. —, zöldborsó
fejtett 1 l. 25—70, zöld tengeri 100 cs 70—120 krig.

Felhozott az újvásártéri piacra a szokott köz-
ségekben székereken k. 900 q, gyalog és helyb. árusok által
300 q, össz. mintegy 1110 q vegyes zöldség. A forgalom
élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 60—
120, 1 q 200—220, fejeskáposzta 100 db 150—600
vöröskáposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db
120—250, paradicsom 100 db 50—160, 1 puttony 30—
110, fejes saláta 100 db 60—100, kötött saláta 100 db
—, ugorka sav. való 100 db 25—50, ugorka
savanyu 100 db 90—100, zöld paprika 100 db 10—
25, zöldbab hüv. 1 kg. —, 1 zsák 50—100, zöld-
borsó héjas 1 kg. —, zöld borsó fejtett 1 lt.
— krig.

A Hunyady-téri piacra felhozott 80 kocsin
kb. 800 q; élénk forgalom mellett a következő árak
jegyzetettek: burgonya sárga 1 q 240—250, rózsá
1 q 220—230 krig, 1 zsák burgonya (35—42
kg.) 8—100, ugorka sav. való 100 db 20—40, sava-
nyított 100 db 90—100, paradicsom 1 putt. (10—12 kg.)
30—40, 100 db válogatott 80—150, tök főzni való 100
db —, fejeskáposzta 100 db 300—700, zöld-
bab 1 zsák (7—15 kg.) —, zöldségi 100 cs 50—80 krig.

Gyümölcs. Hozatott a Ferencz József-rakparti
piacra vaspályán kb. 450 q, hajón kb. 200 q, ko-
csin 180 q, helybeli árusok által kb. 500 q, összesen
kb. 1330 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt.
Nagybani árak: Fajalma 1 q 1200—1400, köz. alma
1 q 500—800, fajkörte 1 q 1800—2200, köz. községes
körte 1 q 1000—1200, köz. dió 1 q 1800—2000, szilva
magbaváló 1 q 500—700, szilva vörös 1 q —,
szilva szalt 1 q —, cseresznye faj 1 kg. —,
cseresznye köz. 1 q —, meggy faj 1 q —,
—, meggy köz. 1 q —, mogyoró 1 q —,
—, gesztenye belföldi 1 q —, gesztenye
olasz 1 q —, narancs 1 láda —, citrom
1 láda —, füge 1 kgr. (idei) —, baraczk
ősi 100 db. —, 1 q —, baraczk ősi
1 kg. 12—30, szőlő köz. 1 q. 1200—1600, szőlő
csemege 1 q 3000—3500, dinnye, görög, nagy 100 db 1200
—1400, kicsiny 100 db 600—700, dinnye sárga faj 100
db 1000—1500, köz. községes 800—1000 krajczárig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott köz-
ségekben vaspályán kb. 100 q, kocsin kb. 2400 q, gya-
log és helybeli árusok 500 q, összesen 3000 q vegyes
gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők:
Fajalma 100 db 150—300, 1 kg. 12—18, 1 db 2—4,
köz. községes alma 100 db 20—50, 1 kg. 8—12, 1 db
1/2—1, 1 puttony —, körte faj 100 db 150—350,

1 kg. 16—18, 1 db 2—5, cseresznye faj 1 puttony
—, 1 kg. —, 1 liter —, cseresznye köz.
1 puttony —, 1 kg. —, 1 liter —, meggy
faj 1 puttony —, 1 kg. —, 1 liter —,
meggy köz. 1 puttony —, 1 kg. —, 1 liter —,
—, baraczk kajszin 1 puttony —, 100 db —,
baraczk ősi 100 db 80—300, dinnye görög, nagy 100
db 1300—2000, 1 db 14—40, kicsiny 100 db 300—1000,
1 db 6—10, dinnye sárga faj 100 db 700—1600,
dinnye sárga faj 1 db 8—40, dinnye sárga köz. 100
db —, dinnye sárga köz. 1 db 3—10, szőlő
csemege 1 kg. —, szőlő köz. 1 kg. 16—40 kraj-
czárig.

A Hunyady-téri piacra felhozott a szokott
köz-
ségekben 45 székereken mintegy 225 q, vasuton
körülbelül 75 q, összesen kb. 300 q vegyes gyü-
mölcs. Élénk forgalom mellett, árak a következők:
köz. községes alma 1 kosár (20—22 kg.) 160—200, faj-
alma 1 kosár (18—20 kg.) 200—250, fajkörte 1 kosár
(12—14 kg.), köz. körte 1 kosár (14—20
kg.) —, fajkörte 100 db 140—250, vörös szilva
1 kosár (— kg.) —, magvaváló szilva 1
kosár (25—35 kg.) 175—250, görög dinnye nagy 100
db 1200—2500, görög dinnye kicsiny 100 db 500—1000,
sárgadinnye faj 100 db 800—1500, sárgadinnye köz.
100 db 300—600, szőlő külföldi 1 kg. —, szőlő
csemege 1 kg. 30—40, szőlő köz. 1 kg. 15—20, szőlő
köz. 1 kosár (18—20 kg.) — krajczár.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-
utca, 1895. szeptember 13. A székesfőv. vásárigazgató-
ság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a
szokott köz-
ségekben 127 szekér réti széna, 74 szekér
muhar, 32 szekér zsupszalma, 3 szekér alomszalma,
—, szekér takarmányszalma, —, szekér tengeriszár,
23 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabos-
bükköny, köles stb.), 1000 zsák zecska. A forgalom
közép. Árak q-ként a következők: réti széna 240—280,
muhar új 220—260, zsupszalma 160—170, alomszalma
140—160, takarmányszalma —, tengeriszár —,
egyéb takarmány —, zabosbükköny 240—260,
lóhere —, luczerna —, köles —,
sarju —, szalma zecska 200—220. Összes kocsi-
szám 269, suly 215,200 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szürómárvásár. Szeptember 13-án
A székes fővárosi közigazgatás és marhavásári igazgató-
ság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 453 db belföldi, — drb galicziai,
— drb tiroli, 114 drb növendék élő borju, — drb élő
bárány; — drb belföldi, — db galicziai, — drb ti-
roli, — drb bécsi, — drb növendék borju, — drb
élő bárány.

A mai borjuvásár lassu lefolyásu volt.
Árak a következők. Élő borjuk: belföldi —
10 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 36—50 frtig kivé-
telesen 53 frtig sulyra, növendék borju 13—26 frtig,
kivételesen — frtig drbonkint, — frtig sulyra.
Ölött borju: belföldi —, galicziai — frtig darab,
növendék borju — frtig sulyra. Élő bárány —
forintig páronkint. Ölött bárány — frtig páron-
kint, kivételesen — frtig.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1895. szept. 12.
(Lóth Gyula kerületi vásárfelügyelő jelentése a „Köz-
telek” részére.)

A vásár középszerű. Az árak kissé csökkentek.
Felhajtott össz. 790 drb. Eladatott 383 drb
Jobb minőségű lovakkól háttas 14 db, eladatott 6 db
100—200 frtért, könnyebb kocsi (jukker stb.) 50 db,
eladatott 24 db 110—150 frtért, nehezebb kocsi (hintós)
45 db, eladatott 15 db 125—160 frtért, igás
kocsi (nehéz nyugoti faj) 30 drb, eladatott 20 drb
100—180 frtért, ponny 11 db, eladatott 5 db, 25—35
frtért; közép minőségű lovakkól: nehezebb félék
(fuvaros ló stb.) 120 db, eladatott 50 db 50—110 frtért,
könnyebb félék (parasztló stb.) 240 db, eladatott
110 db, 25—50 frtért; alárendelt minőségű lovakkól
280 db, eladatott 143 db, 20—40 frtért. Bécsi vágóra
vásároltatott 21 db, — frt, az állatkert és kutyák
részére vásároltatott 3 db, — frt, tulajdon-
jogra gyanus ló lefoglaltatott — darab, ragályos
betegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór
miatt a gyepmesterhez küldetett — db.

Kőbányai sertésvásár 1895. szept. 13. (Első magy.
sertésüzem részv. társaság telefon jelentése a „Köztelek”
részére.) Az üzlet emelkedő árak mellett kellemesebb
volt. **Heti átlagárak:** Magyar élénk volt. válogatott 320—
380 kilogramm nehéz 53—54 krajczár, 280—300 kg. nehéz
53—54 kr., öreg 300 kg.-ontuli — kr, vidéki sertés
könnyű — kr. Szerb 53—54 kr. Román —
tisztá klg. páronkint 45 klg. életsúlyle-
vonás és 4% engedmény szokásos. — **Eleség árak:**
Tengeri 5/60 frt, árpa új 5/80 frt Kőbányán átvéve.
Helyi állomány: szept. hó 26. maradt 27,939
drb. **Felhajtás:** belföldről — drb, Szerbiából —
drb, Romániából — darab, egyéb államokból —
db. Összesen — db. **Főösszeg** — db. **El-
hajtás:** budapesti fogyasztásra (I—X. kerület) 637 db,
belföldre Bpest környékére 593 db, Bécsbe — db,
Csehországba, Morvaország és Sziléziába — db,

Ausztriába — db. Németbirodalomba — drb, egyéb
országokba — drb. A szappangyárakban feldol-
goztatott 6 drb. összesen 1146 drb. Maradt állomány
26,793 drb. A részv. szállásokban 1686 db van el-
helyezve. Az egészségi- és transitószállásokban maradt
aug. 30-án 1197 db. **Felhajtás:** Szerbiából — db, Romá-
niából — drb, összesen — drb. **Elhajtás:** 609 drb,
maradt állomány 588 drb és pedig 588 drb szerb,
és — drb román. Az egészségi szemlénél jan. 1-től
máig 447 drb a fogyasztás alól kivonatott és
technikai czélokra feldolgoztatott.

Ingtatlanok árverései (20000 forint becserltéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Szept. 12	N.-Kállói kir. járásbíró- ság	a tkviha- tóság	Weiszbausz Mór	20677
Szept. 16	Kassai királyi törvényszék	a tkviha- tóság	Geiger Israel	26786
Szept. 18	Budapesti kir. törvényszék	alkot.-u. tvsz.-pal.	Rauer János	55634
Szept. 18	Budapesti kir. törvényszék	alkot.-u. tvsz.-pal.	Stecher Károlyné	21549
Szept. 27	Budapesti kir. törvényszék	alkot.-u. tvsz.-pal.	Rády Mihályné	135,326
Szept. 28	Szombathelyi kir. trvszék	a tkviha- tóság	Német Ferencz	20,088
Október 7	Kisvárdai kir. járásbíró- ság	a tkviha- tóság	Okolicsányi Menyhért	61607
Okt. 10	Győri királyi törvényszék	a tkviha- tóság	Kojanitz Károly	29550
Okt. 21	Kassai királyi törvényszék	a tkviha- tóság	Adler Simonné	115985
Okt. 26	Budapesti kir. törvényszék	alkot.-u. tvsz.-pal.	Gencsi Sándor	248889
Nov. 12	Abauj-Szántói kir. bíróság	a tkviha- tóság	E. A.-Sz. gm. r.-t.	78947
Nov. 20	Kalocsai kir. törvényszék	a tkviha- tóság	Mader Istvánné	20440
Nov. 30	Topolyai kir. járásbíró- ság	a tkviha- tóság	Kiss Antal	88579

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Desseffy Aurél, Bernát
István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Gaigóczy Károly,
dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadásáért fele-
lős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős
szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-
titkárja. — Segéd-szerkesztő: Jeszenszky Pál.

Magyar Gazdasági Gépgyár

Gőzcséplők

Szigoruan a magyar gazda-
sági viszonyokhoz alkalmazott gyárt-
mányok.

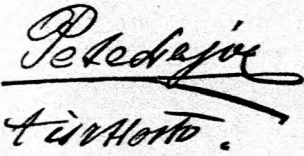
Az összes gazdasági gépeket
tartalmazó árjegyzékkel, szakba-
vágó felvilágosítással és tanács-
csal, árak és feltételek köz-
lésével szivesen és díjmentesen
szolgál

**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR**
részvény-társulat

Gyártelep: Budapest, külső váci-út 7.

Gróf Somssich Imre uradalmának tisztartósága.

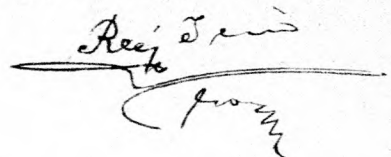
Hetes, 1895. április hó 7-én.

T. cz. Umrath és Társa uraknak
BUDAPESTEN.*)A Hetesre kipróbálás céljából küldött egy darab D10M jegyű egyvasu-
és egy darab ZFU jegyű kettős Sack-féle eke bevált és ezennel megrendelek
Önöknel, és pedig:Bolhási gazdaság részére, posta és vasuti állomás: Somogy-Szobb, 10 drb.
olyan egyvasu előhántos ekét, mint Hetesre küldött és 12 darab kettős ekét.
Kapos-Ujlaki gazdaság részére, posta és vasuti állomás: Kaposvár, 3 darab
egyvasu előhántos és 10 darab kettős ekét, szinte olyan legyen mint a Hetesre
küldött. Rövid idei kifizetésre.**Gróf Batthyány-féle uradalmak kormányzója.**

Veszprém, 1895. május 22-én.

Tekintetes Umrath és Társa uraknak

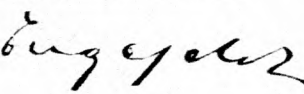
BUDAPESTEN.*)

Vonatkozással folyó hó 16-án kelt átiratukra, ezennel kijelentem, hogy
az Önöktől vásárolt BD jegyű egytetemes 19-soros vetőgép munkája minden
igényemet teljesen kielégítette, sőt azon körülmény, hogy ezen gép az árpát
és lóherét vagy luczernát egy járattal képes dupla szerkezeténél fogva vetni,
tetemes erőmegtakarítást eredményezett.Ertesítem továbbá a ezéget, hogy ezen gép árára még járó 210 frtot a mai
napon postai utalvánnyal elküldöttem.

Mócs (Erdély), 1895. május 6-án.

T. Umrath és Társa uraknak

BUDAPESTEN.*)

Az Önöktől mult év augusztus havában hozatott 17-soros BD jegyű sor-
vetőgéppel igen megvagyok elégedve, amennyiben eltekintve attól, hogy az
— amint most a vetésen látszik — gyönyörű munkát végez, a kezelés is oly
egyszerű, hogy azt olyan ember is, a ki vetőgépet sohasem látott, egyszeri
megmutatás után könnyen kezeli.Nem mulaszthatom el, hogy az Önök által a napokban szállított 10 drb
Sack-rendszerű egytetemes ekét meg ne dicsérjem. Én t. i. ezen ekék iránt
bizalmatlan voltam, mert szándékom volt eredeti Sack-ekéket hozatni, de mily
kellemben voltam meglepve, midőn az Önök által szállított ekéket láttam szán-
tani. Igazán mondhatom, hogy azok minden várakozásomat fölülmúlták.

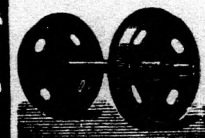
3766

*) Árjegyzékkel és legjutányosabb ajánlattal mindennemű gazdasági gé-
pekről fenti czég készséggel szolgál.**Singer, Zweig & Co.**WIEN, IX/L, Lichtensteinstrasse 59.
(saját házában).**Concentrált marhatrágya**

egyedüli elárúsítása,

legjobb s legolcsóbb trágyaszertartalmának jót-
állása mellett temesvári és aradi kizárólagosan
szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges
trágyaszerek raktára u. m.: **Superphosphát, csont-
liszt stb.** 4564**Kitünő termés**

csakis hamisítatlan jó gyártmányu

MŰTRÁGYÁVALÉrhető el. Mindennemű műtrágyát gyártunk és az ajánlott beltartalomért,
valamint az ára hamisítatlan minőségeért szavatolunk.Ingyenes ismertető füzeteket (Columellától) bérmentve küldünk.
Bármily más szakmabeli felvilágosítással szívesen szolgálunk.**a SÁTORI gyárak.**Központi iroda: Budapest, IX., Dandár-utoza 25. sz.
Telefon 51-03.**Hordozható mezei, erdei
és iparvasut berendezési
és szállítási vállalat.**Ily kézi, ló vagy gőzüzemre berendezett vasutak alkat-
részeiből, mint sín-, sinkapcsoló szerek,**ORENSTEIN ÉS KOPPEL**
Bécs. * BUDAPEST. * Prága.
Városl. iroda: VI., Andrássy-ut 77. sz. — Gyár: V., Váci-út 1439. sz.mindennemű kocsi-, váltó-, fordító korongok-, kerékpárok,
gőzmozdonyokból mindenkor készlettel rendelkezünk.**Sodronykötőpályák is beren-
deztetnek.**Költségvetés, mintajegyzék és felvilá-
gosítások készséggel ingyen adtnak.

A „Lótenyésztés emelésére alakult részv.-társaság“

f. év október hó 13. és 14-énBudapesten a „Tattersallban“ (külső kere-
pesi-u 17—19; a keleti pályaudvar leszálló oldalá-
val szemben) rendezi az évenként szokásosan tartott:**ménlókiállítást és vásárt.**A mének bejelentései (fajta, leszármazás, kor,
szín, nagyság, eladási ár, esetleges külön meg-
jegyzésekkel) a nevezett társaság titkári hivatalá-
hoz legkésőbbben szeptember 29-én délig küldhetők
be. A bejelentésekkel egyidejűleg 5 frt darabon-
kinti bejelentési díj fizetendő be, úgyszintén az
eladási árakból közvetítési vásárjog czimén 2%
jutalék illeti a társaságot. A méneknek a telepi
istállóba való biztos elhelyezéséért (a közvetlen
előtte lezajló őszi luxus-lóvásár miatt) a társaság
csupán október 12-én déltől vállal felelősséget. A
katalogusokat október 2-től bárkinek készséggel
küldi meg a titkári hivatal.

A „L. E. A. R. T.“ Igazgatósága.

4796

Jelzálogkölcsonnt gyorsan és pontosan eszközöl a Magyar Gazdasági Bankbizomány

részvénytársaság Budapest, Andrássy-ut 51. — Telefon: 2425.

4784

KÖSZÉN2-szer mosott osztraui kovács-szén,
coax, fűtésre és épületek szárítására,**MÜTRÁGYA**

minden fajta, legkitünőbb minőségben, legjutányosabban kapható

RADNAY KÁROLY köszén- és mütrágya-nagykereskedőnél
Budapest, Arany János-utca 34. sz.

a cs. kir. szab. Hitelintézet köszén-osztályának vezérképviselője.

4386

HAZAI ASZFALTIPAR**RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.**Ezélét „Tatarosi.” TELEFON 442.
Bányái: Tataroson (Biharmegye), gyárai:
M.-Telegd, Budapest.

Központi iroda: Budapest, Váci-körút 21. sz.

Készít mindenféle aszfaltburkolatot u. m.:
járdákat, kapubejárásokat stb. természetes asz-
faltból: kocsí-utakat, aszfaltmacadam
38151.93. szám a szabadalmazott rend-
szere szerint.Elváltat új építkezéseknél: alapfalak el-
szigetelését forró uton szabadalmazott
aszfalt elszigetelő anyagból, tetőfedése-
ket szabadalmazott valódi aszfalt fedél-
lemezekkel.Szállít: kitünőbb aszfaltanyagot; szab. el-
szigetelő anyagot, valódi aszfaltfedél és
izoláló lemezeket stb.Olajosztálya szállít: nyers-, gép-, kenő- és
henger-olajokat, mindennemű kocsikenő-
csőket. 4334**MAGYAR GAZDASÁGI BANKBIZOMÁNY
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.**

Budapesten, Andrassy-út 51.

Ezennel van szerencsénk úgy
a t. gazdaközönséget, mint a
kereskedő-osztályt értesíteni,
hogy áruosztályunk működését
megkezdette és hatásköre a kö-
vetkező üzletek folytatására
terjed ki és pedig:a) mindennemű kész gabonák és
termények bizományszerű adás-
és vétele, úgy helyben, mint
vidéken.b) a budapesti árutözsdén
forgalomban levő határidői ga-
bonák és termények bizomány-
szerű adás- és vétele.c) mindennemű gabonák és ter-
mények beraktározása és ezekre
kellő és jutányos kölcsön meg-
szerzése.Midőn ezeket b. figyelmökbe
ajánlani bátrak vagyunk, egy-
ben kijelentjük, hogy megbiza-
tásunk esetén a gyors, lelki-
ismeretes és pontos kivitel
lesz irányadó elvünk, mert fő-
célünk, hogy úgy a magyar
gazdaközönség, mint a ker-
kedelmi osztály igényeinekmin-
den tekintetben megfeleljünk.Kiváló tisztelettel
AZ IGAZGATÓSÁG.

4785

Eladó

Komjáthy Béla munkácsi tanyáján

27 drb öreg kocza 3—4 éves,

2 drb kan 2¹/₂ éves, 4387

98 drb 1894. februári herélt malacz,

101 drb 1895. „ „ „

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdo-
nos (Budapest, József-körút 28), vagy
Döry Mátyás ispán a tanyán.**Tenyész-szarvasmarha-árverés**A központi tejesarnok borjunevelő-telepén
Mácsán (vasúti állomás Aszód) f. é. szeptem-
ber 22-én délelőtti 10 órától kezdve simmen-
thali, montafouni, innthali és pinzgau
fajbéli:

60 drb tehén és

150 drb részben hasas üsző,

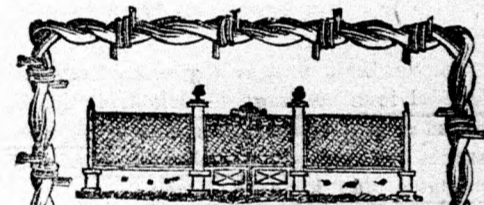
továbbá

50 drb vörös-tarka 3 éves tinó

fog árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénz-
fizetés mellett eladatni.A délelőtti órákban Aszódra érkező vonatok-
nál elegendő számú kocsí lesz rendelkezésre.

4805

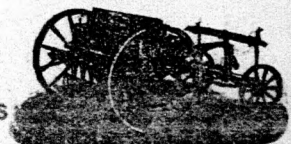
Az igazgatóság.

**Gép-sodrony-szövetek,
czinkezett szűrős kerítés-sodrony.**Kertek, erdőségek és vadparkok bekerít-
éséhez, ugyancsak mindenféle sodrony
szövetek, baromfi-udvarok, fűszárosok-
hoz, tűzvédő-, ablak- és rostélyszövetek,
homok- és kavics-szűrő, sodronyszövet,
kapuk, sodronykötelek mindenféle
szerkezetben és vasszerkezeteket álta-
lában szállít a legjutányosabban.Vassodrony és gépsodronyszövet
gyár és épület lakatos-műhely**Franz Schröckenfuchs**

Waldhofen a. d. Ybbs.

Bekerítések gépsodrony-szövet-
tel nem kerülnek többbe, mint jobb
anyagból készült fakerítések, e mellett
tartósak és minden térnek csinos urias
jellegűt adnak. Külsőveltek ingyen
és bérmentve. 9935**Legujabb szerkezetű
gőzmozdonyok**2¹/₂ lóerőtől 30 lóerőig
fa-, szén- és szalmafűtésreEgy- és többvasu, valamint egyete-
mes aczél-ekék, Universal-
és Columbia-Drill könnyű sor-
vető-gépek,
szórvavető-gépek.

Egyetemes eke.

Főraktár
Budapest,
Váci-körút
63. sz.**CLAYTON & SHUTTLEWORTH**
mezőgazdasági gépgyárosok**Legujabb szerkezetű
gőzcséplő-gépek**kettős szalmarázókkal és megnagyobb-
ított rostákkal.**Kazalozók.**Mindennemű gazdasági gépek és
eszközök a legjobb és legkitün-
őbb kiállításban a legjutányo-
sabb áron.Árjegyzékek
kivánatra ingyen és
bérmentve

A DÉLVIDÉKI FAJLÓTELEP MINT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

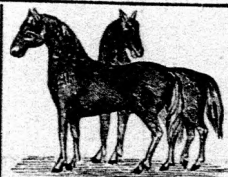
LÓELADÁSI ÉS TUDAKOZÓ-IRODÁJA

TEMESVÁR, Józsefváros, Hunyady-út 11. szám,

ugy **kereslet**, valamint **kinálat** esetén a legkimerítőbb, gyors és pontos értesítéssel szolgál.

A megkereséshez, melyhez egy válaszbélyeg esatolandó, az eladandó, vagy vásárolni szándékoltlovak következő adatai kapcsolandók: szín, jégyc, nem, kor, magasság, származás, hámos vagy háts és a tulajdonos kimerítő czime.

Az igazgatóság.

Magy. vitorlavászon és zsávolgyár

SALZMANN ÉS TÁRSA

gyártelep **SZEGEDEN.**

Központi iroda és raktár: **BUDAPEST, V., Nádor-utca 20.**

3189

Készít nyers és vizmentesen telített vitorlavásznakat, ponyvákat, redővásznat, termény- és malomkezelési zsákokat.

SCHLICK-féle

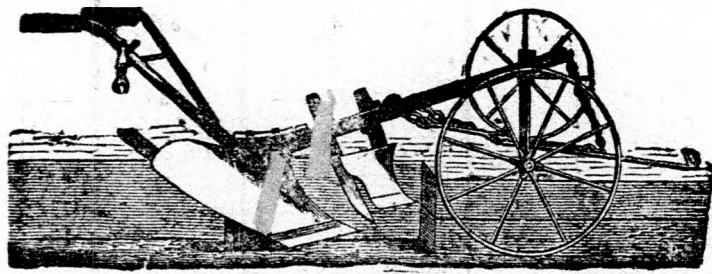
vasöntöde és gépgyár-részvénytársaság Budapesten.

Gyár és irodák:

Városi iroda és raktár:

VI. ker., külső vácsi-út VI. ker., Podmanozky-utca 14. szám.
Flókraktár: VIII. ker., Kerepesti-ut 77. szám.

Gőz- és járgánycséplő- készületek.

Számos első díjakkal kitüntetett

szabad. Schlick-féle 2- és 3-vasú ekék, mélyítő- és egyetemes aczél-ekék,

ered. Schlick- és Vidats-féle egyvasú ekék, talajmivelő-eszközök,
valamint

Schlick-féle szabadalmazott HALADÁS sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő-gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kéveköto és marokrakó arató-gépek es fűkaszálógépek, szállító ható mezei vasutak.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar kenderből készült legjobb minőségű gazdasági kötelneműeket

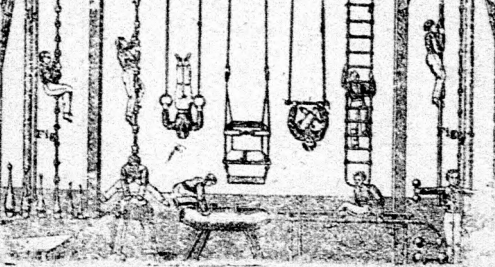
ajánl a
BLEIER és WEISZ kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: **Károly-körut 9.,** a gróf Hadik-Barkóczy-féle házban.

Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. szám.**

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörők, ruhaszártó kötelek,

ló-hálók, dohány- és kéveköto- zsinórok, fogoly- (fürj)- hálók,

kézi táskák stb., továbbá gazdasági ozikkek, u. m.: istráng, kötőfék, rudaló, gabona-sákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender, kócz stb., a legjutányosabb eredeti gyári árakon.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál és nagy terjedelménél fogva a legjobb és aránylag legolcsóbb magyar lap az

EGYETÉRTÉS

CSÁVOLSZKY LAJOS,

KOSSUTH FERENCZ,

felelős szerkesztő.

főmunkatárs.

Ez a magyar olvasóközönség lapja!

Az „EGYETÉRTÉS” előfizetési ára:

Egész évre . . . 20.— frt | Negyedévre . . . 5.— frt
Félévre 10.— „ | Egy hóra 1.80 „

Az előfizetési pénzek az „EGYETÉRTÉS” kiadó-hivatalába, Budapest, Dalszínház-utca 1. szám küldendők. 4123

Ménes-eladás.

A gróf Teleki László Gyula tulajdonát képező kendi-lónai félvér ménes végleges felosztás folytán Kendi-Lónán u. p. Nagy-Iklód, vasut állomás Választ-Bonezhida,

október 10-én délelőtt 10 órakor

magán árverésen eladatik és pedig:

19 darab anyakanca, részben szopós esikóval,

21 drb különböző évjáratu esikó,
egy drb félvér mén.

Bővebb felvilágosítással szolgál a

4929

K.-Lónai uradalom tisztartósága.

4093 I. sz.

Hirdetmény

az alább megnevezett állomásokon elhelyezett csász. és kir. közös hadseregbeli és magy. kir. honvédségi csapatok élelmi szükségleteinek bérlet útján való közös biztosítása iránt.

A tárgyalás tartatik													
mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helységeikkel	mely csapat számára	mely időtartamra		A következő katonai élelmi szükségletekre nézve			Az oldalvást kimutatott élelmi cikkeknek évi szükséglete körülbelül áll		Bánatpénz a következő cikkekre	
					metől	meddig	kenyér	zab	adagonként	zabban	kenyér	zab	
							840	4200	5040	grammal	métermázsza	forint	
							adag						
A helyőrségi cs. és kir. csapatok, intézetek, elszigetelt és m. kir. honvédsapatok számára.													
1895. évi október hó 2-án Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtt 9 órakor.	Eperjes	—	—	cs. és kir. közös hadsereg	1896. évi január hó 1-től. 1896. évi december hó 31-ig.	829	21	—	321	850	100		
		—	—	m. kir. honvédség		200	6	—	90	280	30		
	Igló	—	—	cs. és kir. közös hadsereg		590	50	61	1888	700	500		
		—	—	m. kir. honvédség		200	6	—	90	300	30		
	Besztercebánya	—	—	cs. és kir. közös hadsereg		346	7	—	107	500	45		
		—	—	m. kir. honvédség		225	11	—	155	250	45		
	Eger	—	—	cs. és kir. közös hadsereg		1174	26	—	398	1300	145		
		—	—	m. kir. honvédség		200	6	—	90	280	25		
	Miskolcz	—	—	cs. és kir. közös hadsereg		1768	—	—	—	1770	—		
		—	—	m. kir. honvédség		225	—	—	—	220	—		
	1895. évi október hó 15-én Várpalánkán Munkács mellett a cs. és kir. élelmezési raktárnál d. e. 9 órakor	Marmaros-Sziget	—	—		cs. és kir. közös hadsereg	—	8	—	123	—	50	
			—	—		m. kir. honvédség	—	6	—	90	—	25	
Szatmár		—	—	cs. és kir. közös hadsereg	392	9	—	137	500	55			
		—	—	m. kir. honvédség	225	16	—	244	210	40			
Ungvár		—	—	cs. és kir. közös hadsereg	—	33	—	506	—	200			
		—	—	m. kir. honvédség	—	6	—	90	—	35			
Nyiregyháza		—	—	cs. és kir. közös hadsereg	1029	—	—	—	950	—			
		—	—	m. kir. honvédség	195	—	—	—	280	—			

A bérletnyertesek kötelesek az átvonuló csapatok szükségletét a feltételei füzet A-c határozománya értelmében kiszolgáltatni.

Különös feltételek.

A cs. és kir. közös hadsereg részéről.

1. A vállalkozók kötelesek azon élelmezési többletet, mely a szabadságoltak és tartalékosoknak fegyvergyakorlatra való behívása által válik szükségessé, a szerződés szerinti árban szállítani.

Hasonló kötelezettség terheli azon állomások bérletnyertesét, melyeken a szerződés tartalma alatt, osztály- vagy ezredösszpontosítás, vagy lovassági dandárgyakorlat vagy vegyes fegyvergyakorlatok, dandár dandár ellen vagy gyakorlatok a határozott időtartamban történnek, a bérlet kötelesek a szükséglet többletet az állomáson vagy annak környékén fentjelzett ezélelmezési csapatok részére mindenkor a tényleges szerződési árban az illető állomáson kiszolgáltatni.

A miskolczi állomáson lévő bérletnyertes ezenfelül köteles, Sajó-Keresztúr, Szirma-Besenyő, Vámos, Sajó-Pálfalu, Arnot, Felső-Zsolca, Alsó-Zsolca, Onga, Csaba, Szirma, Görömböly, Kis-Tokaj Bákony és Győr községekben — ha azokban a lovassági gyakorlatok vagy vegyes fegyvergyakorlatok alkalmával katonaság elhelyeztetnék, — a szükséges többletet, kivánat esetére a szerződés szerinti árban kiszolgáltatni.

2. A szállítási feltételek füzetében foglalt tartalékkészlet fenntartása iránti könnyebbségekre ezennel figyelmeztetik.

3. A kenyér és zab rendszeren 5-5 naponként kézvenyeltetik.

4. Községek a bánatpénz letételétől mentesek, de ajánlataikért s az ezekben elvállalt kötelezettségeikért úgy mint más vállalkozók szavatolni tartoznak.

Termelőknek a bánatpénz vagy óvadék letételétől való mentesség csakis azon zabra nézve adható meg, melyet ők maguk termelnek, de írásbeli nyilatkozatot kell adniuk, hogy ők az elvállalt kötelezettségek teljesítésére nézve összes vagyonukkal szavatolnak és az önterhelést hivatalos bizonylattal igazolniuk kell. A kenyérszállító az óvadék letételének alul felmentve nem lesz.

5. Az egri állomáson a kenyérszállítás bérletnyertesének kívánsága folytán teljesen berendezett katonai kincstári sütődei és rakhelyiségek — 25 frtnyi havi bér fizetése ellenében — rendelkezésre bocsáthatók.

A m. kir. honvédsapatok részéről.

1. A szállító a termény- és anyagjárdósági cikkeket rendszerint a következő időszakokban köteles kiszolgáltatni: a kenyéret és lótapot (zab, széna és alomszalma) minden hó 1-étől kezdődőleg előlegesen 5 napra illetőleg a hó 26-ától végéig terjedő időre; a zab különben ha egyes állomásokon a helyi viszonyok, valamint a honvédsapatok érdekei megengedik, 5 nap helyett 10 esetleg 15 napra is kiszolgáltatható, de ez által a kincstárra semminemű kiadási többlet nem háríthat. A tisztí tulajdon lovak számára illetékes lótap félhavonként, vagy az egész hóra is előre felvehető.

2. A kiszolgáltatási időszakokra nézve, az elrendelt minden változsról, a szállító mindenkor idejekorán értesítetik.

3. A szállítási feltételek füzetének X. pont 3. bekezdése szerint, a szállító a zabot a laktanyába, illetőleg a csapatok elhelyezésére szolgáló egyéb helyiségekbe a felajánlott árban fuvarozni köteles; ha tehát a szállító a fuvarozásra nem hajlandó ennek az ajánlatában határozott kifejezést kell adnia, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozás a követelt szállítási árban már benfoglaltatik. Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árban ajánlkoznak, akkor ezek közül az, ki az illető cikke szállítását elnyerte, előnyben részesül.

4. Oly ajánlatok, melyek a kincstárak a termény- és anyagjárdóságbeli szükségletek biztosítására vonatkozó, a szállítási feltételek füzetének XV. pont 36. és 37. bekezdés által fentartott azon jogát kizárják, hogy eme ajánlatokat, az egyik vagy másik cikkre nézve — akár az egész tárgyalási időszakra, akár rövidebb időtartamra — a többi cikkekre visszautasítása mellett, szabad választása szerint elfogadhassa és helyben hagyhassa, csak kiválólag kedvező viszonyok között vétetnek tekintetbe.

5. Azon vállalkozó, ki valamely közös állomás szükségleteinek szállítására

vállalkozik, ajánlatával még akkor is, ha abban határozottan nem volna kitéve, hogy a közös halsereg és a hovádség, hanem röviden csak az, hogy N. állomás szükségleteinek szállítására vállalkozik, tekintet nélkül, arra, hogy ajánlata a közös halsereg részéről elfogadott vagy visszautasított, a honvédség irányában mind- a llig kötelezettségben marad, míg a honvéd hatóság elfogadó vagy elutasító értesítését kezeihez nem kapta.

6. A honvédkerületi parancsnokság részéről a kerület területén lévő minden gazdasági egyesületnek és a közigazgatási hatóságoknak (alispáni hivatalnak, szab. kir. és rendezett tanács városnak, nyírközségek előjáróságának) a szállítási feltételek füzetének egy példányát azon ezélel küldetett meg, hogy a netán vállalkozó termelőknél, az azokban foglalt határozványok tudomásvételére alkalom nyujtassék.

7. Községek, valamint mezőgazdasági egyesületek és termelők óvadék és biztosíték letétele alól föl vannak mentve azon ese ben, ha:

a) a községek magukat egyetemlegesen kötelezik, és
b) a mezőgazdasági egyesületek és termelők kijelentik, hogy összes vagyoniukkal kezeskedni kívánnak, s ez utóbbiak, vagyoniuk elégséges voltát, valamint azt is, hogy a szállításra felajánlott cikkeknél ők a termelői, helyhatóságilag igazolják.

8. Minthogy az egri állomáson elhelyezett honvédség kenyérszükséglete az egri várlaktanyába kincstár költségén fog elfuvaroztatni, emlífogva ajánlattevőknek ajánlatukban aziránt is kell határozottan nyilatkozniok, hogy a kenyéret az ajánlati árért a laktanyába elfuvarozzák-e vagy nem, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozási költség az ajánlati árban benfoglaltatik.

Általános határozványok a cs. és kir. közös halsereg és a m. kir. honvédség részére.

1. A császári és kir. közös halsereg és a m. kir. honvédsapatok fent kinutatott élelem szükségleteinek közös biztosítása végett a táblázatban megjelölt napokon, kizárólagosan írásbeli ajánlatok útján, nyilvános tárgyalás fog tartatni. A tárgyalás helye, a szállítási időszak, melyre az biztosítani fog, az állomás, valamint a szükséglet mennyisége a táblázatban van előtűntetve.

2. Minden ajánlattevő, — a szerződési kötelezettségben már álló és teljesen jöhitelűnek bizonyult, vagy, a tárgyaló bizottság előtt vállalkozásoknak és megbízhatónak ismert vállalkozók kivételével, — üzleti képességét s erre vagyoniának elégséges voltát, a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajstromba bejegyzett cégje nem volna, az illetékes gazdasági egylet által kiállított bizonyítvánnyal igazolni tartozik. — Bizonyítványok, melyek a tárgyalás rajpától számított két hónál korábbi kelettel bírnak, tekintetbe nem vétetnek. — A bizonyítványokban igazolandó vállalkozóképesség iránya és terjedelme, a fentebbi táblázatban van megjelölve.

3. Az alábbi mintának teljesen megfelelőleg szerkesztett, 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatoknak, lepecsételt boríték alatt az előirt bánatpénzekkel együtt az illető állomás szükségletének tárgyalására kitűzött napon legkésőbb délelőtti 9 óráig kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezniök, későbbben érkező vagy távirati úton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe. Oly állomásokra szóló ajánlatok, hol a biztosítás a közös halsereg és a m. kir. honvédség csapatai részére együttesen történik, a vállalkozók részéről két példányban küldendők be, melyek közül a bélyeg nélkül készített példány mint a bélyeggel ellátottnak másolata szolgálhat és másolatul kell, hogy jelölve legyen.

4. Ha valamely ajánlatban a számokkal és szóval kitett ár között eltérés mutatkoznék, akkor a betűkkel írt ár fog helyesnek tekintetni. Rövidebb mint 14 napi kötelezettség nem jön tekintetbe. A kötelezettségben maradás hatálya a biztosítási tárgyat követő naptól fogva számítottatik.

5. A részletesebb feltételek a cs. és k. köz. halseregbeli csapatok szükségletére nézve Kassán 1895. évi szeptember hó 3-án és a m. kir. honvédsapatok szükségletére nézve Kassán, 1895. évi szeptember 3-án két-két összehangzó példányban, külön előkészített, a szállítási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltatnak, mely füzet a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál Kassán és Várpálánkán (Munkács mellett), a honvédségre vonatkozólag pedig Kassán, Miskolczon, Szathmárt, Besztercebányán, Iglón, Eperjesen, Egerben, Ungváron, M.-Szigeten és Nyiregyháza az illető honvédállomás parancsnokságoknál naponta délelőtti 8 óráig betekinthető. Ezen szállítási feltételek füzetében foglalt feltételeknek betartására minden ajánlattevő, ajánlatának benyujtása következtében már kötelezve leend. Az előirt bánatfeltételi füzetet bárki a cs. és kir. élelmezési raktárnál Kassán vagy Várpálánkán Munkács mellett 32 kr. megtérítése mellett megrendelheti, a honvédségi szállítási feltételi füzet azonban a honvédkerületi, gyalogezred-, továbbá zászlóalj- és huszár-ezredparancsnokságoknál 7 krajczárért megkapható.

6. A beszállításoknak a fentebbi táblázatban felsorolt állomásokon kell történni.

7. Az élelemszükségleteknek az állomáshoz tartozó helyiségekbe való elfuvarozására nézve, a cs. és kir. közös halseregbeli csapatok szükséglete iránt előkészített feltételi füzet XVII. pontja értelmében, a honvédsapatok szükségleteinek a laktanyákba való elfuvarozására nézve pedig az utóbbiak számára előkészített feltételi füzet X. pontja szerint külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozás a követelt szállítási árban már benfoglaltatik.

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznak, akkor a bérletnyertes részesül előnyben.

8. Az ajánlkozók a halsereg, illetőleg a honvédigazgatásnak ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. és XXXVII. törvény-cikk 314. és 315. §§-ában valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve megállapított határidőnek betartásáról.

9. A zabra való ajánlatok 4200 grammnyi adagok szerint teendők, megjegyezvén, hogy elvileg csak fehér zabot szabad szállítani.

A zab szállítása azonban a fentebbi táblázatban kitett mértékek szerint eszközöndő. Ajánlatok a kenyérre nézve 840 grammos adagok szerint teendők, a kiszolgáltató kenyer azonban 1400 grammos adagokban süendő ki.

10. Összetes ajánlatok kenyér és zabra csak oly állomásokon fogadtatnak el, a hol nem több mint 10 lóra való napi zabszükséglet van.

Ezen megengedhető összetes ajánlatok is csupán egyes állomások és kerületihez tartozó helyiségekre nézve tehetők meg s csak is akkor vétetnek tekintetbe, ha összetességükben kedvezőbbek az egyes ajánlatoknál.

Oly összetes ajánlatok, melyek több állomásra vonatkoznak, feltétlenül, még pedig már a biztosító bizottság által fognak visszautasítottatni.

11. A közös biztosítások eredményéről az ajánlattevők, az ajánlatuknak a cs. és kir. közös halseregére vonatkozó részére nézve a halsereg igazgatása, ellenben a m. kir. honvédségre vonatkozó részére nézve a m. kir. honvédkerületi parancsnokságok által értesítetnek.

Határozottan megjegyeztetik:

a) A halsereg igazgatásának értesítése mindig csak az ajánlatnak a cs. és kir. közös halseregről szóló részére és a honvédkerületi parancsnokságnak értesítése mindig az ajánlatnak a m. kir. honvédségről szóló részére vonatkozik.

b) A honvédkerületi parancsnokságnak jogában áll a halsereg igazgatása által elfogadott — utólagosan lejjebbitett — árakat, a honvédségre nézve is elfogadni; hasonló joga van a halsereg igazgatásának, a honvédkerületi parancsnokság által elfogadott — utólagosan lejjebbitett árakra nézve is.

Kelt Kassán, 1895. szeptember hó 3-án.

A közös biztosító-bizottságtól.

Ajánlati minta.

Én (50 kros bélyeg) alulírott az 1895. évi szeptember hó 3-án, 4093. sz. a. kelt hirdetmény alapján kötelezem magamat, hogy az N. állomásra nézve az ahhoz tartozó helyiségekkel

a kenyérnek 840 grammos adagját kr., szóval 1896. évi január hó 1-étől 1896. évi december 31-ig

a zabnak 4200 grammos adagját kr., szóval

1896. évi január hó 1-től 1896. évi december hó végéig terjedő időtartamra szállítom, továbbá az átvonuló élelmezést is a cs. és kir. közös halseregbeli csapatok részére, a feltételi füzet pontja értelmében kiszolgálom és ezen ajánlatért a mellékelt (vagy az ide csatolt elismervény szerint a pénztárnál letéteményezett semmi más kötelezettségért nem szavatoló) nevezetesen összesen forint bánatpénzzel kezeskedem.

Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállítást elnyerem, hogy legkésőbb 14 nappal az ez iránti hivatalos értesítés után bánatpénzemet a 10 százaléknyi óvadék erejéig kiegészítendem, s ha ezt elmulasztanám, a halsereg, illetőleg honvédigazgatást feljogosítom arra, hogy ezen kiegészítést a kijáró szállítási keresetemből való levonás útján eszközölttesse.

Egyébként a hirdetményben közzétett feltételeken kívül, a tárgyalásra előkészített feltételi füzetekben foglaltaknak is alávetem magamat.

Az N. nek 1895. évi szeptember hó 3-án kelt, ide mellékelt értesítése szerint a megbízhatóságomról és vállalkozóképességemről szóló bizonyítvány közvetlenül az

nek fog átküldetni. Kelt N. ben, 1895. hó én.

N. N. (vezeték- és keresztnév, lakhely, megye.)

Az ajánlat lepecsételendő és borítékára irandó:

„Ajánlat az 1895. szeptember 3-án hirdetett és 1895. évi október hó 2-án vagy 15-én tartandó tárgyaláshoz.”

A letéteményezett bánatpénz az ajánlatban részletezendő.

4093./II. sz.

II. Hirdetmény.

Mindazon általános és a cs. és k. közös hadsereg részére kiválólag meghatározott feltételek fenntartása mellett, a melyek Kassán 1895. évi szeptember 3-ik napján kelt 4093/I. sz. I-ső hirdetményben felhozottak, a további bérleti tárgyalás az alanti táblázatban meghatározott napon fog megtartatni.

A tárgyalás tartatik													
mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helységekkel	mely csapat számára	mely időtartamra		A következő katonai élelemszükségletekre nézve			Bánatpénz a következő cikkekre			
					metől	meddig	naponként	Az oldalvást kimutatott élelmiszerekben évi szükséglet körülbelül áll					
							kenyér	z	a	b	zabban	kenyér	zab
							adagonként	840	4200	5040	grammal	métermázsza	forint
							a	d	a	g			
A helyőrségi cs. és kir. csapatok, intézőek és elszigetelték számára.													
7. Október 1895. Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtt 9 órákor	Rimaszombat	—		Cs. és kir. hadsereg	1896. január 1-től	1896. deczemb. 31-ig	302	60	81	2410	320	980	
	Losoncz	—					776	20	—	306	800	120	
	Kirchdrauf	—					101	16	27	742	120	300	
	Kis-Szében	—					356	7	—	107	360	45	
	Leutschau	—					1245	50	27	1263	1400	530	
	Gyöngyös	—					564	540	—	8278	600	3340	
15. Varjatankon Munkács mellett a cs. és k. élelm. rakt. d. e. 9 órákor	Szobráncz	Ribnicze					242	159	116	4572	200	1870	

A közelebbi feltételek naponta reggel 9 órától déli 12 óráig a kassai és munkácsi cs. és kir. hadélelmezési raktárban az ezen tárgyalásra egybevágó tartalommal kiállított és Kassán 1895. évi szept. 3-án kelt két feltételi füzetben megtekinthetők és 32 kr. megtérítése mellett megrendelhetők.

Kelt Kassán, 1895. évi szeptember hó 3-án.

A cs. és kir. katonai raktártól.

64556./II./1. szám.

Lóárverési hirdetmény.

A m. kir. állami ménesekből és méntelepekből kisorolt anyakanczák, számeletti fiatal kanczák, kiselejtezett heréltek és ménék árverése 1895. évi október 4., 5., 6., 9. és 10-én Budapesten a „Tattersall“ kerepesi-uti helyiségeiben fog megtartatni.

A lovak leírását és a részletes feltételeket tartalmazó árverési jegyzék, a póstabélyeg beküldése mellett a „Tattersall“ igazgatóságától kapható.

Budapesten, 1895. évi szept. hóban.

4822

Földmivelésügyi m. kir. miniszter.

HIRDETMÉNY.

Gróf Zichy Ödön tulajdonát képező biharmegyei révi uradalom, vészmentes circa 40.000 magyar hold erdőterületén

folyó 1895. évi makkoltatás

akár egészben akár részletekben haszonbérbe adatik. Az egyes kerületek makktermésének becslése Király Viktor uradalmi ügyvéd urnál Nagy-Váradon és Hochreiter Kornél ügyvéd ur irodájában Somogy-Csurgón betekintheők és az ajánlatok 25% óvadék melléklésével beküldhetők.

Die größte und bedeutendste Fachzeitung Oesterreich-Ungarns in deutscher Sprache ist die 1851 gegründete, jeden Mittwoch und Samstag in Groß-Heilsbrunn erscheinende, inhaltreiche, reich illustrierte und elegant ausgestattete, außerordentlich vertriebene **Wiener Landwirthschaftliche Zeitung.**

Großer erlebener Mitarbeiterkreis. Jeder Zweig der Landwirthschaft berücksichtigt. Reichhaltiger gelehrter Annoncenbeil. Für Fernleger Dienstscheine, für Tienslande, de offene Stellen in großer Zahl. Preis vierteljährlich 3.-, für Deutschland fl. 3.-25, für das übrige Ausland fl. 3.-50. Ein halbes Jahr fl. 5.- Annoncen 5 kr. pro Zeile und Zeilenmeter. Hugo S. Hirschmann & Sohn, Verleger, Wien, I., Farnitzgasse 5.

SZIVATTYÚK minden nemes házi és nyilvános czélokra a mezőgazdaság, építkezés és iparnál,

Ujdonság! a EOWER-BARFF főszelepe dalmazott inoxydálási módszer szerint,

inoxydált szivattyúk rozsdá ellen védve.

W. GARVENS Wien,

MÉRLEGEK, legújabb javított rendszerű tízedes, százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.

Embermérlegek, mérlegek házi használatra **mérlegek,** Commafit-társaság szivattyú-és mérleggyártásra.

Schwarzenbergerstrasse 6. I., Wallfischgasse 14.

Lapunk

bekötési táblája

1 frt 36 krért (portomentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Első államilag engedélyezett

Magyar Osztályosorsjáték

az Ezredéves kiállítás alkalmából Budapesten, 100.000 sorsjegy,

31.499 két osztályba beosztott pénznyereményekkel és egy jutalommal.

5 millió 600,000 korona összértékben

minden levonás nélkül készpénzben fizetendő. — Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Első húzás 1895. október 16–19-ig BUDAPESTEN.

4786/a

Eszerint ajánlom és utánvét mellett küldök szét

eredeti sorsjegyek az 1-ső osztály részére

1/1	1/2	1/5	1/10	1/20
40.—	20.—	8.—	4.—	2.—

korona.

eredeti teljes sorsjegyek, melyek mind a két húzásban érvényesek

1/1	1/2	1/5	1/10	1/20
80.—	40.—	16.—	8.—	4.—

korona.

Teljes sorsjegyek, a melyek az első osztályban nyereménnyel kihuzatnak, egyszersmind a nyereménnyel az előlegesen a második osztályra vonatkozó betét fiztetetik vissza. — Megrendelések postautalvány útján lehetőleg a czim igen pontos megjelölésével kéretnek.

HEINTZE KÁROLY fő-elárusító, **BUDAPEST, Szervita-tér 3.**

Check-Conto: Magyar postatakarékpénztár 3960. — Sürögny-czim: LOTTOHEINTZE Budapest. — Vidéki megrendelők portó fejében 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért, továbbá minden egyes nyereményjegyzékért 20 fillért sziveskedjenek külön mellékelni.

Lottógyűjtődék, viszontelárusítók és ügynökök mindenhol felállítatnak.

„TRIUMPH III“

Legujabb egyetemes sorvetógép szabadalmazott aczel-spiráltölcsérekkel, a jelenkor legtokéletesebb sorvetógépe!

Minden gabona- és magműhöz, valamint minden magmennyiséghez egy és ugyanazon vetőkészülékkel alkalmas.

Merítőkerekek nélkül. — Merítőkánalak nélkül. — Gummi-hengerek nélkül. — Beszóró csigák nélkül.

Váltókerekek nincsenek a magmennyiség meghatározásához. Fogaskerékek, merítő-kerekek vagy merítőkánalak kicserélése nem történik, ha más gabonanemű miatt lóhere, répa, tengeri, hosszuhegyű zab stb. vetendő el.

Könnyen ellenőrizhető, egy kéznymással szabályozható magkifolyás.

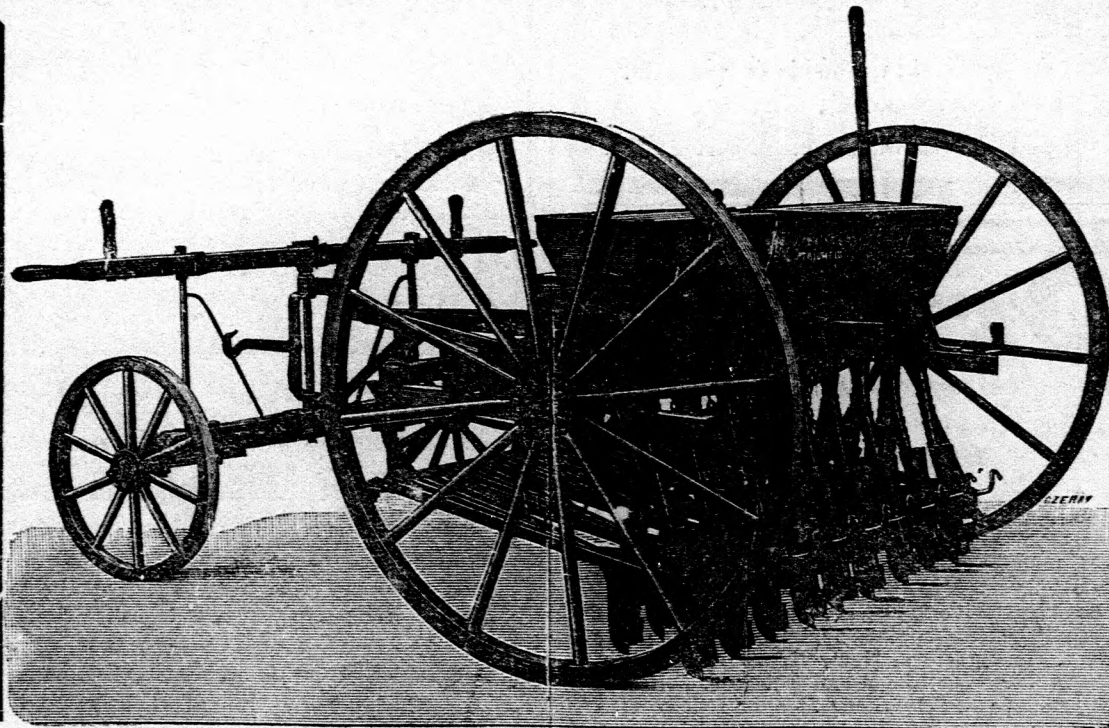
A vetőszekrény szilárd állása által folyton egyenletes magkifolyás történik, tehát egyedüli gép

meredek lejtők és hegyes vidékekre.

Nagy távolság az elő és hátsó csoroszlyasor között.

Csekély önsúly, a gép legjobb kivitele mellett.

Olesó árak. Szállítás próba és kezesség mellett.

1892-től

8 résztvevő kiállításnál

nyolcz

első díjjal

kitüntetéve.

Bécs 1894.

Diszoklevél.

Bruck L/m. 1894.

Legmagasabb díj.

Elismerő oklevél.

Neunkirchen 1894.

Ezüst-érem.

Legmagasabb díj.

Martonvásár 1894.

Diszoklevél.

Legmagasabb díj.

FRIEDLAENDER JÓZSEF mezőgazdasági gépgyára

BUDAPEST, Kerepesi-ut 17. szám.

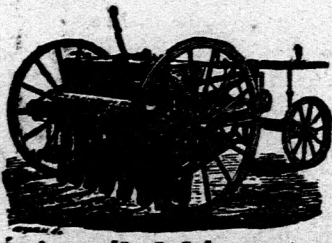
4639

Főraktár Budapest (saját házban), VI. kerület, Váci-körut 57/a. szám.

Alakult 1856.

KÜHNE E. gazdasági gépgyára MOSONBAN.

Alakult 1856.

Ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmúlhatatlan s több mint **16.000 példányban** elterjedt „**Hungaria Drill**” és „**Jubileum Drill**” sorvetőgépeit leszállított áron.

Hegyes-hullámos területre „**Mosoni Drill**” legjobb és legegyszerűbb sorvető.

Sack-féle ekék, két- és több vasu ekék. Laacke-féle szántóörd-boronák 12-féle nagyságban. Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták, konkolyozók, kitűnő szelelő magtárrosta (33 frt) meglepő munkaképesség. Ventzky-féle fűlesztők, szecska- és répavágók. D. M. Osborne & Co hírneves kaszáló- és arató-gépei stb. stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Uj: Czirokcséplő- és vágó-gép!!

Főraktár Budapest (saját házban), VI. kerület, Váci-körut 57/a. szám.

Makkoltatásra

k. b. **1500 hold** területű bükkerdő Arad-megyében, **Solymos-Bucsáva** községben (u. p. és vasutállomás Gurahoncz) az

1895-96-iki évadra bérbe adandó.

Víz bőven áll rendelkezésre. — Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál

DEUTSCH JÓZSEF

solymos-bucsávai erdőkezelőse. 4847

Mindenütt legmagasabb díjakkal kitüntetve.

FISCHER és HEIDLBERG

vegyészeteti gyár

Budapest. Iroda: **Arany János-utca 25.**

Karbolineum dióbarna fatelítő szer, melynek használata által mindennemű fa elpusztíthatlan tartósságot nyer.
Creolinum és annak fajai száj- és körömfájás ellen, valamint orvosi és házi czélokra leghathatósabb fertőtlenítő szer.
Kátrányfestékek mindenféle színben zsindeletetők, bádor, vas- és fatárgyak mázolására.
Kőfedéllemezek olcsó, tartós és tűzbiztos fedési anyag gazdasági épületek számára.
Faczementtetők sok évi jótállással.

Árjegyzékek és utasítások ingyen és bérmentve.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság Budapest

készít:

A) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasúti kocsikat és vasúti felszereléseket, transzmissiókat.

Speciálításai:

B) Kéregöntvény vasúti kerekek, váltók, záróművek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszökek kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s egész malomberendezések.

Facsiszáláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló turbinák.

Villamos világítás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kancsolások, rotációs dynamométerek. Aczélöntés.

Eladó gyökeres szőlőajtványok.

Gróf Nádasy Ferencz győroki szőlőiskolájából riparia portalis selecta alanyon Richter módszere alapján készült, jól forrott és dús gyökereű következő ojtvány-félék eladók:

Chasselas blank ezre	120 frt
Mustos fehér	110 frt
Sylvani zöld	110 frt
Calabriai fehér	125 frt
Baktator	110 frt

Az eladás és szállítás összel az ojtványok kiszedése után történvén, a megrendelések az előjegyzés sorrendje szerint vétetnek figyelembe. Egy fajból 50 drbnál kevesebb ki nem adatik s a megrendelt érték 30%-a előre beküldendő. Csomagolás gondosan mohába, ládába történik s egyedül a láda ára számítatik fel. — Ugyanitt fehér és vörös borok, valamint cognac is 4824 kicsinyben és nagyban eladók.

Árjegyzék kívánatra posta fordultával.

Gróf Nádasy Ferencz pinczegazdasága s cognac gyár felügyelőse, GYOROKON.

Értesítés.

A pozsonyi V. hadtest es. és kir. felügyelőségénél, továbbá a komáromi és soproni es. és kir. katonai élelmezési raktároknál és pedig: Pozsonyban 1895. évi szeptember 30-án d. e. 10 órakor, Komáromban 1895. évi október 7-én d. e. 10 órakor, végre Sopronban 1895. évi október 14-én d. e. 10 órakor az illető élelmezési kerületek számára az 1896. évi január 1-étől, 1896. december 31-éig terjedő időre a kenyér és zab szükségletek szállításának bérbeadása nyilvános tárgyalás útján lepecsételt ajánlatokkal biztosítani fog. Az egyes cikkek és azoknak a különféle állomásokban való szükséglete az erre vonatkozó részletes 3378/adb. számú tudósításokból észlelhetők, valamint minden ezen bérleti üzletre irányuló feltételek a pozsonyi, komáromi és soproni es. és kir. katonai élelmezési raktároknál meglevő feltételi füzetekből naponta a hivatalos órák alatt kivehetők. Az 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok a bánatpénzzel együtt egy időben a pozsonyi V-ik hadtest es. és kir. felügyelőségénél illetőleg a komáromi és soproni es. és kir. katonai élelmezési raktároknál legkésőbb a tárgyalási nap délelőtt 10 órájáig benyújtandók.

Pozsony, 1895. augusztus hó 1-én.

Az V. hadtest es. és kir. felügyelőse.

4827

YAM.

l.

a.

korona.

korona.

ra vonat-

EST,

ér 3.

fejében

lni.

kel,

mas.

től

snál

cz

jal

94.

1894.

dij.

1894.

dij.

1894.

él.

dij.

ára

4639

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ hirdetései.

Az O. M. G. E. könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent:

TAKARMÁNYOZÁSTAN, 24 ny. iv, irták *Cselkó István* és dr. *Kosztány Tamás* m.-óvári gazd. akad. tanárai.

TALAJISMERET, 12 ny. iv, irta *Cserhúti Sándor* m.-óvári gazd. akad. tanár stb.

GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET KÉZIKÖNYVE, 24 ny. iv, irta *Domokos Kálmán*, a debreczeni gazd. tanint. igazgatója.

SZIKES TALAJOK kezelése és javítása. Hilgard E. W. után irta *Treitz Péter* és 3 melléklet. *Kvassay Jenő* min. tanácsos, a kultur mérnökség főnökétől, *Landau Lajos* kult. mérnök-től, s a **nagylaki öntözött sziktelep** *Tomka Emil* kultur főmérnök-től.

Előfizethetni 3 éves ciklusra fűzött példányokra évi 5 frttal, kötött példányokra 6 frt 70 krral.

Egyes példányokban: a **Takarmányozástan**: 3 frt; **Talajismeret**: 2 frt; **Gazd. építészet**: 3 frt; **Szikes talajok**: 1 forint.

Az előfizetési pénzek az O. M. G. E. pénztárába **BUDAPEST, Köztelek** küldendők. 3938

Az O. M. G. E. kiadóhivatalánál megrendelhetők:
1895. é. i. előadások külön füzetekben.

A SZŐLŐOJTVÁNYOK METSZÉSÉRŐL, különös tekintettel a Dezeimeris-féle metszési elmélettel. Irtá: *Engelbrecht Károly*. Ára 50 kr.

A GAZDASÁGI SZESZGYÁR ÜZEMÉNEK ELLEN-ORZÉSE. Irtá: *Dr. Szilágyi Gyula*. Ára 20 kr.

LÓTENYÉSZTÉSÜNK EMELÉSÉRŐL. Irtá: *Luczenbacher Miklós*. Ára 30 kr.

A KENDERTERMELEÉS ÉS ÁZTATÁS. Irtá: *Sierbán János*. Ára 30 kr.

UJABB TAPASZTALATOK A TRÁGYÁZÁS KÖRÉBŐL. Irtá: *Cserhúti Sándor*. Ára 30 kr.

UTMUTATÁS A KOMLÓTELEPÍTÉSRE. Irtá: *Imrich Lajos*. Ára 30 kr.

A HAZAI ÖNTÖZÉSEK MAI ÁLLÁSÁRÓL. Irtá: *Kvassay Jenő*. Ára 20 kr.

GAZDASÁGI ELŐADÁSOK

1894. évről.

Tartalma: 1. Cserhúti Sándor. A kultúrtenyésztések me. vilasztása.
2. Szabó Ferencz. Eszmék a mezőgazdasági könyvtárról.
3. Baross Károly. A mezőgazdasági politikáról.
4. Sierbán János. Takarmányok konzerválása.
5. Pirkner János. Szarvasmarhatenyésztésünk és az import kérdése.
6. Deák Tamás. A szőlőoltása és a szőlőoltványokkal való tenyésztés.
7. Dr. Rätz István. A baromfiak fertőző betegségeiről és az ellenük való védekezés.
8. Dr. Hutya Ferencz. A szarvasmarhák gumókója.

Ára 50 kr.

VETŐMAGVAK TERMELESE ÉS KEZELÉSE.

Irtá: *Hirsch Alfréd*. — Ára 50 kr.

AZ ÁLLATOK ÁTÖRÖKLŐ BETEGSÉGEI ÉS HIBÁI.

Irtá: *Tátray János*. — Ára 20 kr.

„GAZDASÁGTÖRTÉNELMI SZEMLE“.

1894. évfolyam. — Ára kötve 3 frt. 3939

Általános állattenyésztéstan.

Irtá: **TORMAY BÉLA**, miniszteri tanácsos.

2-ik teljesen átdolgozott kiadás. 327 oldal. Ára 3 forint.

Tömeges megrendelésnél olcsóbban.

Viteldijvisszatérítés az O. M. G. E. útján.

Ama több oldalról a gazdák köréből felmerült panasz folytán, hogy a vasutak részéről igen gyakran sokkal magasabb díjtételek számítatnak, mint a mennyi a küldemények útján tényleg jár s a vitelbértöbblet visszatérítése körüli eljárást a legtöbben nem ismerik, elhatároztuk az egyesület kebelében egy díjszámítási iroda szervezését, mely minden díjszabási kérdésben felvilágosítással szolgáljon tagjainknak.

Kérjük tehát azon gazdatársainkat, kik a díjszámítás helyességéről meggyőződni óhajtanak, hogy a fuvarleveleket az egyesület címére beküldeni sziveskedjenek.

Ha az utánszámítás csakugyan díjtöbbletet tüntet ki, úgy a beküldőnek egy meghatalmazást kell kitöltenie, melynek alapján a díjszámítási iroda a visszatérítés iránt illetékes helyen intézkedik és a díjtöbbletet 20% eljárási költség levonásával beküldőnek megküldi. A díjvisszatérítés igénye a díjvisszatérítéstől számított egy éven belül elévül.

KAINIT NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Köztelek.)

Árak: nagyban waggon-rakományonként ab Leopoldshall-Strassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasutiszállítási-költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130-140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt ab „Budapesti közraktárak“ egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

Utmutatás a magántörzskönyvek berendezésére és vezetésére.

KIADJA AZ ORSZÁGOS TÖRZSKÖNYVELŐ BIZOTTSÁG.

Ára 50 krajczár.

Magántörzskönyvi rovallapok tvenkint: bikák számára 5 kr., tehének számára 4 kr., hágyások és borjuzások jegyeke 3 kr.

Az Országos Törzskönyv szabályzata 50 kr.

a) Önműködő szivattyugépek.
b) Kettős működésű szivattyúk.
c) Szívó-cső.
d) Nyomócső a reservoirhoz.
e) Reservoir.
f) Levezető-cső a reservoiroból.
g) Önműködő gyepecskendő.

Vizvezeték-szerkezet
önműködő eredeti szivattyu-gépekkel.

Heinrich Cellerin, Wien
VI., Mollardgasse 21. 4462
Prospektusok kívánatra ingyen és bérmentve.

3 arany,
15 ezüst
érem,
12 dísz- és
elismerő
okmány.

Kwizda Ferencz János

Védjegy.

KWIZDA-féle

Korneuburgi marha-táppor

több mint 40 év óta a legjobban állóban használatban, étvágyhiány nélkül, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelő-képesség fokozása céljából.

4256/II.

Egy dobozzal 70 kr.,
fél dobozzal 35 krajczár.

osztrák-magyar cs. és k. udv. szállító

román kir. udv. szállító

Tessék a főnnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni: Kwizda-féle Korneuburgi marha-táppor.

Fő letét:
kerül. gyógyszerár Korneuburghban.

Valódi minőségben gyógyszerárakban és drogulistáknál kapható.

C. SCHLICKEYSEN, BERLIN.
TÉGLA, AGYAGCSŐ, FEDELCSERÉP, TÖZEG, HABARCS, BETON, CHAMOTTE, AGYAGÁRU ÉS ÉRCZ-
BRIKETT GYÁRTÁSÁHOZ VALÓ GÉPEK.

GRAEPEL HUGÓ
szabadalm. löhoro-tokászoló készüléke

minden cséplőgéphez alkalmazható, 25 százalékkal nagyobb munkaképesség mint bármely más készülék-nél. Legkitűnőbb szerkezet legolcsóbb árban

GRAEPEL HUGÓ gépgyárossal Budapesten,
V., Külső váci-ut 46. sz. 3536

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak megőrződik és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetésnyelvetnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Földmivessiskolát vagy gazd. tanintézetet végzett, pár évi gyakorlattal bíró nőtlen gazdatiszt kerestetik december, esetleg január 1-ére. Előnyben részesülnek, kik valamely felvidéki gazdaságban voltak alkalmazva. Czim a kiadóhivatalban. 4832

Ispáni állás azonnal betöltendő. Pályázóknak a magyar nyelven kívül a német vagy tót nyelvet kell bírniok. Ajánlatok német vagy szláv nyelven írva és okmány másolatokkal felszerelve, 215 sz. alatt a kiadóhivatalba küldendők. 4819

Gazdasági irnok felvétetik a váthi uradalomban. Gazdasági akadémiát vagy felsőbb tanintézetet végzett pályázóktól megkívánatik a magyar és német nyelven szóban és írásban való bírása. Folyamodványok bizonyítvány másolatokkal felszerelve az uradalmi intézőséghez Váthra u. p. Csád küldendők. 4818

Gyógykovács,

ki az állatgyógyászat minden ágában járatos és kellő gyakorlattal bír, felvétetik. Bizonyítvány másolatok, melyek vissza nem adatnak a Béke és Gombai uradalmak jószágigazgatóságához Pékere u. p. Csailókőz-Csőtörtök küldendők. 4823

Nőtlen gazdasági segéd kerestetik egy középirtokba 1896. januártól egyelőre 150-200 frt fizetéssel és teljes ellátással. Földmivessiskolát végzett egyének előnyben részesülnek. Ajánlatok Jánokra (Abaujmege) Sziklay Edéhez intézendők. 4820

A nagy-fügedi gazdaságban kezelőtiszt állás 1896. január hó elsején betöltendő. Ajánlatok bizonyítványok másolatával, melyek vissza nem küldetnek következőleg czimzendők: Beer Henrik Pusztá Csókás u. p. Gyöngyös. 4834

Allást keresők.

Felkérnek mindazok, kik valamely jellegű hirdetésre reflectálnak, hogy ajánlatukhoz semmiféle eredeti okmányt ne mellékeljenek, mert a kiadóhivatal ezekért felelősséget nem vállalhat.

Egy 28 éves, róm. kath., nőtlen, s 2 évi gyakorlattal bíró végzett gazdász, aki a mai modern mezőgazdasági szaktudományok minden ágában kellő jártassággal bír, egy nagyobb uradalomban mint segédtsízt vagy számadótiszt, szerény feltételek mellett, minél hamarabb állást keres. Szives megkeresések „Megbízható” czim alatt a lap kiadóhivatalához kéretnek. 4764

Kulcsári állást keres igen szerény feltételek mellett, egy szepirásu fiatal ember, ki már 15 évi minőségben 7500 holdas birtokon alkalmazva volt, s jó bizonyítványokkal bír. Szives megkeresést „Kulcsár” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 4628

Szülők figyelmébe.

Intelligens családnál teljes ellátásra felvétetik egy középiskolai tanuló szerény díjazás mellett. Czim a kiadóhivatalban. 4792

Kitünő okmányokkal rendelkező 27 éves oklev. gazda, tart. tüzeri adnag, ki egy nagyobb főuri birtokot most is mint önálló intéző kezel, megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4809

Állást keres földmivessiskolát jeles sikerrel végzett, ev. ref. vallásu, 31 éves, munkás és rendszertető egyén, ki már 5 év óta nagyobb gazdaságokban volt mint kulcsár és segédtsízt alkalmazva, elméletileg és gyakorlatilag járatos úgy a kül, mint a belterjes gazdaságok okszerű vezetésében, megfelelő állást keres, melyet szerény fizetés mellett elfogadhat bármikor. Fizetését csakis szorgalma és szakképzettsége által törekszik felemelni. Szives megkereséseket „K” jegy alatt a kiadóhivatalba. 4811

Fiatalközvetítő, magyar-óvári akadémiát végzett, több évi gyakorlattal, izr. tart. es. és kir. hadnagy, ki legutóbb is egy belterjesen kezelt ismert mintagazdaságban mint segédtsízt hosszabb ideig működött, különösen répatenyésztés és hizlalásban szép tapasztalatokkal bír, a magyar és német nyelven kívül részben a tót nyelvet is érti, szerény feltételek mellett intézői avagy ispáni állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4841

Főkertész, 37 éves, nős, najszabásu botanikus főkertész, újre állandó helyet keres. Czimét megmondja a „Köztelek” kiadóhivatala. 4845

Okleveles, keresztény, nőtlen fiatal ember, ügyes vadász, ki urát hajlandó külföldre is kísérni, továbbá képzett gazda, ki ennek minden ágában járatos s ezt szavatossággal mellett üzi, szükség esetén kaucióval is rendelkezik. Megkereséseket „Szavatosság” jelige alatt a lap kiadóhivatala továbbit. 4802/a

Okleveles, keresztény, nőtlen, gazdatiszt, a gazdaság minden ágában járatos, kaució képes, ajánlkozik perzentuáció vagy anélküli birtok kezelésre. Megkereséseket „Garancia” jelige alatt a lap kiadóhivatala továbbit. 4-02/b

Kezelő gazdatiszt állást keres gazdasági tanintézetben jelesen végzett tiszt, ki már 15 évi gyakorlattal bír, melyet egy uraságnál töltött mint kezelő tiszt, a gazdaság minden ágában teljes szakképzettséggel bír, mit kitünő bizonyítvány igazol, a földesur elhalálása folytán állása megszünt, hasonló állást újkor vagy előbb is óhajtaná elfoglalni. Szives ajánlatok „T. K.” jelige alatt a kiadóhivatalhoz intézendők, a hol a czim is meg tudható. 4803

Intelligens családból származó, földmivessiskolát kitünő sikerrel végzett, a hadkötelezettségnek eleget tett, erőteljes fiatal ember, egy évi praxissal, oly uradalomban keres irnok, segédtsízt állást, hol kitartó, szorgalom s becsületes munka árán jövőjét megállapíthatná Czim a kiadóhivatalban. 3857

Egy keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett fiatal gazdász, ki jelenleg is egy nagyobb belterjesen kezelt gazdaságban mint kezelőtiszt működik, novemb. 1-ére, esetleg előbbi állását változtatni óhajtja. A gazdaság minden ágában, egy a czukorrépa-termelés, mint a lótenyésztés bentljesen járatos. Szives ajánlatok „Cs” jegy a a kiadóhivatalba kérek, hol a czim is meg tudható. 4709

Gazdasági megbízott. Középkorú intelligens, jelenleg nyugalmába vonult uradalmi intéző, ki a mezőgazdasági üzemben, állattenyésztésben, tejgazdaságban, birtokbevételekben, egyzóval az összes gazdasági teendőiben teljesen járatos s megfelelő kaucióval rendelkezik, olyl minden nemű állat-évasárokot, birtokberendezést, számadás átvizsgálást, birtokbevételest, egyzóval minden a gazdaság körébe vágó megbízást s magát a birtokos és bérlő urak jóakaratu figyelmébe ajánlja. Ajánlatok „Sz. L.” jegy alatt a kiadóhivatalba intézendők. 4733

Egy, az adai m. kir. földmivessiskolát jó sikerrel végzett, magyarul és románul jól beszélő, kiszolgált altiszt, megfelelő alkalmazást keres. Az illető nős, gyermektelen. Továbbá több most végzett ifjak, s köztük nős emberek is elhelyezésre ajánltnak. Czim a kiadóhivatalban. 4667

Gazdatiszt állást keres október 1-sőre, róm. kath. jelesen végzett, nős, gazdász, 7 évi gyakorlattal bír, jelenleg egy nagy bér gazdaságban mint ispán van alkalmazásban a gazdaság minden ágában egy a könyvvezetésben teljesen járatos; beszél magyarul, németül, románul és tótul. Czim a kiadóhivatalban. 4833

29 éves, róm. kath. valérisu, nőtlen, ép erős testalkatu, katona kötelezettségének eleget tett fiatal ember, ki a debreczeni magy. kir. földmivessiskola tanfolyamát jó sikerrel végezte s azóta két nagy alföldi uradalomban mint segédtsízt szolgált, jelenleg is felmondatlan állásban van. Kezelőtiszt esetleg segédtsízt állást keres, a magyar nyelven kívül beszél románul. Szives megkereséseket kéretnek a „S” jegy alatt a kiadóhivatalban. 4795

Állatok.

Eladó tenyésztés. 62 drb 1 1/2-3 éves fekete göndörzőrű hasas koca, (bugatva augusztus 6-án) továbbá 11 drb ugyanolyan szőrű 2-3 éves kan, kiválóan szép és jó faj, vérszemes helyről eladó. Bővebb felvilágosítást ad Stern Miksa Búdszentmályon (Szabolcs-megye). 4813

Simmenthali bika eladás.

Egy drb a bábolnai m. kir. állami ménésbirtok tenyésztéséből származó tisztavérű törzskönyvezett 1 éves 9 hónapos

simmenthali bika,

tehenek hiánya miatt, eladó. Szine sötétsárga. Igen kiváló példány. Megtekinthető

Streisinger Albert

Pta-Podluzsanyi gazdaságban közvetlen B-Gyarmat mellett. 4836

Nagyméltóságú örgróf Pallavicini Sándor ur uradalma

Rambouillet — mérnö juhászatából

a juhállomány apaszása folytán eladásra fel van állítva:

tenyészanyagoknak kiválasztott 330 drb 2 éves, nöstény juh, melyhez kívánatra ugyanitt tenyészkönyvek is kaphatók. Továbbá a következő számfeletti juhok:

2 drb öreg kos,
253 " " ürü,
368 " " nöstény,
31 " 2 éves ürü,
239 " 2 " nöstény,
28 " 1 " ürü,
101 " 1 " nöstény,
39 " idei ürü,
181 " " nöstény.

Hantházán, u. p. Kistelek, (Csongrádm.) Urad. tisztartóság. 4810

130 drb, 11 1/2 éves, szőke kondor süldő-sertis és 130 drb márcziusi malacz eladó, járványmentes helyről. Jánokon, Abaujmegeben Sziklay Edénél. 4840

Vegyések.

Kézi kapálóeke

5 különféle aczékapával felszerelve.

Ára Temesvárott 10 frt o. e. Kapálva művelés által nemeseített, üszögmentes, vetőmagnak elkészítve eladó. Ára méterenként 7 frt 50 kr., nagyban 7 frt.

Mokry István Temesvár. 4846

Eladó birtok.

Tolnamegyében vasúthoz közuton 12 km. távolságra 200 magyar holdas uri birtok, kényelmes lakház, gazd. épületek és teljes felszerelés stb. eladó, esetleg bérbe adó. A birtok talaja, ugy minden tartozéka kitünő karban van. Czimét közöl a lap kiadóhivatala. 4842

Eladó őszi borsó vetőmag,

elsőrendű 6 1/2 frt. Vasut Ipolyságh. Zsákok önköltségen számítatnak. Megrendelések Pósa István kasznárhoz Kistur pósta Ipolyság intézendők. 4627

Kocsikenőcs, gépolaj, kenőcsök.

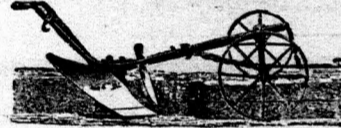
Börkenőcs fegyver, zsir, pataszir és a vasilina. Fénymáz, orszlán, hal- zsir, zsurok, kenőze és festékek, lug-zsirpor.

Vizhatlan ponyvák

fedőpép, carbolineum, carbolsav, carbolmész, gyapjumsópor mint a saponaria pótlója, legolcsóbban és legjobb minőségben kapható a 20 év óta fennálló I-ső magyar zsiradék és ponyvagárban. 4633

Deutsch Bernát

Kispest, Budapest mellett.

Bächer Rudolf

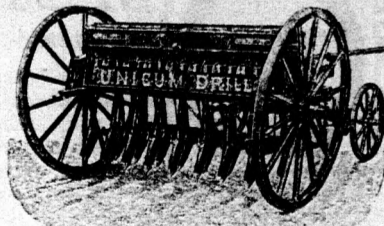
es. és kir. szab. ekegyáros BUDAPEST, Váci-körút 78. szám.

4519 Ajánlja felülmulthatatlan egyes egytetemes, két, három és négy barázdás ekéit; továbbá kitünő talajmivelő eszközeit, solid kivitelben, jutányos áron.

Az ekék kormánylapjai és szántóvasai keményített páncélacézból vannak.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Meg nem felelő ekék visszavételnek.

MELICHAR FERENCZ

es. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyára BUDAPEST, Váci-körút 78. szám.

Az osztrák-magyar birodalom legnagyobb vetőgépgyára Évi gyártás 2500 drb vetőgép.

Tagadhatatlan legtekélyesebb vetőgépe a jelenkorban az

„UNICUM” mely minden talajba akár sík, akár hegyes, minden tekintetben egyenletesen vet.

Bámulatos egyszerű!!

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gőzekéket,
út-i lokomotivokat, gőz út-i hengereket
szállít a legtekélyesebb szerkezetben és a legmérsékel-
tebb áron 2223

John Fowler és Tsa
Budapest, Váci-körút 76. szám.

EGERESI MŰTRÁGYA-GYÁR
KRAMER J.
Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfosz-
fát, Thomasslak, trágyafűsz c. liszt-
rom és egyéb különleges műtrágya-termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen esz-
közlöttek. — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája 4681

Budapest, V., Dorottya-utcza 9.

ALAPITTA 1848-ban.

Freund A. és Fia
cs. és kir. szab. nyereg-, szilj- és bőröndárak gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utcza 3. sz.

Nagy választék lécszamá-
mok, nyergek, ostorok,
szabák, lópokrósok, ló-
nyiró ellők s utasó csák-
kekben, legjobb készlet ki-
vitelben jutányos árakon.
Előírások nyeregcserele-
sek tényleges s tartalé-
kos tiszta urak részére
legolcsóbb árakon.
Képes árjegyzék kivá-
ntra ingyen és bér-
mentve.

Gőzekék
utcai lokomotivok, gőzeséplőgépek hajtására s főhercegi
vasművekből. A gépek választásánál mezőgazdasági szakértői
tanács adatik. Szives tudakozódások
Erzherzogliche Cameral-Direction
in Teschen in Schlesien, czimen. 3784

Homok-bükköny
14 frt
100 kilónkint

HALDEK magkereskedésében
Budapest, Károly-körút 9.

Legujabb és
legjobb
trágyalé-fecskendő-
ket és szivattyukat
kivántra kocsiszerkezeten, egy-
szerű, praktikus és olcsón szállít.

A. Kunz
vizvezeték- és szivattyu-gyára
Weiskirchen (Morvaország)
Prospektus ingyen és bér-
mentve.

WEISER J. C.
nagy-kanizsai mezőgazdasági gépgyár
egyedüli képviselősége és főraktára
Szekrényessi és Lamm
Budapest, VI., Váci-körút 33.

Ajánlja a közeleddő időnyre: mindenben felülmuló egyetemes egyes
és kétbarázdás aczélekéit, kitérő boronált, rögtörő
hengereit és egyéb földmívelő eszközöket.
Általános kedveltségnek örvendő szabadalmazott „Perfecta“

merítő korongos sorvetőgépeim
kivül legujabb „Zala-Drill“ (szabadalmazott Simplex) könnyű
sorvetőgépre felhívja a t. gazdaközönség b. figyelmét.
Az új „Zala-Drill“ egy oly amerikai vetőszerkezettel bír, a mely
egyszerűség, kitűnő munka és tartósság, tekintetében az összes jelenleg
létező gépeket határozottan felülmúlja.

**Egyéb gazdasági gépek és eszközök nagy
választékban.**

Sorvetőgépeim az általam feltalált felette ezélszerűnek
bizonyult kapacuklyó-szerkezettel vannak ellátva.

Árjegyzéket szivesen küldünk bérmentve.

MELOCCO PÉTER Budapest,
római-velencei márványmozaiklap- és cémentáru-gyáros, betonépítő vállalkozó.

Elvállal mindenféle **bétonépítkezést**, gépálopozásokat, medenczékét, gerendaboltozásokat, **béton-
burkolatokat, csatornázást, hid- és szilépítést** portlandcément esömöszölt bétonból; — min-
dent a legjutányosabb áron és legrövidebb idő alatt épít. Szállít egyszerű és dessimirozott **márvány-
mozaik-lapokat**, épp úgy 10—100 cm. átmérős kiváló horderejű **cémentbetoncöveket**, csőszilipek,
csatornák, vízvezetékek s víz-vízelenítések és más hasonló célokra; 4 és 9 rétű mozaik-lapokat

la keramit, továbbá **műkölapokat és jászlakat**, mely **istálló-padlózatnak a legolcsóbb és legezészerűbb.** — **Költségelőirányzatok és árjegyzékkel**
ingyen és bérmentve. 4428

Gyár és központi iroda: **VI. kerület, Dévay-utcza 21. szám alatt.**

Mauthner Ödön
magkereskedése
Budapest, Andrassy-ut 23. szám.

Szavatolt legutolsó termésben és ennek megfelelő legmagasabb csiraképesség-
ben ajánl:

Őszi horszót	6 ³ / ₄ forintért	100 kilónkint.
Őszi bükkönyt	9 ³ / ₄ „	
Homok-bükkönyt	15 ¹ / ₂ „	
Biberherét	21 „	
Csibehürt	8 ¹ / ₂ „	
Mustármagot	8 ¹ / ₂ „	
Pohánkát	8 ¹ / ₂ „	
Szent Iván-rozsot	7 „	
Káposztarepézét	9 „	